

CONSTRUCTION OF THE DISCOURSES RELATED TO THE COUCH IN
PSYCHOANALYSIS: EXAMINATION OF ANALYSANDS' DISCOURSES IN
RELATION TO THE TRANSFERENCE

A THESIS SUBMITTED TO
THE GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES
OF
MIDDLE EAST TECHNICAL UNIVERSITY

BY

REFİKA ÇİĞDEM VAİZOĞLU ŞENGÜNLER

IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR
THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY
IN
THE DEPARTMENT OF PSYCHOLOGY

SEPTEMBER, 2023

Approval of the thesis:

**CONSTRUCTION OF THE DISCOURSES RELATED TO THE COUCH IN
PSYCHOANALYSIS: EXAMINATION OF ANALYSANDS' DISCOURSES
IN RELATION TO THE TRANSFERENCE**

submitted by **REFİKA ÇİĞDEM VAİZOĞLU ŞENGÜNLER** in partial fulfillment of the requirements for the degree of **Doctor of Philosophy of Psychology, the Graduate School of Social Sciences of Middle East Technical University** by,

Prof. Dr. Sadettin KIRAZCI
Dean
Graduate School of Social Sciences

_____

Prof. Dr. Mine MISIRLISOY
Head of Department
Department of Psychology

_____

Prof. Dr. Faruk GENÇÖZ
Supervisor
Department of Psychology

_____

Assist. Prof. Dr. Sevda SARI DEMİR
Co-Supervisor
Haliç University
Department of Psychology

_____

Examining Committee Members:

Assoc. Prof. Dr. Bahar ÖZ (Head of the Examining Committee)
Middle East Technical University
Department of Psychology

_____

Prof. Dr. Faruk GENÇÖZ (Supervisor)
Middle East Technical University
Department of Psychology

_____

Assist. Prof. Dr. Yağmur AR KARCI
TED University
Department of Psychology

_____

Assist. Prof. Dr. Derya ÖZBEK ŞİMŞEK
Nevşehir Hacı Bektaş Veli University
Department of Psychology

_____

Assist. Prof. Dr. Ayşen MARAŞ
Muğla Sıtkı Koçman University
Department of Psychology

_____

I hereby declare that all information in this document has been obtained and presented in accordance with academic rules and ethical conduct. I also declare that, as required by these rules and conduct, I have fully cited and referenced all material and results that are not original to this work.

Name, Last Name: ıgdem Vaizoğlu Şengünler

Signature:

ABSTRACT

CONSTRUCTION OF THE DISCOURSES RELATED TO THE COUCH IN PSYCHOANALYSIS: EXAMINATION OF ANALYSANDS' DISCOURSES IN RELATION TO THE TRANSFERENCE

Vaizoglu Şengünler, Çiğdem

Ph.D. Department of Psychology

Supervisor: Prof. Dr. Faruk Gençöz

Co- Supervisor: Assist. Prof. Dr. Sevda Sarı Demir

September, 2023, 128 pages

In psychoanalysis, the couch traditionally takes a position that ends the preliminary interviews and initiates the process of analysis. Transition to the couch and related experiences include subjective differences for each analysand and each process. In this study, it was aimed to investigate how the concepts of psychoanalysis and the couch are constructed in the minds of participants who were continuing a psychoanalytic process and the effect of these constructions on their desires and hesitations about the couch. Additionally, how they position themselves and their analysts in this process were examined through the concept of transference. For this purpose, semi-structured interviews were conducted with eight participants who were on a psychoanalytic process. The interviews were analyzed using the discourse analysis method. As a result of the analysis, the findings were gathered under four main headings as; discourses about psychoanalysis, discourses about the couch, analyst's positions in the psychoanalytic process and subject positions. These main topics and their sub-topics were interpreted and discussed through the literature on

psychoanalytic theory and other studies in the field. Suggestions for future research and clinical implications were presented through these comments.

Keywords: *psychoanalysis, couch, transference, subject positions, discourse analysis*

ÖZ

PSİKANALİZDE DİVANA İLİŞKİN SÖYLEMLERİN ANALİZİ: ANALİZANLARIN SÖYLEMLERİNİN AKTARIM İLE İLİŞKİLİ OLARAK İNCELENMESİ

Vaizoglu Şengünler, Çiğdem

Doktora, Psikoloji Bölümü

Tez Yöneticisi: Prof. Dr. Faruk Gençöz

Ortak Tez Yöneticisi: Assist. Prof. Dr. Sevda Sarı Demir

Eylül, 2023, 128 sayfa

Psikanalizde divan, geleneksel olarak analiz öncesi görüşmeleri sonlandıran ve analizi başlatan bir konumda bulunmaktadır. Divana ne zaman geçileceği ve bu sürece dair yaşantılar ise her özne ve her çalışma için farklılıklar içermektedir. Bu çalışmada psikanaliz ve divan kavramlarının psikanalitik bir sürece devam eden kişilerin zihinlerinde nasıl yapılandırıldığı ve bunun divana geçmek ile ilgili arzu ve tereddütlerine olan etkisi araştırılmıştır. Aynı zamanda kendilerini ve analistlerini bu süreçte nasıl konumlandıkları aktarım kavramı üzerinden incelenmiştir. Bu amaçla mevcut durumda psikanalitik bir çalışmaya devam eden sekiz katılımcıyla yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yapılan görüşmeler söylem analizi metodu kullanılarak analiz edilmiştir. Yapılan analizin sonucunda bulgular; psikanalize dair söylemler, divana dair söylemler, çalışma içinde analistin pozisyonu ve özne pozisyonları olmak üzere 4 ana başlıkta gruplanmıştır. Bu ana başlıklar ve altlarında yer alan alt başlıklar psikanalitik kurama dair literatür ve

alanda yapılan diğer çalışmalar üzerinden yorumlanmış ve tartışılmıştır. Bu yorumlar üzerinden gelecek araştırmalar ve klinik uygulamalar için neriler paylaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *psikanaliz, divan, aktarım, zne pozisyonları, söylem analizi*

To my daughter, the most refreshing rain of my life.

ACKNOWLEDGMENTS

First of all, I would like to express my gratitude to my thesis advisor, Prof. Faruk Gençöz for his guidance and support. Working with him and witnessing his innovative and creative style was very inspirational. With very accurate comments, he took me out of my comfort zone despite all my resistance. He has a great impact on where I am professionally, academically and personally.

I would like to thank my co-advisor Sevda Sarı Demir for her contributions, interest, helpfulness and kindness at every step of my work. Thanks to her, writing my thesis has been an enjoyable and educatory process.

I would like to thank the members of my thesis monitoring committee, Bahar Öz and Yağmur Ar Karcı. Their enlightening feedbacks progressed and developed me as they enriched my study. I would also like to thank Derya Özbek Şimşek and Ayşen Maraş, for being on the examination committee and for their valuable feedbacks, efforts and support.

I would like to thank Prof. Tülin Gençöz for her encouragement at the times when I was unsure of myself, her great contribution to my belief in myself and my work. Her presence is invaluable in my feelings of belonging to academia and being a therapist. I am very glad to have known her.

I would like to express my appreciation to the participants of my research for sharing their very special and unique experiences with me. This thesis was created, expanded and deepened with their contributions.

I would like to thank all the members of the psychoanalytic track. I shared many things, learned and thought together with them. I would like to thank my friends, especially my “Ph.D. Candies” Neli Gagua and Aylin Özkan, with whom I

experienced all the excitement, anxiety and joy together. Neli, from the first days we got to know each other over coffee in front of SEM, I knew we had found something very special. We ran and stopped together, stayed in silence and talked together, started and finished together. Aylin, thank you very much for your unconditional support during all these times, for your humor that makes the anxious times bearable, for your calm, understanding attitude when we shared good and bad days, aspirations and dreams. It was so nice to go through this process together.

I thank my very dear friends; Duygu Arar Altunç and Belgü Kaçmaz, for our bonds that we have strengthened with each passing year and for every path we walk by gaining strength from each other; to Seren Ülker and Hande Gündoğan Sütüven for the tables we set, the songs we sang, the losses we cried and the happiness we celebrated together; Canan Akyüz Aslan, Hande Erguner İnce, Duygu Kuzuoğlu Öztürk and Figen Yavanoğlu Keskin for our eternal sisterhood, Ozan Çağlayan and Emre Yetkin for their supportive friendship. We have stood shoulder to shoulder for years in good times and bad. It's great to be able to reach you, to listen to you and tell you. The presence of each one of you increased my happiness, calmed me when I was out of breath, healed me when I felt wounded.

I thank Buse Şencan Karakuş for her and her beautiful family's hospitality that warmed me to Ankara, and for the friendship that made me feel at home when I was away from home.

I would like to express great appreciation to all my friends, whose names I cannot mention one by one, for their beautiful memories and unique places in my life.

I thank to my analyst. Everything changed a lot from the moment I stepped into her room. Everything shook, settled, decreased and increased. Many things started and ended. She was always there.

I would like to thank my mother, my daughter's wonderful loving grandmother and my personal hero, who did her best to make my thesis writing process and my life

easier. The sound of the songs she sang to my daughter while I was writing my thesis, will always remain in my ears.

My grandmother, she couldn't see my graduation that she wanted so much, but I remembered her at every step. I thank her for the important role that she played in my desire for academia, for teaching me with her story that I can do anything if I want, that I can take and overcome any challenge. I'm sure she sees this long-awaited day and shares it with me.

I thank every member of my extended family for their motivation that I can make it, whenever I doubt myself.

I thank Rufus for his furry presence and good luck he has brought into our lives since the day we found each other.

I thank my love, my partner in life, my husband Can for his love and support. He always held my hand on this path and every other, encouraged me and made me feel very strong. This great love we shared created our beautiful family. I am grateful for that more than anything in the world.

And my sweet daughter... you walked this road with me first in my mind, then in my belly, and finally in my arms. You made me more patient, more loving and more courageous. I am very happy to be your mother and I am already very excited about the new paths we will walk together as we grow. I love you.

TABLE OF CONTENTS

PLAGIARISM	iii
ABSTRACT	iv
ÖZ.....	vi
DEDICATION	viii
ACKNOWLEDGMENTS.....	ix
TABLE OF CONTENTS	xii
LIST OF TABLES	xiv
CHAPTERS	
1. INTRODUCTION.....	1
2. THEORETICAL BACKGROUND	3
2.1. Psychoanalysis and working with unconscious	3
2.2. Transference	6
2.2.1. Imaginary and Symbolic Aspects of Transference	7
2.2.2. Analyst’s positioning regarding transference.....	11
2.3. Couch in Psychoanalysis	13
2.3.1. Couch and Transference.....	14
2.3.2. Couch and Psychoanalytic Training.....	17
2.3.3. Online analysis: When the couch is not there	18
3. METHOD.....	22
3.1. Research Design of The Study	22
3.2. The Reason for Choosing Discourse Analysis	23
3.3. Participants	24
3.4. Procedure.....	25
3.5. Data Analysis	26
3.6. Trustworthiness and Reflexivity	27
4. RESULTS.....	29
4.1. Discourses about psychoanalysis	29
4.1.1. Psychoanalysis as an area of freedom	29

4.1.2. Psychoanalysis as an area to obtain self-knowledge.....	31
4.1.3. Intriguing / uncanny unconscious	34
4.1.4. Discourses about the effects of psychoanalysis	36
4.2. Discourses about the couch.....	39
4.2.1. Couch preventing closeness with the analyst.....	39
4.2.2. Connotations of lying down	41
4.2.3. Couch as a rank / as a progress	42
4.2.4. Absence of the couch (online analysis).....	44
4.3. Analyst's positions in the psychoanalytic process	46
4.3.1. Analyst as an uncanny stranger.....	46
4.3.2. Analyst as a subject supposed to know	48
4.3.3. Analyst as a desiring / demanding subject	49
4.3.4. Analyst as an existing/ non-existing subject	50
4.4. Subject Positions	53
4.4.1. Subject who knows / subject who experiences	53
4.4.2. Approaching and avoiding subject.....	55
4.4.3. Subject as an agent / who takes responsibility	56
4.4.4. Subject who is or is not on analysis	59
4.4.5. Subject looking for the analyst's gaze	61
5. DISCUSSION	63
5.1. Discourses About Psychoanalysis.....	63
5.2. Discourses About the Couch.....	66
5.3. Analyst's Positions in the Psychoanalytic Process	69
5.4. Subject Positions	72
5.5. Conclusion and Clinical Implications	74
5.6. Strengths and Limitations	77
REFERENCES.....	79
APPENDICES	
A. INFORMED CONSENT FORM	87
B. APPROVAL OF THE METU HUMAN SUBJECTS ETHICS COMMITTEE...	88
C. SEMI – STRUCTURED INTERVIEW QUESTIONS	89
D. TURKISH VERSION OF THE INTERVIEW QUESTIONS.....	90
E. CURRICULUM VITAE.....	91
F. TURKISH SUMMARY / TÜRKÇE ÖZET	93
G. THESIS PERMISSION FORM / TEZ İZİN FORMU	128

LIST OF TABLES

Table 1. Demographic Information of Participants.....	24
Table 2. Notations used in the study	26

CHAPTER 1

INTRODUCTION

In this study, it was aimed to examine how the concept of the couch, which is the crucial part of psychoanalysis, was experienced by individuals who are involved in a psychoanalytic work, and how it was constructed along with the concept of psychoanalysis itself, in their minds and therefore in their discourses. For this reason, the discourses of people with different experiences, aspirations or reluctances about the couch were analyzed.

In a psychoanalytic work, being on the couch represents the analysis process itself rather than a conclusion that needs to be reached. Lacan calls face-to-face interviews before the couch, as preliminary stage of the treatment (Lacan, 2006). Preliminary sessions describe the process prior to the patient's transfer to the couch. Those are the sessions in which the analytical symptom occurs, that is, the formation of a link between the symbolic and imaginary aspects of the symptom and real suffering. The analytic symptom refers to the presence of a desire to know, which is beyond the therapeutic demand for the ending of suffering caused by the symptom, which is what brought the patient to the therapy in the first place (Cauwe and Vanheule, 2018). Transition to the couch ends the preliminary sessions and initiates analysis in the essential sense (Quinet, 2018). Subject's engagement to the analysis is related to the analyst's desire and their position related to the constitutive question of the analysand, "what does the analyst want?" (Lacan, 2015). However, building a relation to the analyst and to the psychoanalytic work begins before the couch. While Miller stated that analysis begins before the analysis begins, he pointed out to the transference, which starts even before the preliminary sessions (Cauwe and Vanheule, 2018). In a sense, we can say that the psychoanalytic process actually starts from the first contact of the patient and the analyst. Before the couch, in the

preliminary sessions, the meanings attributed to the couch and related transference issues make each psychoanalytic process a different experience (Kulish, 1996).

Although the desire or the reluctance related to the couch and the jouissance taken from this ambivalent relation are studied within psychoanalytic theory and research, these experiences are actually unique and personal. Those experiences of people who are on the couch, who wish to be on the couch or who refuses to be on the couch despite of being in an analytical process may be part ways similar, part ways different. Therefore, it would be a good idea when studying couch-related experiences, to focus on how analysands position themselves and their analysts in their discourses according to both the psychoanalytic process and the connotations of the couch. However, the studies dealing with the couch and the reactions related to the couch are usually case studies that analysts report on their particular patients (Kulish, 1996; Quinet, 2018). To my knowledge, there is no research that studies couch related experiences and phantasms through the discourses of the analysands in the process. In this sense, I think that the current study will contribute to the analytical literature through its focus on firsthand knowledge. In addition, including first-hand experiences of analysands can provide clinically important insights. Stating the subjective effects of the general processes on which analytical training is based, can be a resource that can be considered in the structuring of educational processes for clinical practitioners and psychoanalytic communities.

In this sense, this research aimed to analyze these unique experiences about being or not being on the couch. For this purpose, research was constituted around research questions as follows:

1. How do the participants construct the concept of the couch and psychoanalysis in their subjective speeches?
2. How do participants position themselves and their analyst according to the process of ending preliminary sessions and moving to the couch?
3. How their subjectivity is reconstructed within their discourses about being or not being on the couch?

CHAPTER 2

THEORETICAL BACKGROUND

2.1. Psychoanalysis and working with unconscious

In *Introductory Lectures on Psychoanalysis*, Freud described the two main propositions of psychoanalysis as the essential role of the sexual drives and the proposition that all mental processes are actually unconscious. According to him, this kind of definition contradicts the general understanding of psychology of the time, which was accustomed to locating the psyche in consciousness (Freud, 1916). The existence of the unconscious implies that some pathogenic content that is prevented from reaching the conscious is repressed into the unconscious (Billig, 1999). In *Studies on Hysteria*, Freud described this kind of content as a core protected by resistant layers. He explained that this core can be reached only by following the connections leading to it, passing through these layers persistently and repeatedly (Freud, 2001). These paths to be followed in order to study this content that has been repressed can only be sought within more obscure processes such as dreams and slips in which they manifest themselves (Billig, 1999). Thus, psychoanalysis aims to study the unconscious, through the resistances that prevent these repressed contents from being brought into consciousness, and to achieve this by working within the transference (Parman, 2006). In theories such as post-Freudian ego psychology, a social adaptive function of psychoanalysis was mentioned by emphasizing the concept of the ego between the irrational impulses of the unconscious and social life. According to those theories, the analysand's ego should be reinforced and even cured over the image of the analyst's ego and become harmonized with social reality (Chiesa, 2007).

Lacan defines his theory as “back to Freud movement” and excludes himself from approaches based on the adaptation of the ego to reality, by stating that the main preoccupation of psychoanalysis is to study the unconscious (Gasperoni, 1996). Lacan's basic proposition is that the ego and the subject of the unconscious do not mean the same thing. In this sense, the study of the unconscious is only possible by leaving out the imaginary identifications represented by the ego (Chiesa, 2007). Lacan mentions that the unconscious is structured like language. This means that the unconscious is based on the relationship between a signifier that is here and now and an underlying signifier (Nasio, 1984). This splits the subject into subject of the statement and subject of enunciation. Lacan says that the unconscious is in enunciation, in every discourse of the subject speaking to Other. (Lacan, 2006). Therefore, unconscious signifiers are not actually hidden or absent, in a psychoanalytic study they can be a slip, a dream or even the symptom itself (Nasio, 1984). While describing the relationship between the unconscious and language, Lacan mentions the Mobius strip. Mobius is formed by connecting two ends of a strip by turning once. Thus, instead of two completely separate faces, a single strip can be created where the person can touch both faces without ever lifting their finger (Uçar and Gençöz, 2019). The Mobius strip shows how conscious speech and the unconscious, inner and outer are connected and in continuity (Arrigo, 2004). This means that the conscious and unconscious are in fact not completely separate from each other, and the unconscious cannot be defined as the negative of consciousness (Ragland – Sullivan, 1992). The unconscious manifests itself in the subject's discourse with both spoken and unspoken materials, replacement of a signifier with another, that is what a metaphor is (Arrigo, 2004). Therefore, we can say that the unconscious is not a content that is completely independent of consciousness, completely foreign to the subject. Maybe that is exactly what makes it uncanny.

In Mourning and Melancholy, Freud mentions the concept of *unheimlich* (uncanny) (Freud, 2020). He states that “*heimlich*” which is the root of the word, has a meaning of familiar, what belongs to home. Unheimlich, on the other hand is something that is unfamiliar and new. However, Freud also remarks that the word “heimlich” which includes meanings of what is closed and impenetrable, overlapped with its opposite

over time. This means that, what is uncanny is not something totally unknown at all. It is actually something familiar, which is alienated to psychic world by repression. What was once pleasant and peaceful, has turned into something that should remain hidden, and something that its appearance makes one feel uncanny (Freud, 2020). Since the unconscious contents are both very familiar and foreign, the study of the unconscious creates an *unheimlich*, an uncanny feeling in subject. People experience surprising encounters within themselves through dreams and slips, that they can neither fully accept nor completely reject (Sirois, 2018). Therefore, in an analytic session, the unconscious closes immediately after it manifests itself and the analysand wants to return to whatever they were talking about before this moment of opening, that is, to the control of the ego (Moncayo, 2008).

A psychoanalytic study thus focuses on the moments when the unconscious content manifests itself and aims to study this content. Healing, in the psychoanalytic sense, is something that will naturally occur within this process (Parman, 2006). Rather than treating and eliminating the symptom, the analyst's attention to how it is defined by the analysand shows the analysand that the information is not in the analyst, as opposed to a treatment that gives advice or information on how to overcome the symptom (Moncayo, 2008). Lacan defined the analyst's desire as a desire whose object is also desire, rather than a desire to know (Libbrecht, 1999). The analyst's desire is focused on the continuation of analysis. It is not about the healing of analysand's symptoms, directing analysand to lead a happy life or ascribe certain meanings to their lives (Fink, 2016a). Therefore, this desire must be above and stronger than imaginary desires such as being the savior of the analysand, a subject supposed to know, who holds the solution and cure of their problems. Analyst avoiding such an imaginary positioning, ensures that the analysand confronts his own desire, which is actually the desire of the Other in the analysand's life (Libbrecht, 1999). In this sense, the analyst may actually be defined as a "function" rather than a living human being. Desire of the analyst is a role that can be played by very different individuals, and what will sustain the curiosity of the analysand, and therefore the analysis, is the result of this desire (Fink, 2016a). The enigmatic nature of this desire brings about the diversification of the meanings that the analysand

ascribes to it. Therefore, analysand's question "what does the analyst want from me" is actually the manifestation of a problem that goes back a long way in the structuring process of the subject, as well as it is also the fundamental question of transference (Verhaege, 2016).

2.2. Transference

In *Beyond the Pleasure Principle*, Freud defines transference neurosis as re-experiencing repressed material here and now, rather than reminiscing as something in the past, and its manifestation within patient's relationship with the doctor (Freud, 2016). According to Freud, our choices of love object are actually quite stereotypical and resistant to change. Some of the libidinal drives that underlie these choices are repressed and removed from consciousness. However, over time, subject starts to look for these anticipatory ideals in others. Therefore, these unsatisfied libidinal impulses may turn to the analyst as well, in the course of analytic work (Freud, 1912). In *Observations on Transference Love*, Freud discusses this situation within the context of resistance. According to him, the transference love that emerges during psychoanalysis is like a sudden irruption of reality, just as a cry of fire during a theatrical performance. Such a passionate demand for love creates a complete change of scene that overcasts the insights that the analysand gained up to that point and occupies all of their attention, thus, leaves no room for work (Freud, 1924). However, the fact that Freud emphasizes the relation between transference love and resistance does not mean that this love is artificial, or that it is produced at the moment by the patient in order to resist. On the contrary, that love was always there, since the beginning. Yet, its relation to resistance is in the fact that it covers all of the analysand's psychic economy as it makes it impossible to see anything else (Freud, 1924).

Like Freud, Lacan also defines transference as the manifestation of one's unconscious desires and conflicts in analysis (Bracher, 2000). In a Lacanian sense, transference is the manifestation of a basic phantasm about the process where the subject encounters and relates to the Other's lack and desire (Verhaege, 2016). The

analysand's awareness of an invisible desire that motivates their actions entails an effort to define what that desire is. The source of this desire can be defined as the internalized Other. Here, transference is the most important tool for the analysand to reach a realization of how the desires attributed to this internalized Other manage their relations with the outside world, and to progress on a path to reach their own desires (Bracher, 2000). Hence, although there is a side related to resistance, directly interpreting transference in order to eliminate it, would be something that undermines analytic work. Also, it would be impossible. Considering the discourse within transference reveals the unconscious, transference will continue to exist, until the last moment of analysis (Laplanche, 1992). This is why we can talk about working in transference rather than studying transference (Laplanche, 1992; Fink, 2007). The interpretation of transference can be possible by finding and emphasizing elements of this desire in the discourse of the analysand. This means that the analyst does not get stuck in the imaginary aspects of the transference, stays in the symbolic aspect and returns the analysand to his own discourse, drawing attention to the unconscious desire elements in it (Bracher, 2000). In order to understand how the analyst would position in the transference for the sake of continuity of analytic work, it is useful to discuss these two dimensions of transference through subject's structuring process.

2.2.1. Imaginary and Symbolic Aspects of Transference

A baby in the first years of life recognizes himself not as a whole separated subject, but at the level of fragments and in unity with the mother (Vulevic and Milic, 2021). Being in this kind of a symbiotic relationship with the mother, creates a *jouissance* (Swales, 2012). *Jouissance* can be defined as a very intense sensation between pain and pleasure, which is anxiety-provoking, border-pushing and unbearable (Swales, 2010). Contrary to the meaning of the word, it is not an enjoyable feeling. In fact, it is closer to the death drive rather than being a libidinal investment (Braunstein, 2003). That's why, in order to pursue life, *jouissance* should be restricted (Patsalides and Malone, 2000).

Restriction of *jouissance* can only be possible by opening a gap within the relationship with the mother. It is also the key to entry into language and the social world (Swales, 2012). Lacan said “*jouissance* is prohibited to whoever speaks” since “the Law is founded on that very prohibition” (Lacan, 2006). This prohibition and the subject’s entrance into language and the law occurs through some processes. The first stage is the Mirror Stage, which starts in the 6–18-month period with the baby seeing himself in the mirror and his self-recognition is approved by his primary caregiver (Swales, 2010). Here, the subject experiences an alienation as they realize that they are a separate being from their caregiver (Vulevic and Milic, 2021). Of course, it is useful to consider the term mirror as a reflective surface, such as the mother's face, rather than the word meaning (Homer, 2016). In the mirror phase, the subject identifies with the image they see in the mirror. In other words, they establish the sense of unity that they did not have before the mirror stage, through the Other who is actually seen in the mirror (Vulevic and Milic, 2021). The sum of these identifications constitutes the *ideal ego* and it constantly repeats itself in the imaginary relationships established by the subject with others throughout their life (Chiesa, 2007).

The ego, which is constructed by these identifications has the essential role in subject’s distinction between themselves and others and the subject’s sense of unity (Chiesa, 2007). With the discovery of this distinction, being a whole individual separate from the mother also brings with it the realization that the mother is also a lacking and desiring subject. What the mother lacks, namely the phallus, is what creates a gap between mother and baby, in a way that prevents the baby from being swallowed by the mother, or from drowning in *jouissance* (Valente, 2003). However, at this stage, mother’s lack has not been indicated with a signifier yet. Therefore, the subject has the illusion that they can fill this lack. Since a complete separation has not been achieved yet, the subject will be left alone with the demands of the Other. A complete castration and therefore separation occurs only after the signification of mother’s lack (Fink, 2016b). Through castration, the subject realizes that the mother's desire is directed towards a third signifier, namely the father (Boothby, 1991). This signification, symbolized by the name of the father, is actually a

metaphor and does not necessarily require the existence of a living father. Although it is signified with the name of the father, because it is culturally fulfilled by the father, a person of any gender or any signifier of her desire in the mother's discourse can fulfill this function (Swales, 2010).

Experiencing castration is essential for the formation of a neurotic subject and is the stage that opens the door to the symbolic register (Fink, 2016b). Because, with the involvement of the father's name in the process, the subject's symbiotic relationship with the mother ends, the ideal ego was left aside and the *ego ideal* was formed which is a symbolic introjection of ideals brought by Other and which creates a steadier sense of self for the subject (Swales, 2012). At the same time, the subject, who needs to enter the language, needs to convey his needs and demands through words. This necessity leads to a loss in a sense. This loss is called *manque à être* and plays a role in our associations as our subjective difference that defines us and separates us from other people (Fink, 2015). However, this lack, is actually the gap in which the subject's own desires also sprout. The separation and gap that comes with symbolic castration are necessary for the subject to create their own desires (Fink, 2016b). With castration, something crucial for the subject is considered irreversibly missing. Thus, the subject is confronted with his own unfillable desire (Boothby, 1991). Castrated subject, whose own field of desire opened on the axis of the phallus, was left alone with the question of *che vuoi?* (what do you want?) directed to the Other (Ragland – Sullivan, 1992). The perverted subject, who does not experience castration, will always continue to strive to become the imaginary phallus for the mother, while left alone with the mother's demands (Fink, 2016b). As the psychotic subject who does not experience the initial alienation phase, will never be able to enter language, unable to distance themselves from the imaginary order, will be lost in an uninterrupted jouissance that invades them without any distinction between ego and Other (Vulevic and Milic, 2021, Swales, 2010). Therefore, castration is not actually a threat, rather, it is a step to be achieved in order to make the transition to the symbolic register (Boothby, 1991).

Considering that the imaginary aspect refers to a dimension in which the differences between the subject and the other disappear and the two are tried to be reduced to

one, we can say that in the imaginary part of the transference, subject relates to the other through the comparison of their ideal ego. In other words, the subject seeks this ideal self in another person. Feeling close to those who seems familiar, identifying the analyst as someone resembling to one's self or trying to find something familiar in them are parts of this imaginary dimension of transference (Fink, 2015). Feeling and talking about love or hate towards the analyst is also a part of the imaginary aspect of the transference. The act of loving someone means the acceptance of lacking. The lover, feels the lack and longs to fill it. Thus, they give the beloved what they do not have, that is, the lack, and hope to get something in return, to fill this lack. But in fact, what the lover loves in the beloved is not really something the beloved truly has (Fink, 2015). When considered in this sense, the beliefs, judgments and assumptions about the analyst, which constitute the imaginary dimension of the transference, are actually fictional. These fictional elements also reveal a fictional power. Whether or not the analyst, to whom this power is attributed, will fill this imaginary position is an important question concerning the analytic work (Nasio, 1984).

Unlike imaginary transference, symbolic transference is based on the assumption that the unconscious is structured like language. (Nasio, 1984) This dimension of transference includes working through repetitions, with unconscious relations to social and linguistic structures (Cauwe, Vanheule and Desmet, 2017). A psychoanalytic work conducted only by interpreting the imaginary aspects of transference may mean missing the symbolic content of the work (Fink, 2007). Also, when the analyst makes such an interpretation, that interpretation goes to the other party from where they were positioned regarding transference. Therefore, the analyst always interprets as the transferential Other (Lacan, 2006). If the analyst is there with his ego, and chooses to interpret the transference from that stance, this will require trusting the "healthy" part of analysand's ego that "thinks like us" regarding conflicts that may arise between the analyst and the analysand. This will be an imaginary assumption (Lacan, 2006). Therefore, the symbolic interpretation of transference would mean being involved to the synchronization of transferential signifiers and making them translatable, which is originally the function of the Other (Lacan, 2006).

2.2.2. Analyst's positioning regarding transference

Transference is not an independent process from the analyst, which occurs spontaneously in the analysand. On the contrary, how the analyst is positioned is quite decisive and contributing in the transferential process (Lacan, 2006). It is not possible to talk about a pure transference that includes only the analysand's reactions and is free from the analyst's behavior. The therapeutic environment is never neutral in this sense and every work is differentiated by these positionings and how the analyst interprets transferential cues (Migone, 2000).

In this context, analysis first begins with the analyst's attention to the signifiers used by the analysand. In this first stage, similar to the pre-oedipal period, ostensibly the analysand becomes beloved and the analyst seems to be in the position of lover. The fact that every word the analysand says is carefully listened to by the analyst, that the analyst's conscious attention is focused on the analysand puts them on these positions. At this point, the analysand's belief about being accepted no matter what they say also causes them to regress, and this kind of regression allows the past experiences to be experienced through the analyst, that is to say, the transference (Moncayo, 2008).

However, contrary to their apparent stance, in the background there seems to be a positioning in the opposite way. The analyst's constantly asking questions and emphasizing the analysand's lack, awakens the idea that the answers are in the analyst. Thus, the analysand loves the analyst as the possessor of knowledge. This is the subject supposed to know position of the analyst which allows them to become beloved in a non-apparent way (Fink, 2015; Moncayo, 2008). This subject-supposed to know position has a transferential importance as it is also the position of a subject who has the desire and provokes it in the other. Just like as a child, it is the caregivers who has the knowledge and set the desire through which subject enters the language, this position being attributed to the analyst will be stimulating and invigorating analysand's desire and curiosity (Schleifer, 1987).

However, this also creates a crossroad for the analyst. If they settle in this position, they will have to try hard to preserve this imaginary subject supposed to know position imposed on them. This implies an effort to not to show any mistake or ignorance, not to disappoint the analysand and thus will inevitably create analyst's resistance (Lacan, 2006). On the contrary, the analyst should reject the position of being the possessor of knowledge and keep the analysand in the position of producing knowledge (Fink, 2015). The analyst's position at this stage can be described as the "*dummy position*" in a bridge game. In a sense, this can also be called the "dead" position (Lacan, 2006). Considering that speaking is always about accepting the lack, it can be said that every speech is a demand for love, demand to be heard (Fink, 2015). It is for this reason that psychoanalysts do not talk much, and when they do, they only emphasize what the analysand says. The fact that self-disclosure is not used much in the analytical sense and that the analysts do not give information about themselves and their lives always serves this position. Since such an approach would stimulate the desire to be loved, it would make it difficult for the analyst to get rid of the beloved position (Fink, 2015). Elements that constitute the frame of the analytic work can be seen as the paternal part of the work, and prevent an imaginary relationship that arouses *jouissance* between the analyst and the analysand. This can be defined just like the father's involvement in the symbiotic relationship between the mother and the baby (Swales, 2010). As a result, a change occurs in the transference relation, through the analyst's rejecting the subject supposed to know position and desiring not to be desired (Moncayo, 2008).

Thus, analyst shift their position to being in the place of the manifestation of the *object a* here and now, which is the cause of desire, rather than standing in the position as holder of knowledge and therefore beloved. Only from this position of *object a*, will the analyst be able to activate the analysand's phantasms and awaken the desire to continue the analytic work (Moncayo, 2008). The distinction here is that the analyst is never the object of the analysand's love. Love can have a cause but not an object (Fink, 2015). The analyst provokes and imitates analysand's own desire to fill the lack in themselves. This is necessary for the continuation of the work. However, the analyst should never see transference as a demand to be satisfied or a love to reciprocate (Mills, 2020).

Now, the analyst is again in a beloved position but in a different way. This time, it is the unconscious part object perceived in them puts them in this position, not their perceived characteristics, such as their supposed knowledge. Therefore, this kind of positioning has to change again since it has the risk to cause an interminable analysis. In the later stages of the analysis, separation will be possible through castration just as in the oedipal process (Moncayo, 2008). The analysand will realize that the phallus that they lack is not in the analyst, and the analyst is also a lacking subject themselves. Analysand realizes that the analyst is neither the subject supposed to know nor the object a. They have their own lacks and limitations. Thus, when the analyst ceases to be an imaginary ideal ego for the analysand, the analysand will be able to separate from the analyst and establish new relationships with others in their life, just like the subject being open to social life through castration in the oedipal process (Moncayo, 2008).

2.3. Couch in Psychoanalysis

The couch, which was frequently used in healthcare settings and psychiatric purposes in the 18th and 19th centuries and became to be a more common decorative item in 20th century, was started to be used by Freud after he first saw one in an exhibition in Vienna in 1883 (Kravis, 2020). Thus, starting from the times he used hypnosis, Freud began to put his patients on the couch (Quinet, 2018). Years later, the couch still constitutes the basic frame of psychoanalytic work, together with issues such as time, money and frequency of sessions (Etchegoyen, 1999).

Hereby being a part of the psychoanalytic tradition, the couch creates a setting with the analyst's positioning behind the analysand. Freud said that one of the reasons for such a setting was his discomfort of being looked for more than eight hours a day (Quinet, 2018). These words, of course, can be interpreted as Freud himself needs a protection against negative emotions and criticisms that may come from patients in face-to-face communication (Schachter and Kächele, 2010). However, Freud mentions that patient's lying down and not seeing the analyst will have effects such as speeding up regression and weakening the defense mechanisms, thus enabling free

association, so that dreams and old memories can be accessed more easily (Lable et al. 2010). In addition, Freud believes that the analysand's transference, which is deprived of any information conveyed by the analyst's facial expression, can also be analyzed in a more isolated way (Quinet, 2018). Considered in this sense, the couch is used as a tool that shapes the transferential field and frames the relationship between the analyst and the analysand (Parker, 2011).

2.3.1. Couch and Transference

In a psychoanalytic setting, as an analysand produces a speech while lying on the couch, and the analyst positioned behind them at a point where they cannot be seen, the analysand fails to see clues that they can make sense of, such as facial expressions of the analyst (Parker, 2011). The disappearance of a face-to-face communication allow the transition of the transference from the imaginary register to the symbolic order and make it possible for the transference to find expression within the chain of signifiers (Quinet, 2018). Since it ensures the interruption of the analysand's jouissance derived from seeing the supposed effects of his words on analyst's face, it erases the image of the analyst, represented by the analyst's persona. Thus, it prevents the imaginary identification with this supposed persona and opens the space for the analysand to say something about his own subjectivity and his relation to the Other through his transference to the analyst (Quinet, 2018). Because, in fact, the presence of the analyst and everything about their ego distracts the analysand from speech (Parker, 2011).

However, the use of the couch may not be suitable for everyone and for all clinical structures. Since the couch serves to create a symbolic area for the analysand, it is crucial for the expected analysand to have a representation of the symbolic order. Therefore, psychotic structures for which there is no representation of this register are not suitable for the couch. Since there is no distinction between conscious and unconscious in psychotic structures, it is not possible to work this area on the symbolic register (Fink, 2007). The transference of the psychotic structures does not find expression at the symbolic level, but can only occur through imaginary and real

registers, therefore the analysis may provoke psychotic delusions and persecutions towards the analyst (Fink, 2007; Gürsel and Gençöz, 2019). In order to be able to lie down on the couch, the Other must be kept separate from the persona of the analyst. Neurotic structures can achieve this. Because they acknowledge that, what they bring out about the Other is actually a repetition that is not directed to the actual personality of the analyst. However, with psychotic structures, the personality of the analyst and the imaginary figure of the Other are often confused (Quinet, 2018). For all that, the use of the couch is usually suitable for neurotic and pervert structures. Of course, experience and reactions to the couch can be different for both of these structures, since while neurotic structures escape and censor themselves from the gaze of the Other, perverse structures want the gaze on them (Verhaeghe, 2008). This also indicates that when the analysand is on the couch, even though face-to-face contact is interrupted, there is still the gaze of the analyst in a phantasmatic order for the analysand. Thus, being lied down on the couch can provoke a source of jouissance, through generating phantasms of the analyst's gaze and through the connotations of being lied down as a kind of a surrender position (Willemsen and al. 2015).

There are studies in the literature that discuss the process of transition to the couch of the individuals with different experiences. For example, Kulish in 1996, interpreted a case that refuses to lie down on the couch for three years of analysis. Kulish's patient kept the couch as a central subject in the sessions but resisted to lie down to the couch for three years. Kulish interpreted this reluctance within the transference of the patient. According to her, the patient, being in a reluctant position, even generating a phobic reaction to the couch, puts herself in the position of a disappointing child who disappoints her bad mother. In the same study, Kulish also mentions a connection between being on the couch and being more vulnerable, exposed and on display. Similarly, in 2005, Celenza presented the experiences of being on the couch or being in face-to-face sessions in relation to the analysand's perception of danger. In her paper Celenza discussed the reluctant attitude towards the couch and the perception of danger it provokes, through two features of the couch: lying down position and not seeing analyst's face. Accordingly, being in a sitting position in face-to-face therapy

and analyst's assumed facial expressions create a sense of control in the analysand. Lying down on the couch, however, puts the analyst's existence in a state of phantasy rather than something concrete and visible, so the analysand is mostly alone with their own inner sources. According to Celenza, this situation creates the perception of danger.

Considering these perceptions of danger and vulnerability mentioned in these studies, we can say that being on the couch and left alone with inner unconscious sources seems to create an uncanny feeling. However, while for some patients it is very scary to be on the couch, others may be too eager to get on the couch and interrupt face-to-face communication. It should be taken into account that this second situation, the patient's avoidance of face-to-face communication, may contain as much resistance as the reluctance to be on the couch (Migone, 2000). Migone, mentioned a patient who preferred to be on the couch and who stated that they felt more contained and protected on the couch. He also says that during this period of face-to-face therapy three times a week, the patient frequently talked about ending sessions, aggressive feelings toward the analyst and made statements about not being understood by him. Migone, in his case, underlines the necessity of considering this need of the patient to interrupt face-to-face communication in order to express their feelings more comfortably, as a resistance to the psychoanalytic work (Migone, 2000).

Even if it interrupts or provokes certain kind of jouissance, the transition to the couch stands in a place quite related to desire in analytic work, since it is at a point that both initiates the analysis and transforms the transference. The desire in analytical work is always towards the continuation of analysis (Libbrecht, 1999). The analyst's desire works against the imaginary deception, which is actually at the core of face-to-face contact. Only with dissolving this imaginary deception, the analysand can question the position they have taken regarding the Other (Quinet, 2018). For this reason, the analyst behind the couch does not talk much, does not give an answer to the speeches of the analysand, which are in a sense, like a monologue. Analyst merely draws attention to contradictions, equivoques and slips by emphasizing them. While doing this, they only emphasize the importance of those slips and does not put into words

the hidden meanings underlying them (Parker, 2011). The work done in the couch is, therefore, a study of the absence of the analyst rather than the presence of them. Psychoanalysis works around absences in the discourse, so the analyst does not fill these gaps with any meaning, but rather leaves them blank so that the work can continue (Parker, 2011).

2.3.2. Couch and Psychoanalytic Training

In terms of the standards set by the International Psychoanalytic Association, one of the admission requirements for analytical formation for those who want to be analysts is to be in their own analysis at least three times a week (Istanbul Psikanaliz Derneği, 2023). According to Lacan, although he defined psychoanalysis as resistant to institutionalization by its nature, an institution is also needed to define a person as an analyst. Considering the necessity of naming a person as an analyst in a sense, it seems that there will be no analyst without institutionalization, and there will be no psychoanalysis without an analyst. At this point, Lacan created his own psychoanalytic education formation, which he called "pass" (Safouan, 2000). For Pass, Lacan moved away from institutional evaluation processes over time and argued that the main education of an individual who wants to be an analyst is obtained by studying his own symptom in his own analysis, also means this in the statement "the analyst is empowered by himself" (Moncayo, 2008).

People who started analysis with the desire to be an analyst do not stand in a distinct place regarding the analytic process. In fact, it is possible to think the desire of being an analyst as their symptom in a sense. Thus, much like other symptoms, this one can transform in analysis and they can come out from the analysis with a completely different desire. Vice versa, someone who started the analysis for other reasons may develop a desire to become an analyst at the end of the analysis (Libbrecht, 1999). This situation seems to be related to how the analysis, analytical theories, being on the couch and being an analyst are structured in the mind of the person in the analysis, which is one of the research questions of the current study.

2.3.3. Online analysis: When the couch is not there

As a result of the emergence of new needs for communication and work, psychoanalysis has begun to explore new ways of reaching the analysand by exceeding the limits of distance (Scharff, 2013). In addition, it is possible to work with people who would not otherwise have access to psychotherapy and analysis via telephone and other online applications (Bakalar, 2013). There are several ways to pursue psychoanalytic work at a distance. One of them is to reduce the frequency of the sessions while the analyst or analysand travels at certain intervals. The other way is to move the process to an online platform without reducing the frequency (Scharff, 2013). Online grounds for analysis include the use of the phone, the internet, one-way or two-way camera if preferred (Scharff, 2013). While the history of using the phone as a tool in analysis dates back to the 1950s, the pandemic that started in recent years has increased such a need, and even for a while, it has made working online and remotely obligatory for everyone (Scharff, 2013; Bronstein, 2020). At the same time, while the pandemic has made a significant change in the way and frame of psychoanalytic work, it has also exposed the analyst and analysand to work under pressure from the outside world (Bronstein, 2020). The reality of the virus exists for both the analyst and the analysand, and the obscurity and ambiguity of the process creates common anxiety and terror (Gabbard, 2020). Since, through the pandemic, the analysis has been moved to the online ground without a definite end, without knowing when to return to the room (Gabbard, 2020).

Moving analysis to an online platform brings with it new questions about the frame, the analytic relationship, and the emergence of resistance (Scharff, 2013). Of course, after moving on to online grounds, the analysand will maintain their previous ways of relating to the analyst, but on the other hand, this type of work will also reveal new transference effects since both the analysand and the analyst will react to this new setting (Aryan, 2013). Conducting the analysis remotely will also activate new transference phantasms (Merchant, 2023). In a sense, it is possible to talk about the effects of phone analysis similar to the effects of being on the couch. Just like the couch, phone analysis restricts visual components and makes the demands for the

analyst's gaze inaccessible (Scharff, 2013). Thus, when looking and being looked at is out of the question, analysands can reflect more freely (Fink, 2007). In conditions where the disappearance of visual cues is also valid for the analyst, although the inability to interpret body language may seem like a loss, it can be seen as beneficial as it prevents the tendency to reach a quick conclusion and opens up more space for words (Fink, 2007).

Whether the phone or an online application is used as a tool as Skype for online analysis, technical problems, image oscillations, connection problems can often be experienced. Such technical problems, within certain limits, can be interpreted from an analytical point of view and contribute to the work if good enough tools are used on both sides (Juhos and Meszaros, 2019). It can be quite common for such disruptions to cause reactions on the parties that can be interpreted through the transference (Scharff, 2013). These disruptions and interruptions can be an uncanny third that the analyst and the analysand face together (Dettbarn, 2013). However, sometimes the silences in Skype sessions can be difficult to interpret from time to time. When there is a silence, when it is not known whether it is one of the productive silences in the session or a technical glitch, it can force the analyst and analysand into a forced conversation (Dettbarn, 2013). Also, the loss of effort to come to the analyst's office may make the analysis too convenient for the analysand. Thus, analysis may become a field in which the analysand pours his heart out effortlessly, and in fact, it may cease to be a task that requires effort (Fink, 2007). It is very important to re-establish psychoanalytic work in these new conditions (Bronstein, 2020). This can only be resolved by finding ways to engage the analysand in the work through the analytic frame (Fink, 2007).

Considering that being in the same room, physically close to each other may trigger sexual and aggressive content, not being in the same room and connecting via an intermediary such as Skype seems to reduce such a threat. However, the decrease in this threat brings with it a decrease in intimacy (Dettbarn, 2013). There are case studies showing that not being in the same room has a facilitating effect on expressing erotic and offensive content (Bakalar, 2013, Merchant, 2023). Because

these feelings are transmitted to the other party in a more indirect way (Merchant, 2023). For example, Bakalar, described his two patients' aggressive reactions to themselves and to him during the transition from face-to-face therapy to online therapy., followed by expressions of embarrassment and regret. According to him, while the analyst and analysand continue to share a common mental space, being physically distant and having a telephone as a medium provides a distance that enables analysands to express their anger and hate more easily and to cope with the shame emerged from this kind of expression (Bakalar, 2013). However, it is not possible to generalize the effects of online analysis. These mentioned effects may be different for neurotic, psychotic or perverse analysands (Scharff, 2013).

Another issue that needs to be emphasized in online analysis is the issue of ethics and confidentiality. In this sense, issues such as the analyst and the analysand creating a private space for themselves in online analysis, the analysand taking responsibility for his own party in this regard, obtaining the informed consent of the analysand about the benefits and risks of working online has become important (Juhos and Meszaros, 2019; Merchant, 2023). In addition, if the conditions are suitable, it would be beneficial to have one or more face-to-face sessions to evaluate whether the analysand is suitable for remote work (Juhos and Meszaros, 2019). Of course, as it is also the case in the traditional form of psychoanalysis, the analysand may regress and their pathology may become worse later in the process. Suicidal conditions or the need for hospitalization may arise. In such a case, it would be good to get information about the local health systems in advance to be able to refer to the analysand (Juhos and Meszaros, 2019).

How essential it is to be in the same room for a person to be analyzed is debatable (Fink, 2007). Perhaps one of the important points we can see in the pandemic process is that there is no single correct form of analysis, that its development and evolution has not reached the end, it is characterized by an ongoing search that evolves in context (Gabbard, 2020). However, it is a fact that the indispensable thing for analysis is hearing. So as long as the analysand and analyst hear each other, when there is a good connection that every slip, hesitation, sigh can be heard, the analysis

can be sustained in conditions where it is not possible to be physically together (Fink, 2007). Transference issues will also find a way to manifest in telephone analysis, as in face-to-face therapy, but perhaps in different forms (Fink, 2007). However, it would be good if the analyst and the analysand could meet face to face, albeit intermittently, at a frequency determined by them, as it would create a basis for the analysis and bring about the emotional effect of being physically together (Juhos and Meszaros, 2019).

CHAPTER 3

METHOD

3.1. Research Design of The Study

A qualitative research design was used in this study. Qualitative methods focus on individuals' unique individual perspectives. For this purpose, they use methods such as in-depth interviews that aim to get as close as possible to the real-life experiences of the participants (Howitt, 2010). Therefore, these methods work with and within individual differences and ambiguities that quantitative methods try to avoid, standardize or mask (Cromby, 2012). One of the main reasons for this difference is that social reality is seen as static and external in quantitative designs, while qualitative designs it is constructed by the people themselves (Howitt, 2010). Language-based approaches, in particular, emphasize that meaning is built in interpersonal relationships, and it constructs human experience (Avdi & Georgaca, 2009).

Since they do not seek an objectivity free from individual experience, qualitative methods bring the concept of reflexivity by taking into account the subjective experience of the researcher (Frost, 2011). Thus, the researcher sees themselves as an insider, not an outsider like in a quantitative study (Howitt, 2010). This means that the researcher accepts and uses their subjective relationship with the phenomenon they are investigating. Therefore, the experience of the researcher has a shaping effect on the findings of the research (Thompson & Harper, 2012).

Thus, in qualitative methods, more unstructured research strategies are applied in order to make room for the individual experience of the participants. Since the subjectivity of the researcher is also not excluded, the relationship between the

researcher and the participant is not as distant as in quantitative research, since this interaction also has a meaning in the research findings (Howitt, 2010). In this study, it was aimed to investigate how the concept of the couch was constructed in the minds and discourses of the participants and what was the function of their discourses in the interaction with others in their life. In addition, it is aimed to state how the participants position themselves and their analysts in their discourses about the couch, as well as how they structure their discourses within the knowledge of the couch being an important part of the analytical tradition. As a research method, discourse analysis which is a language-based qualitative method was used to achieve these aims.

3.2. The Reason for Choosing Discourse Analysis

Discourse analysis is based on social constructionism and language movement (Georgaca & Avdi, 2012). Since social constructionism operates with the assumption that reality and experience are socially constructed, it studies how the phenomenon under consideration is constructed through interpersonal processes and in wider discourse (Avdi & Georgaca, 2009). Thus, this method focuses on how participants create meaning in their social interactions, through language (Frost, 2011). Although it is generally used in social psychology researches, it has been used in clinical psychology and especially psychotherapy research for more than two decades (Georgaca and Avdi, 2012).

Since discourse analysis takes the language as a constructing concept, the topics it focuses on are how individuals construct the research object in their discourses, how the language they use in transferring this construction function in their interpersonal relations and how people position themselves in their discourses. The way people position themselves, can be considered in the answers to questions such as who speaks, to who do they address, and in whose name do they speak. In addition, subjects do not only position themselves in discourse. Depending on their position, they also attribute a position to the subjects at the other end of the discourse. In addition, discourse analysis also allows to comment on how individuals associate

their discourses with socially accepted dominant discourse and their subjectivities reconstructed by the discourse they adopt (Georgaca and Avdi, 2012; Howitt 2010). In this study, I chose discourse analysis as my research method, since how the participants positioned both themselves and their analysts seemed to be related to their experience about the couch. In addition, the meaning of the couch was different for everyone in terms of their transference in the process. It seemed to me that these meanings and positionings would be more understandable with an in-depth analysis of their discourses.

3.3. Participants

In this research, as the research questions are about the concept of the couch, the sample was selected from individuals who are involved in an analytical process. However, it was a heterogeneous group within itself, considering that the diversity in the sample will also be reflected in discourses and enrich the interpretation of the findings of the research. In other words, some participants were on the couch, some participants were aspiring or planning to be on the couch and also some participants did not claim an interest to be on the couch. Some of the participants had previous experiences with different therapy methods, and their evaluations and comparisons were presented and discussed within their discourses about psychoanalytic process they were involved currently.

With these aims, interviews were conducted with eight participants. Demographic information about the participants is given in the table below.

Table 1. Demographic Information of Participants

Name	Age / Gender	Profession	Time on analysis/therapy	Couch experience
Hazal	33 / Female	Clinical Psychologist	3 years	Not on the couch
Melike	37 / Female	Clinical Psychology Student	2 years	On the couch
Cansu	27/ Female	Clinical Psychology Student	1.5 years	On the couch
Nalan	35 / Female	Clinical Psychologist	5 years	On the couch

Table 1. (continued)

Senem	30 / Female	Clinical Psychology Student	2 years	On the couch
Aslı	36 / Female	Sales Manager	3.5 years	Not on the couch
Simge	40 / Female	Manager	2 years	Not on the couch
Esra	37 / Female	Sales Manager	2.5 years	Not on the couch

3.4. Procedure

After the approval of the Human, Research, Ethics Committee of the Middle East Technical University (Protocol no: 283-ODTU-2020), data collection process was initiated. Participants were reached through the researcher's social and professional environment. Among those who were informed about the study, those who wanted to participate in the study were informed about the purpose, nature and rationale of the study both orally and in writing through the participant form, before the interview.

Six of the interviews were conducted online due to pandemic conditions. Only two participants were interviewed face-to-face. Each participant was interviewed once. Interviews lasted about 45 min to 1 h and recorded in order to write verbatim transcriptions. Informed consent of the participants was obtained verbally at the beginning of the interviews. Meanwhile, the participants were informed about both privacy and recording. Interviews started after the verbal approval of the participants. After the interviews, reflexivity notes were taken by the researcher.

A semi-structured interview was used in order to gather data. The questions generally focused on the therapy processes of the participants, their experiences and images about the couch. Interview included few open-ended questions that aimed to keep participants involved in the subject, but at the same time give them space to speak freely. Since the pandemic process and the issues related to online analysis came up in the initial interviews, the participants were asked in the subsequent interviews whether this process made them feel something. As data saturation was reached and no new theme was received, the interviews were terminated.

The questions and prompts included in the semi-structured interview used are given in Turkish and in English in the appendices.

3.5. Data Analysis

Recorded interviews were written as verbatim transcriptions. Transcriptions were read many times while taking notes. Through these notes, the discourses used by the participants and interpretative repertoires about how they constructed the researched subject, the psychoanalytic couch, in their mind and speech were revealed. Interpretative repertoires are defined as metaphors, terminologies, and forms of expression that people use in their construction of the phenomenon under investigation. (Willig, 2013). In addition to the interpretative repertoires conveyed by the participants, their positioning of themselves and their analysts was also examined in the discourses, thus these subject positions were also noted.

The resulting discourses and subject positions are grouped under four main headings: Discourses about psychoanalysis, discourses about the couch, analyst's position in the psychoanalytic process and subject positions of the participants. The findings were thus reported under these main topics and their sub-topics, and were finalized after being discussed with the research supervisors and the members of the thesis monitoring committee.

Extracts taken from the participants' discourses were coded in terms of pauses and intonations using some of the notations developed by Jefferson (Jefferson, 2004). All the notations used in the study were given below in Table 3.

Table 2. Notations used in the study

(.)	short pause
(0.0)	elapsed time by tenths of seconds
↑	high pitch
-	cut off
(h)	laughter
[...]	excluded text

3.6. Trustworthiness and Reflexivity

The concept of trustworthiness in a qualitative study is different from that of quantitative studies that emphasize objectivity. First of all, qualitative studies accept that both the nature of the data collected and the analysis methods are based on subjectivity (Morrow, 2005). Therefore, trustworthiness in a qualitative study involves reflexivity which means that the researcher recognizes their own positioning in the research and its possible effects on the setting, participants, collection and interpretation of the data (Morrow, 2005; Berger, 2015). Thus, reflexivity is involved at all stages of the research, from determining research questions to collecting and interpreting data (Berger, 2015). Rejection of the reflexive position of the researcher and the belief that the researcher is able to make interpretations from the outside is an imaginary illusion in the Lacanian sense. Studying discourse in a symbolic sense, involve studying the functions of the discourse, including its functions for us. To be able to do such interpretations depends on the researcher's acceptance of their theoretical and experiential positioning (Parker, 2005).

I am an analytically oriented clinical psychologist myself. I am also in my own analysis and I have experienced the struggling relation with the couch. I am a therapist who wants to be an analyst in the future. In this process, I thought and worked very much about how the analysis and the couch were built in my own mind, and my effort to understand my difficulties here brought me to the question of how this subject was experienced by other people. In the process, I aimed to see both the similar and unique aspects of the analytic experience of different people.

After the interviews, I thought about what I have heard and how I felt. Some of the feelings, actions and definitions, which emerged in the interviews, were familiar to me but some of them were very different from my personal experience. Therefore, even though I asked questions with the aim of encouraging the participants to say more about their experience (familiar to me or not), I may have asked more questions when the experience was strange to me. Reciprocatively, all the participants were aware that I was also an analytically oriented therapist who is involved in

psychoanalysis. Therefore, I think their discourses about being or not being on the couch may have been affected with this knowledge.

Some of the participants were clinical psychologists and/or in clinical psychology training. These participants often used terminological expressions in their discourse. The fact that they know that I am also a therapist may have increased such discourses. Although I try to open them up when I encounter terminological expressions, there may be times that I understood them without asking. On the other hand, non-therapist participants sometimes included such expressions in their discourses either, maybe not that terminological but expressions assuming that I knew what they mean. This may have resulted from a sense of acquaintance emerged from sharing a similar experience, namely analytical experience. I think that my presence there, both as a therapist and as an analysand created this sense of commonality for the participants.

Another point about trustworthiness of the research was that the findings of the research was discussed periodically with a research group during the study. Thesis Monitoring Committee met at regular intervals and contributed to the study with their feedbacks at every stage of the study. The findings of the research were regularly shared with the thesis advisor and co-advisor and their reviews and feedbacks were received at every step. Finally, the study was evaluated by the Thesis Examining Committee and took its final form after their feedbacks.

CHAPTER 4

RESULTS

Discourse analysis of the interviews revealed four main topics as; discourses about psychoanalysis, discourses about the couch, subject positions of the participants and their analysts in the analytic process. These four main topics and their subtopics are given below. A brief explanation and examples of participants' discourses were also given under related topic, to provide an overview.

4.1. Discourses about psychoanalysis

4.1.1. Psychoanalysis as an area of freedom

In the discourses of the participants, psychoanalytic work was defined as a more of an autonomous and free space, where analysands are exposed to less influence and structuring from the other. Participants emphasized that what first attracted them in their encounter with psychoanalytic theory was the free and unstructured space they thought the theory provided. They defined their desire to be involved in this theory and application, which was a new field for them, by comparison to other methods and processes they were involved in before. By this comparison, they defined psychoanalytic therapy as a freer field as they were exposed to less influence and analyst's room as a place where one is allowed to be completely silent as well as speaking. Therefore, they stated that analytic discourse progresses and diversifies through free association and mentioned the liberating effect of this method.

“cbt is a bit (.) too structured what you are going to do in each session is very clear the techniques are very clear so (.) it is an (.) orientation where the subject you will talk about is actually very clear so it is at a point that limits the therapist a little bit and limits the cli - patient as well but the dynamic

orientation is of course a little different from this namely the fact that it is not structured it is like a place that mutually facilitates your discovery with the patient namely if there is a different (.) topic and agenda you want to go to you can slide there very easily but cbt does not allow it very much.” (Hazal)

Original

“bdt biraz böyle (.) çok yapılandırılmış, her seansın içinde ne yapacağın çok belli teknikleri çok belli yani (.) konuşacağın konu da aslında çok belli olan bir (.) yönelim uu aslında o yüzden terapisti de biraz sınırlandırılan dan - hastayı da sınırlandırılan bi noktada uu ama dinamik yönelim biraz daha tabi ki bundan farklı yani hem uu daha bu yapılandırılmamış olması hali yani karşılıklı olarak aslında senin keşfini kolaylaştıran bir yere denk geliyo hastayla yani hani gitmek istediğin farklı bi (.) konu ve gündem varsa oraya çok rahat kayabilirsin ama bdt çok buna izin vermiyor.” (Hazal)

“Simge: This is something else when you chitchat ↑you know like in a friendly environment like this one thing led to another this is a bit like that (.) you are talking about work or for example saying that traffic (.) bothers me then something comes out actually what bothers you is not traffic but something else it is what analytic method I don't know if it's accurate I don't know the literature of course but (.) makes me feel that we are going with the flow

Ç: going with the flow

Simge: yes so even if you don't talk you stop so even if anything didn't happen, it didn't happen anyway”

Original

“Simge: bu daha şey yani havadan sudan bahsederken ↑hani şey gibi ya yani böyle arkadaş ortamında uu konu konuyu açar ya bu da biraz öyle gibi (.) işten bahsediyosun işte atıyorum trafik canımı (.) sıkıttı diyosun derken ordan bişey çıkıyo aslında senin canını sıkan şeyin trafik değil başka bişey olduğunu görüyorsun falan bence bu analitik yöntemin bilmiyorum doğru mu hani literatürünü tabi ki bilmiyorum ama (.) bana hissettirdiği şey bu daha akıyo yani akışlı gidiyo

Ç: akışlı gidiyo

Simge: evet yani konuşmazsan da duruyosun yani bişey olmadıysa da uu olmamıştır zaten hani”

In addition to the liberating feelings of being involved in a free association, Aslı also mentioned that psychoanalytic therapy is a place where one can easily let go and even become “cheeky”. In her discourse, while she was describing her phantasms about being on the couch, she positioned the couch as an autonomous space where no one could interfere. This reveals the idea that analysis and the couch open a space where no one can reach and interfere. In the discourses of the participants, the couch

and psychoanalysis seem to create an environment of impunity that cannot be restricted by any social rule.

“Aslı: one of the best features of therapy (3.0) it is a place where you can get cheeky very easily.

Ç: you can be cheeky

Aslı: You can be cheeky, that is, any social rule (2.0) there is no thinking that it would be a shame to say this (.) or that I won't say this because I'm ashamed (.) it's actually a very free area (4.0) you can really say things that you can't say to anyone (.) and there is someone in the room at the same time, so this is actually instead of talking to yourself it's an advantage of the session (.) so I said what I want to say when there was someone in the room like oh it's worth it (h) I mean, actually it is like the very fact of telling someone something and I normally feel it in the session sometimes”

Original

“Aslı: terapinin en güzel özelliklerinden biri (3.0) çok kolay arsızlaşabileceğiniz bi yer

Ç: arsızlaşabileceğiniz

Aslı: arsızlaşabileceğiniz yani uu herhangi bir sosyal kurala (2.0) yani bunu söylemim ayıp olur (.) bunu söylemim çünkü utanıyorum (.) bunlar çok olmadığı için aslında çok özgür de bi alan uu (4.0) gerçekten en kimseye söyleyemeyeceğiniz şeyleri söyleyebilirsiniz (.) ve bu sırada odada biri olabilir yani bu aslında kendi kendinize konuş-mak yerine uu seansın bi avantajı (.) yani yine söyledim odada da biri vardı oh canıma değsin gibi (h) yani birine söylemiş olmak aslında uu ve onu ↑onu zaten normalde de seansta yaşıyorum bazen”

4.1.2. Psychoanalysis as an area to obtain self-knowledge

Most of the participants defined their purpose in starting therapy and analysis as to reach a better understanding about themselves. They stated that they saw psychoanalytic work as a proper place to achieve this purpose. Some participants talked about the comforting effect of reaching this kind of understanding about themselves and accepting some of their own psychic characteristics without seeking solutions to fix them and emphasized the comforting effect of this acceptance.

“I mean, for example, it feels like (2.0), studying psychoanalysis until this thin – well (.) I was living without thinking until I entered this place you know I'm living things (h) things happen to me non-stop but (.) you know (.) is it a state of jouissance I was living so randomly I didn't even think about why I'm living these things or I don't even realize the things (.) and I felt a

little stupid I mean how old are you (.) when I noticed the repetitions in my life actually I ended that relationship why did I end it again look it is the same reason as before I repeated the same thing again well (.) why did I choose this person (.) I started asking myself questions like that (.) I had never done it until then (h) so this is what I mean when I say I lived without thinking" (Cansu)

Original

"yani uu mesela şey gibi uu (2.0) şey gibi geliyor ya bu şeye kadar uu psikanaliz psikanaliz oku - işte bu yere girene kadar (.) laylaylom yaşıyomuşum hani bişeyler yaşıyorum (h) başıma durmadan bişeyler geliyor ama (.) hani (.) tam bir jouissance hali mi dicem artık yani öyle rastgele yaşıyodum hiç düşünmüyodum ben bunları niye yaşıyorum ya da hiç yani şeyi fark etmem bile ve hani kendimi biraz aptal da hissettim yani kaç yaşındasın (.) hayatımdaki tekrarları fark etmem aslında uu o ilişkiyi bitirmem niye bitirdim gene önceki gibi bi sebebe bak gene aynı şey tekrar ediyorum peki (.) ben bu kişiyi niye seçtim (.) böyle kendime soru sormaya başladım yani hiç (.) o zamana kadar (h) yapmamışım yani laylaylom yaşayıp gitmişim dediğim oydu" (Cansu)

"(4.0) It's a process that I enjoy (.) so maybe this is something about me (2.0) I don't know (2.0) but I'm noticing things (3.0) so let me tell you (.) I had some assumptions before about both myself and the people I associate with that is I had an (.) an assumption about my parents my sister my husband my friends and so all my previous therapy experiences actually supported those assumptions (.) but after I started the analysis (.) I realized that some of my relationships were not what I expected at all (2.0) I started to look at it from a different angle I realized that I had problems in other relationships that is in relationships that I didn't define problematic to talk about how all of this shaped me or to start noticing a little darker part of yourself (5.0) for example, to reach a place where you can say I'm a bit of a bad person, but what are you gonna do (.) if I didn't go for analysis I wouldn't do-get there so I would continue my assumptions" (Aslı)

Original

" (4.0) benim zevk aldığım bi süreç (.) yani bu belki şey (2.0) benimle ilgili bişeydir bilmiyorum ama (2.0) bişeyleri fark ediyor olmak (3.0) yani şöyle söyledim (.) daha önceden bazı varsayımlarım vardı hem kendimle ilgili hem ilişki kurduğum insanlarla ilgili yani işte annem babam kardeşimle işte kocamla falan arkadaşlarımla bi (.) bi varsayımım vardı ve uu daha önceki tüm işte terapi deneyimlerim falan da onu aslında destekler nitelikteydi (.) fakat analize başladıktan sonra (.) fark ettim ki bazı ilişkilendirmelerim hiç benim tahmin ettiğim gibi değilmiş (2.0) başka bi açıdan bakmaya başladım başka ilişkiler yani problem olan o varsaymadığım ilişkilerde problemlerim olduğunu falan fark ettim işte bunun beni nasıl şekillendirdiğini konuşmak uu ya da kendinizin birazcık daha karanlık yerlerini fark etmeye başlamak (5.0) mesela birazcık da kötü bi insanım ama napalım (.) gibi bi yere varabilmek uu

bunlar eğer analize gitmeseydim yap-bilemezdim yani o varsayımlarıma devam ederdim” (Aslı)

Participants who were parents, also related their need to know better about themselves, with the fact of having a child. They stated the importance of reaching this kind of self-awareness and making sense of it when they made a decision to have a baby and start raising them. Recognizing and understanding the traumatic and difficult experiences they had experienced in the past was necessary for them in order to prevent them from effecting their child.

“It was being able to create a life in the right way a life (.) that I want (.) it means knowing (h) myself that is, to accept where I am what I am doing (.) and then (3.0) cope with the things I faced thanks to my s-son and set an example for him (.) that is what I can do (.) not to pass on some things to him (.) this is one of the most important things that you don't convey the situation you are in (.) the things you can't cope with (.) what you've been through and especially you are someone like me, lived a childhood like mine (.) where there was violence intense verbal violence if you experienced violence from your mother the biggest fear you have is (.) not to pass on (h) these experiences to him” (Esra)

Original

“hayatımı doğru bi şekilde (.) istediğim (.) ya da ne istiyorum şeklinde bi hayat yaratabilmeyi kendime yani kendimi (h) tanımak yani nerde yapıyorum (.) kabullenmek ondan sonra uu (3.0) oğlum-un sayesinde yüzleştiğim şeylerle baş edip ona örnek olmak (.) yani yapabileceğim şeyler bu yani (.) bazı şeyleri ona aktarmamak (.) en büyük şeylerden biri de o yani içinizde olduğunuz durumu (.) baş edemediğiniz şeyleri (.) yaşadığınız şeyleri ona aktarmamak gibi ki eğer benim gibiyseniz zor bi çocukluk geçirdiyse çok hani böyle (.) içinde şiddet olan sözlü şiddetin yoğun olduğu uu annenizden şiddet gördüğünüz bi şeyse en büyük korkunuz zaten en başta (.) ona aktarmamak (h) oluyo” (Esra)

Although the participants mostly talked about the importance and liberating effect of reaching knowledge and awareness about themselves, there were also participants who expressed the difficulty of trying to reach such an understanding. For example, Simgе talked about the difficulties of gaining self-knowledge and reaching awareness about herself, and emphasized that once such knowledge is reached, it is not possible to ignore it.

“Simge: I think that if a person is interested about herself a little (.) if she is interested in her own soul (.) and if she is not afraid of seeing it I think it is a method that takes out what she is going through a little bit (3.0) but (2.0) I think that when it takes long time and that thing it takes out is in you for such a long time (.) that when you see it in front of you all of a sudden, you can't say aaa, go away (h) I think that's why it's hard (h) that's why I say it now for example this is very challenging I was aware of these issues already (.) I wish I had stayed like that now we learned what these issues truly are about (.) now they bother me more because I can't get rid of them (.) actually it's not about getting rid of things but there is a long way to arrive at that point because (.) those issues lasted me (h) for forty years of my life (h) now hopefully before I turn eighty çiğdem (h)”

Original

“Simge: biraz böyle kendiyle ilgileniyosa insan (.) öyle düşünüyorum (.) kendi iç-içiyle yani kendi ruhuyla ilgileniyosa (.) ve eğer görmekten korkmuyosa ne- iiiiçinde ne yaşadığını onu biraz çıkartan bi yöntem bence (3.0) ama (2.0) işte zamanın uzaması da o o çıkarttığı şey o kadar uzun süredir sende var ki (.) hani onu böyle bi anda karşında görünce aaa bu ne ya git bakim falan diyemiyosun (h) bence zor olan o (h) o yüzden hani şimdi mesela ben onu diyorum yani şey beni çok zorluyo ya ben bunların farkındaydım zaten (.) uı keşke öyle kalsaydım hani şimdi bi daha niye bunların ne olduğunu öğrendik (.) şu an beni daha rahatsız ediyö çünkü kurtulamıyorum aslında işte zaten (.) kurtulmak değil mesele-ye varmam gerektiğini düşünüyorum o mesele için de çok yol var çünkü bi kırk yıl (.) zaten o mesele (h) kalmış bende (.) inşallah seksenime ulaşmadan çiğdem (h)”

4.1.3. Intriguing / uncanny unconscious

The unconscious emerged as an unknown but intriguing structure in the discourses of the participants. In this sense, psychoanalysis was expressed as a work that reveals something that they do not know about themselves which makes them feel “surprised” and therefore, a work that creates both a hesitation and a desire to go deeper. Lying on the couch was also described as both exciting and unsettling through the idea of an encounter with the unconscious.

“We can describe it as the dark side you know (.) revealing a hidden side that was actually private before” (Hazal)

Original

“çok böyle hani karanlık böyle taraf diye de tarif edebiliriz hani çok (.) bize kalmış bana kalmış özel bi tarafı açığa çıkarmak aslında” (Hazal)

“Before, it was weird like that (.) I always know face to face therapies and my process with her was also face to face before (.) I got nervous and I never forget ↑my first words so I laid down (.) on the couch and my first words were (.) ↑I’m very excited but at the same time I’m afraid what will come out from here (.) I mean what will come out of me (.) I’m a little scared (.) how long will it take (.) what will I tell you (.) I wonder if I will be very depressed (.) can I bear it I started that session by saying ↑I am very excited but something like that I remember (.) such an (.) excited (.) uneasiness” (Nalan)

Original

“önce bi böyle tuhaftı (.) yani hep yüz yüze biliyorum bütün terapileri ve onla da olan sürecim yüz yüzeydi zaten (.) bi tedirgin oldum ve ↑ilk lafımı unutmuyorum hiç yani yattım (.) uzandım (.) divana imm ilk sözüm (.) ↑yaa çok heyecanlıyım ama bi yandan da korkuyorum ne çıkacak burdan (.) yani benden ne çıkacak (.) biraz ürküyorum (.) ne kadar sürececek (.) ne anlaticam (.) çok kötü olur muyum (.) acaba yani (.) çok depresifleşir miyim kaldırabilir miyim ↑çok heyecanlıyım ama bi yandan da falan gibi bişey söyleyerek başlamıştım (.) o seansa (.) yani şey böyle (.) uu heyecanlı bir (.) tedirginlik (.) hatırlıyorum” (Nalan)

One of the participants told a dream she had at the beginning of the therapy sessions, about going to a foreign country and not being able to understand the language spoken. This dream, as they interpreted in the sessions through the concern of not being able to speak the same language with the analyst, was described by the participant, as her first encounter with the unconscious. She stated the feelings of embarrassment she had at that session, after that encounter.

“Nalan: Of course, back then I refused a lot I said ↑what does it have to do with that I’m going to America I’m already stressed about it (.) the education will be in English and I’m anxious about whether I will be able to understand it (.) ↑but I remember that feeling of embarrassment (2.0) I never forget it about my therapy back then (.) it stayed there in my (.) mind for all these years and always came to my mind [...] I attended every kind of therapy (.) not for short times and I concluded them all (.) ↑but (.) that was the times (.) that lasted eleven months that seemed to give me less but surprised me like one second what is that↑ I never thought it that way↑ (.) and I realized at that point (.) that something I never thought like (.) I went to therapy saying I am too depressed and stressed and I feel a void in me what will we do about those issues and I-I-I saw something else like ↑wha-what happens one second ↑what will I understand will I understand ↑you that was something I never thought of (.) but I will never forget my embarrassment there”

Original

“Nalan: tabi o zaman çok reddettim ↑ne alakası var işte ben Amerika’ya gidicem de zaten onunla ilgili stres içindeyim de (.) işte orda eğitim İngilizce

anlayabilecek miyim onun kaygısı falan dedim (.) ↑ama utandığımı hatırlıyorum (2.0) uu ya o utanç duygusunu hatırlıyorum (.) o yüzden (.) ↑ordaki terapide de o o süreçte de (.) bunu hiç unutmuyorum (.) o orda (.) kaldı zihnimde onca yıl hep yani bu böyle yani aklıma geldi [...] yani her şeye gittim (.) hani kısa süre de gitmedim hepsini de tamamladım (.) ↑ama (.) uu yani en böyle hani (.) bişey vermiyomuş gibi görünüp de ha bi dakika yaa↑ noluyo yaa↑ ben hiç bunu böyle düşünmedim bi dakka↑ (.) dediğim (.) o analitik terapideki o s- bir yıl geç-on bir ay geçirdiğim o süreçte oldu (.) fark ettim ki (.) o noktada yani ↑hiç düşünmediğim bir şey benim (.) işte ben stresliyim biraz depresifim işte boşluk içindeyim falan napcaz bunları diye gittim ben ben ben ben başka bişey gördüm yani no-noluyo bi dakika hani ↑kimi anlicam ben neyi anlicam sizi mi anlamıyomuşum ben ↑siz mi beni anlamicakmışsınız falan hiç düşünmediğim bişey benim↑(.) ama yani o utanmamı hiç unutmuyorum”

4.1.4. Discourses about the effects of psychoanalysis

While evaluating the process they were in, the participants also talked about the transforming effects of psychoanalysis. In their discourses, this effect was defined as rooting, getting stronger, knowing one's own limits, and the reduction or transformation of symptoms. Participants also mentioned that they were feeling that they cope with their symptoms with their inner sources, without needing an exterior help like drugs or other medical treatments.

"It's not something very stable it's not like that (.) I still can say that (h) ↑for me I guess (.) I know myself better (.) what happens to me where can it go from here (2.0) for example, I know that I won't collapse (.) I won't die (.) I won't commit suicide I can have very bad times I can get very depressed a lot of things may happen to me I can experience losses I can be very inadequate very unsuccessful I can be rejected, I might not be loved I can be excluded but now I have that confidence in me (.) I don't know how or why but I won't die (.) I will stand it will all pass maybe it will be hard but it will pass I will cry I will be sad or devastated maybe ↑but it all has an end and (.) I know my limits and it makes me feel great (.) I mean it is what analysis gave me after those five years (.) I understood that I have my roots (.) they may be pruned or sometimes wind may take them to somewhere else or that part on the surf- the part on the ground may become too little almost down to zero but there is a root under the ground and nothing will happen to it (.) I feel that somehow” (Nalan)

Original

“çok stabil sabit böyle şöyle gibi bir şey pek değil yani (.) uu hala da öyle diyebilirim yani (h) ↑biraz daha artık benim için şey galiba da (.) daha

tanıdığım (.) kendime u ne oluyo bende nereye kadar ne olur (2.0) imm mesela yani yıkılmam hayatta (.) bunları biliyorum hani hayatta çok yıkılmam (.) çok ölmem (.) yani intihar etmem çok kötü zamanlar geçirebilirim çok depresifleşebilirim bi sürü şey başıma gelir işte kayıplar yaşayabilirim çok yetersiz olabilirim çok başarısız olabilirim reddedilebilirim seilmeyebilirim dışlanabilirim ama yani şu şöyle bi güven oldu bende (.) nasıl ve neden bilmiyorum ölmem ya hani (.) dururum yani hani geçer o günler geçer (.) çok kötü geçer ağlarım üzülürüm mahvolurum falan ↑ama yani hepsinin bir sonu var (.) ya o sınırimi biliyorum ve o çok iyi hissettiriyo bana (.) yani analizde bana katan bişey o yani bu beş senenin ardında anladığım bişey kendimle ilgili (.) imm bi köklerimiz var benim yani hani (.) ha o böyle hani budanabilir işte ne bileyim rüzgar onu böyle tamamen uçurabilir bambaşka bi yerlere götürülebilir o yüz-hani toprağın üzerindeki kısmı yok olmuş kadar sıfır kalabilir ama yani toprağın altında bi kök var ve o bişey olmaz yani ona (.) onu hissediyorum nedense” (Nalan)

“There were times when I get ang-angry for example I had sudden anger moments (.) that anger has passed now I am not angry that much to anyone (.) I am not hurt that much (.) I just relaxed like this became normal and when I mean to normal I mean (.) intense emotional reactions have decreased for example in my whole life I was complaining about these depressive problems now of course I still get bored with something (.) but it doesn't make me depressed I mean it doesn't last for weeks affecting my life heavily (.) I'm experiencing something negative at that moment I take it to the session since my analysis continues and I reach something about it in a session or in a couple of sessions (.) but what can I say there it has completely ceased to be something that disrupts the rhythm of life these depressive experiences so nothing like that happens anymore what else can I say (3.0) It has a side that always seems miraculous to me because I I'm telling something without really knowing what it is and when my analyst catches it becomes connected to a completely different thing for example (.) I've been having problems with eczema for years I mean since I was fifteen years old or something now recently I don't know why but it's gone (.) I am looking at my hands for a few days aa the eczema is gone I have soft hands like cottons (h) ”(Senem)

Original

“uu öfkele-öfkelendiğim zamanlar oluyodu mesela ani öfkelerim oluyodu (.) uu o öfkelerim artık hiç kalmadı hiç öyle kimseye o kadar büyük öfkelenmiyorum (.) o kadar büyük kırılmıyorum (.) u daha böyle rahatladım normalleştim hani normalleşmek derken de yani (.) yoğun duygusal tepkiler daha azaldı daha mesela ben sonuçta bütün hayatımda bu depresif sıkıntılardan şikayet ediyodum şimdi tabi ki bişeylere canım sıkılıyo (.) ama o beni hani modumu düşürmüyor yani genel anlamda bi uu işte haftalar süren olumsuz işte böyle hani hayatımı etkileyen bişeyler yaşamıyorum hani (.) o anda işte olumsuz bişey yaşıyorum onu zaten analize devam ettiğim için oraya götürüyorum orda onunla ilgili bişey ya bi seans ya birkaç seansta ulaşmış oluyorum (.) o ama orda da nası diyim hayatın ritmini aksatan bişey olmaktan tamamen çıktı bu uu depresif deneyimler yani artık öyle bişey

olmuyo (3.0) başka ne diyebilirim (3.0) ya o bana hep mucizevi gelen bi taraftı var uu çünkü ben hani bişey söylüyorum onun ne olduğunu bilmeden söylüyorum işte analistim onu yakaladığında ordan bambaşka bi yere bağlanıyo mesela şey (.) egzamadan senelerrrdır uu problem yaşıyorum yani on beş yaşından beri falan şimdi son zamanlarda egzamam bitti yani (.) niye bitti bilmiyorum ama birkaç gündür ellerime bakıyorum aa egzama gitmiş tamamen pamuk gibi ellerim var (h)”(Senem)

"I simply don't use medication (2.0) I learn to cope with my depression I learn to deal with my behavior problems my inner state and my inner world (.) and I don't need any external (.) chemicals for this it is a big thing and I say it as someone who has used all those things (2.0) so when I compare it I mean seriously like I said there is a lot of difference it's more useful (.) I don't know someone else's needs may be different but that's how it is for me" (Esra)

Original

“en basitinden ilaç kullanmıyorum (2.0) depresyonumla başetmeyi öğreniyorum davranış problemlerimle iç durumumla iç dünyamla başetmeyi öğreniyosun (.) ve bunun için dışarıdan herhangi bir (.) kimyasal bişeye ihtiyaç duymamak çok büyük bişey kullanmış biri olarak söylüyorum (2.0) eee yani böyle kıyasladığım zaman ciddi anlamda yani dediğim gibi dağlar kadar fark var bu daha faydalı (.) benim için başkasının ihtiyacı farklı olabilir bilmiyorum ama benim için bu şekilde yani” (Esra)

Esra also mentioned the effect of the change she experienced on herself, on her close relationships and especially on her child. She stated that her growth in therapy made her child stronger as well. She defined these changes on her environment and herself, as a state of well-being, spreading around like roots of a tree.

“I mean seeing it is a very (.) different thing (.) as you get better the stronger you stand the stronger he (her son) gets if you want something more concrete this is what you get (.) I mean you have better relationship it is because you are in something that feels right for you (.) you are starting to establish relationships in the right way you are progressing in the right way (.) so (.) I can say that in every field it is good in every field so it is in your work life (.) so if you think about it if you can deal with your anger better you can proceed in a different way (.) think of it as something that spreads like roots something that spreads (.) around that feeling of well-being” (Esra)

Original

“yani onu görmek çok (.) farklı bişey hani (.) siz iyi oldukça siz daha güçlendikçe daha ayakta durabildikçe o da daha güçleniyor daha ayakta durabiliyor yani daha somut bişey istiyosanız o var elinizde yani verebileceğiniz (.) insanlarla ilişkileriniz de daha iyi oluyo iyi olmayan bişey

olamaz çünkü yani size iyi gelen bişey (.) yani doğru şekilde ilişkiler kurmaya başlıyorsunuz doğru şekilde ilerliyorsunuz (.) yani o yüzden (.) uuu her alanda diyebilirim her alanda iyi geliyor iş hayatınızda da öyle yani (.) yani düşünsenize öfkenizle daha iyi başedebilirsiniz daha farklı şekilde ilerleyebilirsiniz en basitinden yani yani her alana iyi gelen bişey (.) öyle spesifik olarak kendinden başlayıp sonra yayılan bişey gibi düşünün böyle yani şey gibi kökler gibi böyle etrafa (.) yayılan bişey yani o iyi gelme hissi” (Esra)

4.2. Discourses about the couch

4.2.1. Couch preventing closeness with the analyst

In the discourses of the participants, the first encounter with the couch was expressed as a positioning that intervenes with the analyst both physically and psychically. Mostly, the couch was described as something that prevents closeness by interrupting visual communication and therefore, that kind of description seems to create a reluctance about the couch.

“Hazal: The couch looked big to me (.) behind the therapist (.) and in front of the therapist's seat there is again a sofa for two and a single seat chair at the foot of the couch (.) that is to say seeing a couch in the therapy room (.) we didn't talk much about that at that moment you know we said yes there is a couch here and we passed it but what did seeing this couch did to me I wasn't sure at that moment

Ç: What did you feel when you entered the room and saw the couch (.) that was your first encounter with the couch

Hazal: It was my first encounter (.) so frankly it was something like this I felt like the positioning of the couch act-set me away from the therapist because I didn't know where to sit first so I couldn't be very comfortable (.) my first choice was to sit in the farthest seat in the room because I didn't know where to sit and I moved to a single seat (.) not on the couch two seat sofa seemed too close (.) to therapist's chair so I sat on the farthest chair but I wasn't comfortable with this (.) new room and a new distance (.) like this which is why I felt like the couch drove us away after the first session↑ when I went there for the second session in the same room I sat on the two seat sofa and I said that this place was very far so this is a little closer than our positioning but I want to sit here and I continue to sit there since↑”

Original

“Hazal: baya divan da gözüme büyük görünen de bi divan (.) yanda da işte terapistin arkasında terapistin koltuğu (.) uü önünde de gene iki kişilik bir uü şey eee koltuk bi de divanın ayak ucunda bi tek kişilik koltuk (.) e tabi yani

divanı odanın içerisinde terapi odasının içerisinde görüyo olmak (.) konuşmadık o anda hani şey bi şekilde burda evet divan varmış divan varmış dedik ve geçtik ama bu divan bende ne yarattı mesela noldu ben de daha çok şey değildim

Ç: Ne hissettin işte divanı görünce odaya girdiğinde (.) ilk karşılaşman oldu divanla

Hazal: İlk karşılaşmam oldu (.) eee açıkçası şöyle bi şey uu yani o divanın orda konumlanması beni terapistten açtık-uzaklaştırdı gibi hissettim çünkü ben ilk önce nereye oturacağımı bilemedim yani çok rahat edemedim ben (.) uu ilk önce ilk tercihim seansta en uzaktaki koltuğa oturmak oldu çünkü nereye oturacağımı bilemediğimde tek kişilik koltuğa geçtim (.) yani divan değil, iki kişilik birden çok yakın geldi (.) terapist koltuğuyla o yüzden en uzaktaki koltuğa geçtim ama hiç rahat olmadığım (.) bir yeni bir oda ve yeni bir böyle mesafe (.) o yüzden divan bizi uzaklaştırdı gibi hissettim açıkçası ilk seansta sonra↑ tekrardan ikinci aynı odada ikinci seansa gidince dedim ki burası çok uzaktı o yüzden yani bu bizim konumlanışımıza göre biraz daha yakın ama burada oturmak istiyorum diye ikili koltuğa geçtim ve ondan sonra hep o ikili koltukta devam ettim↑”

“Esra: so right now I feel nervous when I think about lying there (.) probably that's why I don't lay down (h) so when I think about there right now I feel tension

Ç: tension

Esra: yes huh maybe I still need to see her face I don't know (.) so when I think about it it's not appealing (.) for me right now I can say that

Ç: not very appealing to you right now

Esra: yes it feels distant right now uh huh (.) so let's see it for a while face to face is a good thing (h) something like that but (2.0) I don't know (5.0) maybe it's you know (.) it might be a place that I'm running away from I don't know maybe that's why I feel that tension so (.) it may be a place I've been running away from I'm thinking about it right now (.) I have no idea

Ç: What could it be that you are running away from?

Esra: E I'm probably running away from loneliness what could it be it would probably bother me that she is sitting in the back

Ç: in the back

Esra: I think so yes uh huh so maybe I still need her (.) to walk me through

Ç: walk you through

Esra: maybe I still need her to walk me through I don't know (.) definitely it will be times that I won't feel like this in the future please let there be (h) ↑we trust in it I mean it will definitely be a time like this someday (h)”

Original

“Esra: yani şu anda oraya yattığımı düşündüğüm zaman gerginlik hissediyorum (.) muhtemelen de o yüzden yatmıyorum (h) yani şu an orayı düşündüğüm zaman bi gerginlik hissediyorum yani

Ç: gerginlik

Esra: evet hı hı yani belki hala daha yüzünü görmeye ihtiyacım var bilmiyorum (.) yani uu düşündüğüm anda şu anda böyle bi çekici alan (.) gibi bişey değil benim için onu söyledim

Ç: sana şu anda çok çekici gelmiyor

Esra: gelmiyor gelmiyor evet uzak geliyor şu anda hı hı yani (.) bi süre daha (h) göreyim yüz yüze iyidir (h) öyle bişey yani ama yani (2.0) bilmiyorum (5.0) belki de şeydir yani hani uu (.) kaçtığım bi yer de olabilir bilmiyorum belki o yüzden gerginlik hissediyordum yani (.) bunu tamamen şimdi kendi kendime düşünmemden kaynaklı kaçtığım bi yer de olabilir (.) hiçbi fikrim yok yani

Ç: neyden kaçıyo olabilirsin?

Esra: E yalnızlıktan kaçıyorumdur neden kaçıcım arkada oturuyor olması muhtemelen beni rahatsız eder yani

Ç: arkada olması

Esra: öyle düşünüyorum evet hı hı yani daha belki hala daha (.) beni yürütmesine ihtiyacım var

Ç: seni yürütmesine

Esra: yürütmesine belki hala daha ihtiyacım olduğu için olabilir bilmiyorum (.) ilerde hissetmediğim zaman mutlaka olacaktır olsun yani (h) ↑ona güveniyorum falan diye yani mutlaka olacaktır (h)”

4.2.2. Connotations of lying down

The experience of lying on the couch reveals many connotations as it involves speaking from a recumbent position instead of sitting. A discourse that frequently appeared in the discourses of the participants was about the sexual connotations of lying down. Also, connotations about death also emerged in the discourse of one participant.

“I didn't know what to do I just sat there (.) then I lay down straight in (.) a cont-very contracted way (.) you know after a while I relaxed” (Melike)

Original

“ne yapacağımı da bilemedim işte zaten orda oturdum (.) sonra böyle bi (.) kas-çok kasılı bi vaziyette dümdüz durdum (.) hani en son bi süre sonra böyle bi gevşedim” (Melike)

“I guess that's what I just told you I'm here (.) and something that will carry me (.) no matter what (.) so I can lie down- I can ↑throw myself to ↑death like that you know sometimes like a ↑grave I'm dying so (h) please throw some soil on me or something” (Nalan)

Original

“uu galiba o demin anlattığım ben burdayım (.) hani nolursa olsun seni taşıyacak (.) bi (.) yani yatab- .böyle hani ↑atabileceğin kendini yani böyle hani ↑ölürcesine böyle hani bazen böyle ↑mezar gibi hani ölüyorum ben yani (h) nolur hani üstüme toprak atın falan” (Nalan)

The experience of lying down, which contains connotations of both sexuality and death in the discourses of the participants, also reveals concerns about being open to the other, and was defined as a more "uncanny" and "defenseless" stance.

“I said it's a little unsettling (2.0) I was af- I mean af- I don't know if we can say fear (.) but I felt uneasy yes talking while lying down was very interesting as well (.) so (5.0) I was nervous I mean so worried [...] I thought where should I put my feet (.) how would it be appropriate do I look strange (.) what am I doing now that was so interesting I mean (.) there were buildings in front of me (2.0) I remember I felt that (.) since I know that my analyst was behind me (.) but I can't see her I felt something uncanny (.) I mean I am lying down (.) I am in a very vulnerable position (2.0) I didn't feel safe I mean (.) I felt uncanny in some way” (Cansu)

Original

“biraz tedirgin edici dedim (2.0) kork- yani ko- korku diyebilir miyiz (.) yani tedirgin hissettim yani yatarak konuşmak evet yatarak konuşmak da çok ilginçti (.) uuu yani (5.0) tedirgin oldum ya yani çok kaygılandım [...] nasıl ayağımı nereye koysam (.) uygun olur uı garip mi görünüyorum şu anda (.) ben napıyorum bu çok ilginç yani (.) falan yani karşımda binalar var (2.0) diye hissettim bi de şey hissettiğimi hatırlıyorum (.) ya o analistin arkada oturduğunu da biliyorum (.) ama görmüyorum ya çok tekinsiz bi his (.) yani yatıyorum (.) çok savunmasız bi pozisyondayım (2.0) uuu güvende hissetmedim yani (.) tekinsiz hissettim bi şekilde” (Cansu)

4.2.3. Couch as a rank / as a progress

In the discourses of the participants, moving to the couch emerges with the meanings of reaching another level, and progressing. One of the contexts in which this discourse come in view seems to be related to the phantasms and transferences about being an analyst, by the participants who work as therapists in psychoanalytical orientation. These participants questioned their desire to become an analyst in the future and evaluated the idea of moving to the couch in this context as well.

“I have (2.0) two friends who are on the couch (.) one is older in analysis the other (.) is relatively new and first one was going to interviews (.) for formation there were how should I say (2.0) conversations that I (.) witnessed about analytic process ly-ing on the couch and analytic formation so the couch is also actually (.) very close to me (.) I mean how it is experienced by

others of course everyone's experience is different but I am on the one hand
(.) very involved in these process” (Hazel)

Original

“benim (2.0) iki tane arkadaşım var normalde divanda olan (.) bi tanesi daha eski bi tanesi (.) ona nispeten göre daha yeni uu ve bitanesi formasyon (.) görüşmelerine vesaire gidiyordu yani çok böyle hani içinde olarak o analitik sürecin olduğu işte formasyondan geçmek divana yatmak-la ilgili yani bu böyle uu nası diyeyim (2.0) konunun içinde kaldığım (.) konuşmalar oldu o yüzden divan bi taraftan da aslında (.) çok da yakın (.) yani çok hani nası deneyimleniyo noluyo tabi ki herkesin deneyimi farklı ama noluyo ordayla ilgili de çok da hani (.) işin içinde de olduğum bi yerde” (Hazel)

In the discourses that do not directly refer to the phantasms about being an analyst, the discourse of “reaching to the couch stage” manifests itself as a sense of a progress and as an indication that the analysand was considered qualified enough by the analyst.

“I’ll see her (.) physically (.) and I will be on the couch two times a week (.) it was very unknown to me but (.) at that moment it felt like something my analyst deemed suitable it was like something that showed me that I was on the right path (.) so yes I was very excited at the first moment but then I said wow (.) I said (.) it means that I’ve come to a place since my analyst proposed that (.) I instantly accepted” (Cansu)

Original

“onu bi görücem (.) fiziksel olarak (.) iki divanda olucam (.) hiç bilmediğim bişey ama o anda hani (.) bu bana analistimin takdir ettiği bişey gibi gelmişti yani benim bi yol aldığımı gösteren bişey gibiydi (.) yani evet çok heyecanlandım o ilk anda ama sonra dedim ki vaay hani (.) demek ki bi yere geldim ki analistim bunu dedi (.) demiştim (.) ve direk kabul etmiştim” (Cansu)

“Since I always tend to see myself as inadequate (.) I ask am I not suitable for two times a week now does it mean that I can’t work well why am I waiting right now I think I’m ready (.) and even if I don’t verbalize it there was a little anger too why she is not doing it she said something about me being ready so why doesn’t she take me to the couch (.) there was a little anger but generally these feelings turn into (.) inadequacy for me I think that I am inadequate (.) I have more a lot of time on my way since I always saw it as a rank (.) and that turned into negative feelings towards myself when I feel I can’t progress or at the times when I had to wait” (Senem)

Original

“oralılar hep şey gibi oluyo bende (.) hep kendimi böyle yetersiz görme eğiliminde olduğum için (.) şimdi ben ikiye mi uygun değilim şimdi ben iyi

çalışmıyor muyum neden acaba şu anda bekliyorum hani bence ben oldum işte (.) biraz şeyin (.) hani çok dile getirmesem de hafif öfke de vardı hani neden acaba şu an yapmıyor işte ben hani böyle böyle hazır olduğumu düşünüyorum işte o da hazır olduğuma dair birşey söylediye hazır olduğumu da söyledi ama neden hala almıyor falan diye (.) u biraz öfke de vardı ama çoğunlukla o hisler bende şeye dönüyo (.) u ben şimdi kesin yetersizim (.) daha benim çok zamanım var heralde ben daha olmadım falan diye o yani hep bi aşama olarak gördüm böyle şeyleri (.) u işte ilerleyemediğim ya da beklemem gereken zamanlarda da kendime yönelik olumsuz hisler olarak” (Senem)

Even between the participants who are not therapists and who do not mention a willing to be an analyst, moving to the couch is considered to be a progress. As they describe their associations about the couch, they stated that people who are on the couch are stronger in a sense and more capable to cope with the feelings of loneliness provoked by the couch. Therefore, they talked about their need to get stronger to be ready for that kind of deeper work.

“I think it must be something like you know as far as we see from the movies (.) it seems to me that it is a place where you lie down and talk about yourself (.) it feels like a place where you learn to be your own therapist because you do not see the the- therapist (.) since she is behind you (.) so it seems a bit more like a place where you do things by yourself that’s why I called it a rank (.) maybe I will be achieving something when I will be able to do it by myself I will be crossing a threshold (.) I mean that’s why it has such an image for me” (Esra)

Original

“sanırım orası heralde şey gibi bi şey diye düşünüyorum hani böyle filmlerden falan gördüğümüz kadarıyla (.) u yatıp hani insan kendini anlatıyo vesaire ya (.) oraya biraz daha kendi kendinin terapisti olmayı öğrendiği bir alan gibi geliyor bana çünkü te- terapisti de görmediğin bi yer (.) çünkü onun koltuğu arkasında onun (.) görmediğin bi yer olduğuna göre biraz daha böyle hani kendi kendine birşeyleri yaptığın bi yer gibi geliyor bana o yüzden bi aşama dedim belki ona yani hani (.) bunu kendi kendime yapabildiğim zaman birşey kaydetmiş olucam yani bi yol kaydet- yani bi eşiği geçmiş olacağımı (.) düşündüğüm için öyle bi bende bi imajı var oranın yani” (Esra)

4.2.4. Absence of the couch (online analysis)

Initiations of online analysis during the pandemic, has brought with it discourses about the disappearance of the couch. The absence of the couch or even therapist’s

room itself, communicating with the analyst through technologic tools, going through the analysis in one's own home instead of the therapist's office, brings with it discourses about closeness and distance.

“Cansu: seeing (.) I mean seeing physically (.) that is feeling that we are together we are in the same room (.) there is a closeness (.) that is being in the same room physically

Ç: Closeness

Cansu: closeness (2.0) yes her being in front of me to see- to see her in flesh and bones (2.0) you know (.) emotionally (.) if you have an emotional transference more things came- comes out (.) like starting to cry for example feeling more emotions immediately that is seeing her in front of you at that moment hearing her own voice instead of hearing from the computer it is much more effective (.) I always prefer it”

Original

“Cansu: görmek (.) ya fiziksel olarak görmek (.) yani şey hissi bir aradayız yani aynı odanın içindeyiz (.) uı bi yakınlık (.) da geliyor o fiziksel olarak aynı odada bulunmak

Ç: Hmm yakınlık

Cansu: yakınlık (2.0) evet yani onun karşımda olması gö- yani canlı kanlı görmek (2.0) orda hani (.) duygusal olarak da (.) atıyorum bi aktarımınız varsa daha şey çıktı- çıkıyo bende uıı (.) ağlamaya başlamak gibi mesela hemen daha çok duyu hissetmek uı yani onu tam karşınızda o anda bilgisayardan duymamak da kendi sesinden duymak ve görmek çok daha etkili (.) uı oluyo en yani onu tercih ederim her zaman”

At the same time, not going to the analyst's room in the online process was perceived as a loss regarding the process. In addition to the room and the couch, participants also talked about the loss of the other routines related to their analysis. Like the road they used to go to the analyst's office, some habits they had before each session, waiting their time at the office door, and all sorts of activity they identified with the act of going to analysis.

“going to the session was something that has a beginning and an end (.) I mean I was going there physically if I went there by car I used to park the car (.) walk to the office (.) I used to spend some time there if I were early (.) and when I got out there was a time (.) to sit and think about myself for a little bit but I'm at home right now I say I have to go to the session then I go in (.) then when it is over I leave the room right away to do something like emptying the dishwasher (.) that previous beginning and the end was very precious (.) now it turned out to be something in a hurry even if I don't physically go to somewhere I say aaa there is two minutes to session (.) because in home there

is an extra comfort (.) but otherwise I was leaving work accordingly (.) for not being late I was stressing about parking the car for not to be late to the session (.) but now getting in front of the laptop two minutes before session (.) it is something else I mean it is not very good that part was better” (Aslı)

Original

“seansa gitmek (.) öncesi ve sonrası olan bişeydi (.) uı yani fiziksel olarak gidiyodum işte eğer arabayla gittiysem arabayı park ediyodum (.) işte ofise kadar yürüyodum işte (.) orda biraz vakit geçiriyodum eğer erken gittiysem (.) daha sonra işte içeriye giriyodum çıktığımda yine kendime dair böyle birazcık oturup düşünebileceğim bi vakit (.) oluyodu falan fakat şu an evdeyim seansa girmem lazım diyorum giriyorum (.) sonra ay bitti gideyim de bulaşık makinasını boşaltayım gibi bişey olduğu için (.) odadan hemen çıkıyorum uı öbüründeki o başı ve sonu kısmı kıymetliydi bence (.) uı şu an sanki alelacele ye-.bi de tuhaf bi şekilde daha alelacele yetiştiğim bişey oldu bi yere kalkıp gitmememe rağmen a seansa iki dakika var şeklinde (.) uı çünkü ev içindeyken insan nasolsa evdeyim gibi bir rahatlığa (.) düşüyo zannedirim (.) uı ama öbüründe seansa gitmem lazım işte işten ona göre çıkıyodum (.) uı aman geç kalmım diyodum işte arabayı park edemezsem stresleniyodum işte geç kalıcım falan diye (.) uı öyle olmasına rağmen işte iki dakika kala seansa (.) uı laptopın karşısına geçmek o başka bişey yani çok da güzel değil o kısmı daha güzeldi (Aslı)

4.3. Analyst’s positions in the psychoanalytic process

4.3.1. Analyst as an uncanny stranger

Similar to their statements about the unconscious, the analyst's being an unfamiliar person also emerged in the discourses of the participants. Therefore, the fact that the therapist/analyst is a stranger and does not reveal anything about themselves was perceived as unsettling and sometimes even as a loss. This alienated position attributed to the analyst combined with the feeling of vulnerability created by the recumbent position created by the couch, seemed to turn the analyst into an uncanny stranger who can see but cannot be seen and who is, therefore, capable of doing anything.

“So (.) you know she is there but you can't see her (.) and I may have even thought for a moment that if that person (.) attacks you she can attack you so (3.0) because you don't see her but she can see you (.) she can do anything that it's like being vulnerable (.) lying down in front of someone like that” (Cansu)

Original

“yani (.) orda olduğunu biliyorsunuz ama göremiyosunuz (.) ve yanınızda da (.) buraya bi sürü yani şey bile (.) uı bi anlığına şey bile düşünmüş olabilirim ya o kişi size (.) saldırırsa saldırabilir yani (3.0) çünkü görmüyosunuz o sizi görüyo (.) yani her şeyi yapabilir gibi savunmasız olmak gibi (.) birinin önünde o şekilde uzanıyo olmak” (Cansu)

This sense of threat provoked by the obscurity seems to evoke an effort by the participants to create a sense of familiarity. Participants seem to do this with some identifications from the imaginary or providing a familiarity with their analyst by taking references about them.

“Simge: I'm more like that humorous and more (.) active talkative type so is my therapist (.) she is humorous and loves making fun (.) I don't know maybe she is making fun because I am making fun (h) you know she is like a little more like (.) I think she resembles me in some ways

Ç: you think she resembles you

Simge: yes her moves especially but I didn't know about that at the beginning I mean it might have been a coincidence (.) or (.) maybe I'm coding her like that now I don't know.”

Original

“Simge: daha böyle ben esprili ve daha böyle (.) hareketli uı konuşkan bi tipim uı benim terapistim de öyle (.) yani esprili hani dalga geçmeyi seven (.) ya da ben dalga geçiyorum diye geçiyo bilmiyorum (h) hani biraz daha böyle şey hani (.) benim (.) bana benzetiyorum yani bazı şeylerini

Ç: Hmm kendine benzetiyosun

Simge: hareketlerini evet ama diyorum bunu bilmiyodum yani bu tesadüf de olmuş olabilir (.) ya da uı (.) hani ben şimdi onu öyle kodluyo da olabilirim bilemedim yani”

“I guess (.) it is something like (.) this (.) of course we choose therapists according to certain things but the fact is it's very (.) unclear (.) I mean who we choose at the very beginning yes we say things like I want to work with a woman an older woman yes something starts there anyway why do I prefer a woman or an older woman (.) I'm starting a relationship within the framework of certain factors but still it's an uncertain relationship (.) I guess I wanted to lean on it there (.) I mean yeah okay (2.0) at least it made her very vague form a little more defined so someone else went to her and their relationship was good (.) I mean (.) frankly I got that person in shape a little bit more in my head with her gender age proximity the fact that (.) someone else is going to her and their process was good the unstructured ambiguous thing (.) suddenly started to gain structure in my head” (Hazel)

Original

“yani (2.0) yani galiba şöyle bir (.) şey (.) yani tabi ki belli başlı şeylere göre terapist seçiyoruz ama çok aslında şey (.) belirsiz (.) yani kimi seçtiğimiz çok

baştan bi işte evet hani kadın olsun yaşça büyük olsun evet ordan bişey başlıyo zaten neden kadın veya işte büyük bi kadın tercih ediyorum kısmı (.)belli başlı faktörler çerçevesinde bir ilişkiye başlıyorum ama yine de işte belirsiz bi ilişki (.) galiba ona şurada yaslanmak istedim (.) yani hah tamam (2.0) en azından onun çok belirsiz olan formunu biraz daha belli bi hale soktu yani biri daha gidiyomuş ve ilişkileri iyiymiş (.) yani hani (.) biraz forma sokturdum açıkçası o çok belirsiz olan kişiyi işte cinsiyetiyle yaşıyla yakınlığıyla birisinin daha gidiyo olup (.) sürecinin iyi olmasıyla o benim için böyle belirsiz olan aslında belki o işte (.) yapısız olan şey bi anda yapı kazanmaya başladı.” (Hazal)

4.3.2. Analyst as a subject supposed to know

Position of a subject supposed to know attributed to the analyst, often emerged in the discourses about the further stages of psychoanalytic process as a result of an imaginary transference. However, this kind of positioning also seems to come in sight, when they talk about choosing their analyst, even though at this point, the first encounter has not been experienced yet. These statements, which describe the analyst as knowledgeable and popular person who is advanced in their career to an important position, show that the transference begins even before the preliminary sessions.

“Cansu: How did I choose my analyst (.) at that time (.) I was reading everything I was wondering about (.) who is in the community who is doing this job in Turkey (.) I was doing theoretical readings as well the author of a book I read (2.0) lives in a city that I love so much (.) I found out that she is living in (.) Izmir right now and I was reading her book so (.) I went online and looked for her because I didn’t know her she finished something in France (.) she was very good her theoretical knowledge was very good she makes very good analyzes so she (.) was completely like the articles she wrote on her books (.) very knowledgeable

T: hmm (.) you chose her that way

Cansu: I chose her that way and she lives in a (.) city I loved (h) so my transference started first with the city she lives in (.) I mean I can (.) say this directly she lives in Izmir she has her own (.) office (.) she has an excellent career, she was educated in a very good school she was graduated from psychoanalysis schools in France she wrote a lot of books she has done a lot of things (.) she is where (.) I want to be in my dreams”

Original

“Cansu: analistimi nasıl seçtim (.) o sırada böyle (.) her şeyi okuyodum işte şeyi de merak ediyodum işte (.) camiada kimler var Türkiye’de kimler bu işi yapıyo (.) uuu işte (.) gibi teorik okumalar da yapıyodum okuduğum bi kitabın yazarı-nın (2.0) böyle çok sevdiğim bi şehirde yaşıyo kendisi şu an (.)

İzmir’de yaşadığını (.) öğrendim ve onun kitaplarını okuyodum yani (.) bu kadın işte sonra girip baktım işte tanııyodum işte Fransa’da bişeyleri bitirmiş (.) işte çok iyi u çok iyi geldi teorik bilgisi çok iyi analiz yapıyo yani o (.) tamamen kitaplarından yazdığı yazılardan (.) gibi hani çok bilgili uu gelmişti

Ç: hmm (.) öyle tercih etmiştin

Cansu: öyle tercih ettim bi de sevdiğim bi (.) şehirde yaşıyordu (h) yani aktarımım hem yaşadığı şehir (.) yani şöyle bunu (.) direk söyleyebilirim ya İzmir’de yaşıyo kendi (.) şeyi var kendi işte (.) ofisi var (.) çok mükemmel bi kariyeri var çok iyi bi yerde eğitim almış işte Fransa’da psikanaliz okullarından mezun olmuş bi sürü kitaplar yazmış işte bi bi sürü şeyler (.) hayalim (.) yani olmak istediğim yerde olan birisi”

4.3.3. Analyst as a desiring / demanding subject

In their discourses, some participants seemed to enunciate from a position of the object, placing the analyst as a desiring or demanding subject. This means, they attributed the desire regarding the couch and therefore analysis, solely to the analyst. Positioning as an object in the discourse also differed at the point of the difference between desire and demand. For example, Hazal placed herself as an object of analyst’s desire and questions her analyst’s “plans” to make her move to the couch, while Melike made that positioning from the aspect of demand and placed her analyst as a demanding subject, demanding her to move on the couch, almost like a “teacher”.

“I had (.) such a (.) question at the very beginning of the process and (2.0) now when we remember we are really laughing together (.) I was so worried about her working psychoanalytically I said something like (.) you don't have a plan to put (.) me (.) on the couch at some point do you (h)” (Hazal)

Original

“sürecin en başında (.) şöyle bir (2.0) sorum vardı ve (.) şimdi hatırlayınca beraber gerçekten gülüyoruz (.) şey demiştim ben o kadar kaygılıydım ki bi yandan aslında onun analitik çalışıyor olmasıyla ilgili (.) beni (.) bi noktada divana geçirmekle ilgili bi planınız yoktur di mi (.) gibi bişey söylemiştim o kadar (h)” (Hazal)

“I sensed from him (3.0) a teacher thing that he shook his head like saying no (.) I guess [...] he said no he showed it like that and said no (.) this time there (couch) (.) he said something like this (.) with his hand (3.0) I don't remember exactly but I remember that hand gesture (.) he said something like that I don't remember exactly" (Melike)

Original

“ben onda öyle bi hani (3.0) hani o kafa sallayan işte o hoca şeyi galiba hayır hani (.) gibi [...] hayır dedi yani böyle yaptı no dedi (.) uu böyle gösterdi eliyle (2.0) bu sefer burası (divan) gibi bişey dedi tam hatırlamıyorum ama hani böyle hani sanki o gün (3.0) uu tam hatırlamıyorum ya ama o elini hatırlıyorum (.) buraya böyle gibi bişey söyledi tam hatırlamıyorum” (Melike)

4.3.4. Analyst as an existing/ non-existing subject

In the analytic process, the analyst's being out of sight and in silence manifests itself in the discourses that refer to questioning their presence or absence, their vitality or inanimateness. These discourses about the presence of the analyst emerged with definitions such as not being able to find an addressee and feeling like "talking to the wall". Also, lying down on the couch and interrupting visual communication was also described as losing someone they know, since it was experienced as a place that did not include the analyst.

“I mean actually (.) I define it as something like talking to the wall (.) I already told him that once or twice it's like you're not there (.) and (.) I'm doing something like are you there (.) can you hear me for example (2.0) sometimes I feel something when we are on the phone he's doing it too (.) like (.) clearing his throat (6.0) I just noticed that on the last session (.) he says things like yes↑ are you there for example [...] I feel like (h) I am confirming his existence there↑ (5.0) when I lie down on the couch I felt the same thing because I didn't turn my face to him (.) I turned to the wall like this I was like this when I was talking (.) I realized that I was talking looking down↑ (.) like that (.) to see if I could see him from the bottom of my eyes I looked for his face I looked for him actually” (Melike)

Original

“yani aslında (.) orayı şey gibi tanımlıyorum yani duvara konuşmak gibi (.) ben ona zaten bir iki kere bunu da söyledim sanki yoksunuz gibi (.) ve (.) şey yapıyorum orda mısınız (.) mesela (.) duyuyo musunuz e işte (2.0) o da mesela bazen şeyi hissediyorum telefonda arada hı hı yapıyo (.) yani işte (.) boğazını temizler gibi uu (6.0) o da bazen bana şimdi onu da şimdi dediğim gibi en sonki şeyde o da bi fark ettim (.) yes↑ orda mısınız diyo mesela [...] yani orda şey gibi hissediyorum (h) orda evet (.) yani burda↑ (.) sanki (.) uu varlığını teyit ediyormuş gibi hissediyorum oralarda (5.0) uu yani o divana yattığımda da aynı şeyi hissetmişim hani yüzümü ona dönmediğim için (.) böyle duvara döndüm ve şey hani ben konuşurken şöyleydim (.) yani o orda olduğu için ben böyle böyle yapıyorum yani gözlerimi alttan onu görebilir

miyim acaba diye böyle aşağı doğru bakarak↑ (.) konuştuğumu fark ettim (.) ilk yattığımda (.) ve şey (.) yani onun yüzünü aradım hani onu aradım aslında” (Melike)

“Because there is actually no communication (h) so (.) there is a person but we are not face-to-face (2.0) I mean a reaction is required for communication (.) but (.) still (2.0) you are in contact with someone because before the couch a person- it was a person you actually knew (.) if it were like going to the first session and directly lying on the couch (.) that would be no connection at all (.) that would be really a strange person standing behind you and you are talking I mean (.) but in this case it is someone you are acquainted with (3.0) that’s why our communication continues (.) but at the same time it also does not (h) it’s a strange thing (3.0) actually it feels like that connection is taken away (.) now when I talk it felt like I am on a session but (.) I think I would feel a sense of a loss (.) because I would lose a part of that connection (.) I will move to a place where I don’t have her in front of me and I will be laying down alone (.) and maybe I will lose a part of a relationship” (Aslı)

Original

“çünkü aslında bi iletişim yok (h) yani (.) bir insan yani ama yüz yüze değiliz karşılıklı değiliz (2.0) uu yani iletişim için karşıdan bir reaksiyon gerekir (.) ama (.) yine de (2.0) uu biriyle iletişim halindesiniz çünkü bi de yani divandan önce aslında tanıdığınız bir insanı- insan artık o (.) yani hiç (.) yani şöyle bi deneyim olsaydı eğer ben gittim ilk seansta daha buyrun yatın şuraya olsaydı (.) uu o iletişim değil (.) yani gerçekten elalemin insanı arkanda duruyo ve ben anlatıyorum yani (.) ama artık tabi tanışıklığımız olan biri (3.0) o yüzden iletişim kopmamış oluyo yani aynı şey devam ediyö aslında ama (.) aynı esnada da devam etmiyor yani (h) tuhaf bişey (3.0) aslında belki de iletişim insanın elinden alınmış yani (.) mesela şu an (.) konuşurken böyle seanstaki gibi oldu ama (.) uu bi kayıp duygusu da duyar mıyım acaba diye düşündüm bunları anlatırken (.) çünkü o iletişimin bi kısmını kaybedicem (.) yani o yüz yüze karşılıklı olan daha sıcak diyebileceğim ortamdan (.) uu tek başıma yattığım (.)karşımda artık onun olmadığı (.) bi yere geçicem ve aslında belki bi ilişkinin bi parçasını kaybetmiş olucam” (Aslı)

In addition to being on the couch, online sessions conducted without video during the pandemic process were also defined by the participants from a similar place. Again, the omission of the image was defined as the loss of the impressions that were perceived to be taken before from the facial expressions, gaze and mimics of the analyst.

“I mean (.) I felt at the very beginning (.) that (2.0) I didn’t get to know that person (.) I mean in a month a month and a half (.) she was very unknown to me I mean something imaginary about the analyst is created from his comments from her looks guessing she might be thinking about that (.) but

my analyst at that time was talking too little so I couldn't guess at all (.) and when the image also went away (.) I wanted to see something there (.) since I don't understand anything she is so neutral (.) she doesn't s-say anything and when the image disappears too (.) I didn't want that I needed (.) that look (.) there even if she didn't say anything" (Cansu)

Original

"şöyle yani (.) çok başında hissetmiştim (.) hani o uu (2.0) o kişiyi tanımıyorum (.) yani bi bi bir ayda bir buçuk ayda (.) uu çok bi bilinmezdi uu ya o hani analiste dair imgesel bir şey oluşturulur ya işte o bakışından yorumlarından işte şunu düşünüyor olabilir gibi (.) o zamanki analistim de çok az bişey söylüyodu yani hiçbi şekilde onu kestiremiyodum (.) e bi de görüntü de gidince (.) yani bişey görmek istedim orda yani (.) zaten anlamıyorum çok nötr (.) hiçbi şey söyl-söylemiyo e bi de görüntü gidince (.) istemedim yani (.) o bakışa (.) yani hiçbi şey söylemese bile o bakışa ihtiyaç duydum orda" (Cansu)

Cansu stated that she preferred working with someone that she can see "in flesh and bones" in the office. It was thought that this kind of description was meaningful in the sense of the perception of the existence of the analyst and the need to see the analyst's face to be convinced that they were there and alive.

"I want to work with someone (.) in flesh and bones in their office (.) I don't want to be far away" (Cansu)

Original

"fiziksel olarak ofisine gidip görebileceğim canlı kanlı (.) biriyle çalışmak istiyorum (.) yani uzakta olsun istemiyorum" (Cansu)

Although the analyst's disappearance and silence are often expressed as a loss, participants also mentioned that it opens up a space for being on their own and makes it easier to hear their own words. Even if this space of solitude makes participants uncomfortable from time to time, they also described it as a situation that promotes psychoanalytic work. In addition, these moments of being alone to themselves are also expressed in a way that is comforting and eliminating the feeling of embarrassment. Participants stated that at the times when they don't perceive a "living person" looking at them, they are more on their own and they open up more easily. Nalan describes a face-to-face session they had to do, after being on the couch for a while, due to a breakdown in her analyst's room, and the feeling of pressure she experienced during this session.

“Nalan: because it's a ↑very real person looking at me (.) so I felt like I was under (.) a lot of pressure I said to myself ok get yourself together because I felt a pressure like that (.) so I couldn't let go ↑as much as I could while I was lying (.) on the couch (.) there was something ↑very real (.) when you are face to face

Ç: something very real

Nalan: yes ↑very (.) there is something very real a concrete (.) flesh and bones living body with (.) eyes looking at you like I couldn't let myself go ↑that much in that session (.) and I didn't like it at all”

Original

“Nalan: çünkü böyle karşımda gözüme bakan (.) ↑çok gerçek biri yani uumm çok (.) baskı altında gibi hissettim hani kendi kendime uzatma hani tamam biraz toparlan artık gibi bi baskı hissettim (.) o kadar↑ bırakamadım kendimi yani (.) divanda (.) uzanırken bırakabildiğim kadar uu o kadar bırak- yani ↑çok gerçek bişey var böyle karşımda (.) yüz yüze olduğunda

Ç: çok gerçek bişey

Nalan: ↑çok şey bişey evet yani çok (.) gerçek bişey var çok böyle orda somut (.) kanlı canlı bedeni (.) gözleri böyle tam sana bakıyo falan uu bu ka- ↑o kadar kendimi bırakamadım yani mesela o görüşmede (.) ve hiç hoşlanmadım yani”

4.4. Subject Positions

4.4.1. Subject who knows / subject who experiences

In the discourses of the participants, there seemed to be a positioning regarding the distinction of knowing and experiencing. Some of the participants were therapists and they were involved in the psychoanalytic theory and application. In this context, theoretical knowledge was defined as relieving and comforting during the process, helping them to cope when they feel uneasy. The participants who were not involved in a clinical psychology education, also mentioned their previously existing knowledge about the process. They had friends and relatives who were therapists and they stated that they learned from them some aspects of the process which will make them determine what to expect. They also defined that kind of knowledge as relieving in their first encounter with a psychoanalytic session.

“How does it makes me feel (2.0) I was putting a lot of stuff there (.) maybe I still do (.) maybe because I'm in this field or because it's been a while in psychoanalytic work (.) I learned that what I put

there is something (.) about me (h) I mean why I felt like that every time I think my analyst is bored with me (3.0) I realize that I am bored instead (.) yes I am bored (.) because there can't be any other explanation I know that she won't be bored (.) she doesn't have such a position (.) she is not someone like that (.) I mean working with stuff I put there (.) I think it's beneficial for the process." (Cansu)

Original

"bu nası hissettiriyo (2.0) ya ben buraya baya şey koyuyodum (.) ya koyuyorum da (.) ama belki bu alanın içinde olduğum için ya da süreçte çalışa çalışa (.) oraya koyduğum şeyin benle ilgili (.) bişey olduğunu öğreneli epey olduğu için (h) yani niye böyle hissettim ki diyorum (.) ya ne zaman işte şey desem analistim benden sıkıldı uu yani (3.0) desem anlıyorum ki ben sıkılmışım (.) ya evet ben sıkıldım (.) yani çünkü bunun başka bi açıklaması olamaz biliyorum yani onun sıkılmayacağını (.) öyle bi pozisyonu yok (.) öyle biri değil (.) uu yani biraz daha işte orayı doldurduğum bişeylerle çalışma (.) yani sürece de bi katkısı olduğunu düşünüyorum" (Cansu)

Aslı: ↑by the way for example if I didn't have an idea about how these sessions were going maybe I wouldn't be able to talk at all (.) I had the idea that I will be forcing myself to talk (.) that's it (.) I had to start talking I mean I had this information.

Ç: you went with this information

Aslı: Yes I went with this information If no- not (2.0) I think it's a really weird environment (h) I have to admit it it's a challenging environment"

Original

"Aslı: ↑ bu arada mesela şöyle bişey var eğer bu seansların aşağı yukarı nası gittiğiyle ilgili bi fikrim olmasaydı ben gittiğimde belki de hiç konuşamazdım (.) yani kendini zorlayıp konuşacaksın (.) bu böyle (.) hani senin başlaman lazım fikri bende vardı yani bu bilgi vardı bende

Ç: bu bilgiyle gitmiştin

Aslı: evet bu bilgiyle gitmiştin gitme- seydim (2.0) gerçekten çok tuhaf bi ortam bence (h) kabul etmek gerekirse yani zorlayıcı bi ortam"

On the other hand, discourses of the participants also place theoretical knowledge as something that prevents them from living the "natural" course of the process and makes their experience more "controlled". Melike, who was a clinical psychology student, defined her reluctance about reading materials related to analysis and couch.

“Melike: For some reason (.) I don't feel like- I mean I can read (.) I can do research about it (.) I don't feel like getting information about this (2.0) process frankly I don't have such a (.) curiosity right now (4.0) for example what happens when you lay down on the couch or when you don't (.) I want to let this process be (.) I don't want to progress with knowledge (3.0) I want to let things happen by themselves (.) see what happens

C: Hmm

Melike: (3.0) I also feel this (.) in my own thing (.) in our talks on the phone for example (.) let's say I am reading something about psychosis (2.0) it makes a connotation to something etc and I hesitate to share it and most of the times (.) I don't (3.0) I mean it feels like I try to distinguish it (.) from knowledge

Ç: What would be the (.) function of such a distinction (.) you say you try to distinguish it from knowledge

Melike: (8.0) I mean I feel like it turns into something more controlled (.) when it happens with knowledge (.) I want to live without controlling things without saying it should be like this now without having expectations (.) or making preparations (2.0) whatever the natural process is”

Original

“Melike: bi de niyeyse buralara hiç (.) bakmak da ge- yani atıyorum hani okuyabilirim (.) bunla ilgili araştırabilirim falan (.) buraya dair bi bilgi edinmek gibi bi (2.0) derdim de yok açıkçası böyle bir (.) merakım da yok şu an (4.0) yani divana geçince noluyo mesela ya da kalınca noluyo (.) hani sanki oradaki o süreci biraz böyle kendi içinde şey bırakmak istiyorum (.) hani bilgiyle olmasın gibi (3.0) biraz bırakmak gibi böyle (3.0) ordaki bişeyler kendiliğinden olsun yani böyle (.) noluyosa (.) hani

Ç: Hmm

Melike: (3.0) bunu kendi şeyimde de (.) hissediyorum yani (.) şu an telefonla konuşmamızda da örneğin o ara (.) yani diyelim ki işte hani psikozla ilgili bişey okuyorum (2.0) işte bişey çağrıştırıyor falan filan ve bunları paylaşmakla paylaşmamak arasında çok kalıyorum ve çoğu zaman (.) paylaşmıyorum (3.0) yani o yani sanki böyle bilgiden (.) ayırmaya çalışıyorum

Ç: Böyle bi ayrımın nasıl bir (.) işlevi var acaba nasıl bi işe yarıyo (.) bilgiden ayırmaya çalışıyorum diyosun

Melike: (8.0) uu yani bilerek olduğu zaman sanki böyle daha kontrollü bir (.) şeye dönüşüyormuş gibi hissediyorum (.) bişeyleri kontrol etmeden yani şimdi böyle olmalı ya da beklentilere (.) hazırlıklara girmeden (2.0) doğal süreci neyse onun onu yaşamak istiyorum”

4.4.2. Approaching and avoiding subject

Hazal described the conversations they had with her analyst about increasing the number of sessions, as a playground where she moved closer and further, where she was showing an interest but then running away. This positioning also seemed to be

linked to the position attributed to the analyst which was mentioned earlier, the positioning which defines the couch as analyst's desire and the jouissance derived from not giving what the analyst wants, therefore remaining as an object of desire.

"I talk about (.) two times a week in sessions (.) but↑ that's it without thinking over it or without any excitement saying so I know you work analytically (.) there is also a couch here (.) but it's like saying (2.0) I'm going to show you this right now (.) but I won't give it to you (.) we talked about it but we didn't switch to two sessions a week because I closed this topic again because↑ (.) obviously I wasn't ready (.) so how they say like (.) putting some honey in her mouth so frankly that was what I did to my therapist like let me get you excited (.) look I can come two times a week but actually I was not ready to get there either (.) that topic was opened like that and then closed" (Hazel)

Original

"ben de haftada ikiyi (.) getiriyorum konu olarak (.) ama↑ işte sadece haftada iki yani hiç üzerine düşünmeyip heyecanlanmayıp yani siz de biliyorum işte uu analitik de çalışıyorsunuz (.) divan da var burda (.) ama hani şey demek gibi (2.0) ben şimdi sizin işte yolunuza doğru bunu bi göstereyim de (.) ama vermicem demek gibi bişey oldu (.) konuştuk ama sonra ikiye geçmedik sonra çünkü ben bu konuyu tekrardan kapadım çünkü↑ (.) hazır değildim belli ki (.) yani hani böyle hani uu (.) ağzına bal çalmak mı derler yani açıkçası terapistime öyle bişey yapmış gibi oldum hani senin de heyecanını uyandırayım (.) bak ikiye geçebilirim de demek gibi ama aslında ikiye geçmeye ben de hazır değilim (.) o konu öyle açıldı sonra kapandı" (Hazel)

4.4.3. Subject as an agent / who takes responsibility

As the participants progressed through the analytic process, they defined themselves in a more active position in life by means of knowing better about themselves and getting closer to their truth. Discourses about taking responsibility for their experiences and actions, owning them rather than externalizing, emerge in the discourses of the participants. Taking responsibility for one's experience without externalizing is also a process that has its own difficulties. Simge described her experiences in this sense, and talked about the difficulties of positioning as an agent. On the other hand, she thought that therapeutic work started at this point, where she was positioning as an agent of her own experiences, and defined previous sessions as "telling her stories".

"It was necessary to be able to think about yourself (.) to find the truth (.) to find your real feeling (.) I don't know (2.0) without attributing it to anyone (.) without directing your own feelings to anyone (.) to be able to own it without living through someone else (.) ↑I mean it has a meaning of owning yourself" (Nalan)

Original

"böyle kendinle ilgili düşünememek için (.) hakikati bulabilmek için (.) gerçek hissini bulabilmek için (.) işte ne bileyim (2.0) ona buna atfetmeden ona buna (.) kendi duygunu yönlendirmeden (.) umm birileri üzerinden yaşamadan sahiplenebilmek için (.) gerek-li bişeydi gibi bişey düşünüyorum öyle de bi anlamı var (.) ↑yani kendine sahip çıkmak gibi bi anlamı var" (Nalan)

"Aslı: For example you realize that you are repeating something (.) or you realize that you are imitating someone (.) of course this gives people (.) a point of view (.) as if was I influenced by this or did this shape me or not (.) of course (.) you go over someone (2.0) with this new information you learned a while ago (.) a relationship or something but then you realize that in fact (.) it's not really about the other person (.) you have to accept something about yourself in fact you become in a position that you can't blame a person (.) you can't blame a relationship after a while (3.0) and I feel that I take this much responsibility about myself for the first time in my life

Ç: responsibility

Aslı: Yes (.) responsibility (.) if I made a mistake it is normally like they say in self-help books (.) if you have a mistake it may be your responsibility or something (.) but (.) to feel it inside (.) let me tell you frankly I used to see myself as a bit more like a victim (.) now during the analysis (.) it is the analysis that brought me to the point where I say (.) okay so how old are you (.) you can handle these things"

Original

"Aslı: mesela bişeyi tekrar ettiğinizi fark ediyosunuz (.) ya da birisini taklit ettiğinizi fark ediyosunuz (.) uuu e tabi bu da insana (.) acaba ben bundan mı etkilenmişim ya da acaba bu mu beni şekillendirmiş (.) gibi bi (.) bakış açısı sunuyo (.) tabi bi süre (.) bu yeni öğrendiğiniz bilgiyle (2.0) birilerinin üstüne gidiyorsunuz (.) işte bi ilişkinizin üstüne gidiyorsunuz falan ama sonra anlıyorsunuz ki aslında (.) tam olarak karşıyla da ilgili değilmiş durum (.) yani kendinize dair bişeyleri kabul etmek zorunda kalıyorsunuz aslında bi insan suçlayamaz hale geliyosun (.) bi ilişkiyi suçlayamaz hale geliyorsunuz bi süre sonra uuu (3.0) ve ben ilk defa bu kadar sorumluluk aldığımı hissediyorum kendimle ilgili

Ç: sorumluluk

Aslı: evet (.) sorumluluk (.) yani eğer bir hatam varsa bu hani normalde hani kişisel gelişim kitaplarında falan söylenir ya işte (.) bir hatanız varsa o sizin sorumluluğunuz olabilir falan (.) böyle gerçekten insanın bunu (.) içinde hissediyor olması (.) açıkçası şöyle söylim ben daha önceki zamanlarda mesela kendimi birazcık daha kurban gibi görürken (.) artık analiz boyunca

(.) *tamam da yani artık kaç yaşında kadınsın (.) bişeyleri de halledebilirsin (.) halletmelisin kafasına beni getiren analiz oldu aslında*”

"It's starting to be hard to talk about these things (.) because I need to find a way (3.0) that's a bit difficult (.) I mean (3.0) ↑that's the hard part (.) I think when you move from the phase (.) where you tell concrete events one by one (.) to the other part there the main work starts so I think right now I'm going to therapy (.) before I was just telling my stories” (Simge)

Original

“bunları konuşmak zorlamaya başlıyo (.) çünkü bi yol bulmam lazım (3.0) biraz zor gelen o (.) yani (3.0) ha şey kısmı ↑zor (.) hani somut tek tek olayları anlattığın (.) uuu evreden diğer kısma geçince birazcık bence işin asıl şeyi başlıyo yani şu anda bence ben terapiye gidiyorum (.) ondan önce ben hikayelerimi anlattıyodum yani” (Simge)

Taking a more active position seemed to bring along some changes regarding positioning in psychoanalytic work itself, as well as in life. For example, to the extent that she progressed in the psychoanalytic process, Hazal described the evolution of her perception of the work. She stated that in time, analysis and the couch evolved to be something that she wonders and desires, rather than being something analyst desires. In this sense, the transformation of the subject who gets closer and further away in the playground into a subject who wonders and desires, was expressed in her discourse.

"I mean what was the couch for me from the very beginning (.) I mean (.) I chose an analytically oriented therapist (.) someone who is in analytic formation (.) anyway (.) I chose someone who works analytically (.) that I know that some of her patients lie on the couch (.) so where did such a choice come from why did I get curious about it from the very beginning (.) and taking it from there there was the time when I saw the couch first time in the therapy room me never managing to go two times a week (.) making sessions without seeing each other on internet (.) we focused those places (.) and all of that became like (.) parts of a puzzle about the couch (.) and we tried to understand those parts (.) I am talking about something that was always there from the very beginning” (Hazal)

Original

“yani divan en başından beri aslında nerdeydi bende (.) yani (.) analitik birisini seçtim (.) işte ne bileyim formasyonda olan birisini seçtim (.) zaten (.) işte analitik çalışan (.) bazı hastalarının divana yattığını bildiğim birisini seçtim (.) yani nerden böyle bi seçim oldu zaten en başından itibaren niye buna merak uyandı bende (.) bir hem oralardan böyle alarak sonra işte terapi odasında divanı gördüğüm hal benim o ikiye çıkma (.) çıkmama biraz oralara

odaklanmak (.) sonra işte bu internetten dolayı böyle birkaç kere görüntülü olmadan konuşuluyo olması (.) sonra bunların hepsi böyle biraz (.) uuu divana dair olan puzzlein böyle parçalarını oturtur vaziyete geldi (.) biraz oraları anlamaya çalıştık yani (.) en başından itibaren zaten hep orda olan bişeyden bahsediyorum” (Hazal)

4.4.4. Subject who is or is not on analysis

In the discourses of the participants, their discourses on being an analysand and working on themselves are also expressed through a comparison with those who are not in the process of psychoanalysis. By being a subject working with their own inner reality, the participants stated that they do something more challenging and sometimes more sublime than others, and in general, they find themselves more knowledgeable than others about themselves and the functioning of psychic structures.

“Senem: but (.) being in it like this sometimes (.) I wonder if I shouldn't have bothered with (.) myself (.) so I mean very few (.) lay people (.) wonder about themselves like that (2.0) I mean it's easy to throw the blame out (.) you know (.) about anything negative in our lives (.) but no one looks at themselves (.) and I'm having a little trouble with this (.) I mean is everything really about me there were times it felt really hard to handle things like that (.) now it is a little more normalized for me (.) but still (.) I feel a bit superior to other people who are not involved in this work I think we saw that now (h) that superiority is related to (3.0) I think I'm doing something more sublime

Ç: Hmm (.) something more sublime

Senem: when I say sublime (.) I mean (3.0) I try to add something positive to (.) myself (.) my family (.) maybe to the world maybe to the patients I see and I try to do this by changing myself (.) so I find it sublime (.) what would I find more sublime instead (2.0) I don't know (.) it will be very general you know but (.) maybe enhancing nature like Greenpeace does but (.) changing myself trying to find a path the unknown (.) of the unconscious you know (.) it seems more sublime to me”

Original

“Senem: ama (.) böyle bu kadar (.) içinde olmak u bazen şey de oluyo (.) yani bu kadar kendimle de (.) işte uğraşmasa mıydım acaba dediğim yerler oluyo (.) onun onun da meselesi şöyle (.) u yani etrafımda işte (.) hani bu meslekten olmayan (.) u çok az insan kendini böyle merak ediyo (.) işte (2.0) yani dışarıya işte o suçu atmak kolay da (.) hani (.) yaşantılarımızdaki olumsuz herhangi bişeyle ilgili (.) ama dönüp hiç kimse kendine bakmıyor (.) ben de bu konuda biraz zorlanıyorum (.) yani her şey benle mi ilgili falan diye hani öyle ele aldığımda zorlandığım zamanlar oldu (.) şimdi o da biraz daha

normalleşti daha normal hissettiriyö öyle söylim (.) uu ama yine de uu (.) ya biraz kendimi öteki insanlardan bu çalışmanın içinde olmayan insanlardan üstün görüyorum galiba öyle bi sonuç çıktı (h) o üstünlük de şeyle ilgili yani (3.0) daha ulvi bişey yaptığımı düşünüyorum

Ç: Hmm (.) daha ulvi bişey

Senem: o ulvilik de nası bişey (.) yani uu (3.0) hem kendimi hem (.) işte ailemi (.) hem belki işte dünyayı belki gördüğüm hastaları yani olumlu bişey katmaya çalışıyorum ve bunu kendimi değiştirerek yapmaya çalışıyorum (.) o yüzden ulvi buluyorum bunu yani (.) işte bunun yerine napsaydım daha ulvi bulurdum (2.0) ne bileyim (.) işte hani çok genel olacak da şey (.) uu hani böyle Greenpeace gibi böyle doğaya bişi katıcak falan ama hani (.) kendimi değiştirmek böyle daha bilinmez hani bişeyden hani bilinç dışının (.) uu bilinmezliğinde bi yol bulmaya çalışmak o da çok hani (.) u diğlerinden de ulvi geliyor yani “

“Aslı: I don't know maybe (2.0) it is the benefit of starting the sessions in advance but (.) I mean I feel like I understand more about the things about (.) my daughter (.) even though she is very young at the moment (.) I feel like I have a little more idea about a person's existence (.) for example sometimes I can really understand not just for the sake of talking that (2.0) she cries just to be with us

Ç: what did you say it was for?

Aslı: to be with us (.) for example she cries (.) sometimes just (.) for his father to take her in his arms (3.0) and (2.0) I understood more clearly some of the things I read about child development earlier (.) I mean (.) about a child feeling safe a child being (.) less anxious the things like the fact that she will understand the outside world through me those kind of things (.) got to me after the sessions (.) because you can read and read there are a lot of videos books that are about those things (.) but (2.0) it is easier to really get into it through a session like this.”

Original

“Aslı: belki (2.0) seanslara önceden başlamamın yararadır bilmiyorum ama (.) uu yani kızım ile ilgili (.) şu anda çok küçük olmasına rağmen (.) bazı şeyleri daha çok anlıyorum gibi hissediyorum (.) bir insanın var oluşuna dair birazcık daha fazla fikrim varmış gibi hissediyorum (.) mesela bazen ağlamasına sadece (2.0) bizim yanımızda olmak için olduğunu laf olsun diye falan değil hakkaten anlayabiliyorum

Ç: ne için olduğunu dedin?

Aslı: yanımızda olmak için (.) yani mesela sadece (.) bazen ben (.) yanında babası onu kucığına alsın diye de (.) ağılıyo sanırım (3.0) uu ve (2.0) çocuk gelişimiyle ilgili okuduğum bazı şeyler de daha fazla kafama yattı (.) yani (.) bi çocuğun kendini güvende hissetmesinin bi çocuğun işte (.) uu daha az kaygılı olmasının dışarıdaki dünyayı benim sayemde anlayacak olması falan gibi şeyler (.) seanslardan sonra yer etti bende (.) yoksa okusanız okursunuz bi sürü video bi sürü kitap var bunları anlatan (.) ama (2.0) gerçekten insanın içine sinmesi böyle bi seans aracılığıyla daha kolay oluyomuş”

4.4.5. Subject looking for the analyst's gaze

The need for receiving the analyst's gaze and for maintaining an eye contact during the sessions emerged in the participants' discourses. These discourses, which seemed related to the questioning of the analyst's presence and absence, contain a phantasm about reaching to a knowledge about analyst's thoughts and feelings about what has been talked in the session. In this sense, this kind of transference which remains in a more imaginary dimension showed itself in discourses which question whether the analyst looks at the notebook or at the analysand, whether they listen to the analysand, and whether they are affected by what they hear.

“where is he looking at while I was lying on the couch (3.0) about his gaze (.) I looked at where he was looking (.) he was looking at his notebook for example he was sitting crosswise looking at his notebook [...] yes actually even when he get up and sends me off (.) for example (.) I remember that (.) I mean he is looking at the ground like that so again he doesn't actually look at me” (Melike)

Original

“ben divanda uzanıyoken o nereye bakıyo (3.0) onun bakışıyla ilgili de (.) nereye bakıyo diye baktım (.) uı defterine bakıyodu mesela daha çapraz oturmuştu defterine bakıyodu [...] evet aslında şey de oldu ayağa kalkıp beni yolcu ettiğinde bile (.) mesela (.) şeyi hatırlıyorum (.) yani böyle yere bakarak beni yolcu ediyor yani yine bana aslında bakmıyor” (Melike)

" how is she standing in front of me (.) that (.) I was so sensitive to the clues of things like that (.) at first (.) that's why the couch is an area that I will never see it and (.) because I know that I will be occupied with her mind in the meantime it's very scary (.) on the other hand (.) I say something to her and I can't see her (.) so what is she thinking is she bored or not I mean I was very busy with what she was feeling and thinking (.) so I needed a lot (.) to make an eye contact” (Hazal)

Original

“nası duruyo benim karşımda (.) o (.) o şeylerini ipuçlarına çok böyle hassastım (.) en başta (.) o yüzden divan hiç bunu görmeyeceğim bi alan ve (.) hani çok onun o arada zihniyle meşgul olacağını bildiğim için çok korkutucu (.) bi yandan da (.) bişey söylüyorum ve göremiyorum yani (.) uı ne düşünüyö napıyo sıkılıyo mu sıkılmıyor mu yani çok onun ne hissettiği ne düşündüğüyle ilgili çok meşguldüm (.) uı o yüzden de çok şeye ihtiyacım vardı (.) yani gerçekten böyle bi göz teması kurmaya” (Hazal)

Not being able to meet analyst's gaze, seemed to make the participants feel in a state of loneliness. While this loneliness seemed to make the participants feel insecure and worrisome on one side, it also has a diversifying and facilitating function on their associations, as it was discussed in the title "analyst as an existing/non existing subject".

“Aslı: I’m not sure if I’m ready to talk (h) to a void (h) I can say that [...] I like to look into someone's eyes while talking (.) so talking eye to eye is something that gives confidence and that feels good (2.0) actually I can understand the logic of the couch (.) I mean I can understand in my own mind (.) because normally even when there is a person in front of you and even when you have eye contact the conversation goes and you say how did I get here (.) it is different from a normal conversation (.) and it's probably something to do with the fact that the interaction is limited (.) I mean (2.0) that you get a trace amount of feedback

Ç: trace amount of?

Aslı: now when there is nothing on the other side- feedback (.) getting feedback (.) ↑I mean she talks to you as much as necessary (3.0) but now when nothing is there (.) you won't know where the word goes (.) so I can grasp that this is the purpose (.) at least I think it is (3.0) but↑ (.) it seems a bit of an unsafe environment to me (.) so I tell myself let's see how I feel about the couch once the sessions increase"

Original

“Aslı: hiçliğe (h) konuşmaya ne kadar hazırım bilmiyorum (h) öyle söyylim [...] ben konuşurken birilerinin gözünün içine bakmayı severim (.) uu yani göz göze konuşmak çok insana iyi gelen güven veren şeydir (2.0) uu aslında mantığını anlayabiliyorum biraz divanın (.) yani kendimce anlayabiliyorum (.) çünkü normalde karşınızda bir insan varken ve göz gözeyken bile lafın gittiği yeri ay ben buraya nasıl geldim diyosunuz (.) uu ya normal bi muhabbetten farklı oluyo (.) ve bu muhtemelen etkileşimin sınırlı olmasından kaynaklı (.) hani (2.0) eser miktarda geri dönüş almanızla alakalı şey sanıyorum

Ç: eser miktarda?

Aslı: şimdi karşıda hiçbi şey olmayınca- geri dönüş (.) karşıdan geri dönüş alış (.) ↑yani ne kadar gerekliyse o kadar konuşuyo sizinle (3.0) uu ama şimdi hiçbi şey olmayınca (.) biliyorum yani laf kimbilir nerelere gider (.) amacın da birazcık bu olduğunu kavrayabiliyorum yani (.) öyle olduğunu düşünüyorum en azından uu (3.0) ama↑ (.) birazcık güvensiz bi ortam gibi geliyor bana (.) o yüzden önce seanslar artsın da bi bakalım nasıl hissediyorum divanla ilgili diyorum kendime”

CHAPTER 5

DISCUSSION

5.1. Discourses About Psychoanalysis

One of the discourse groups that emerged in the research was discourses related to psychoanalysis. These discourses are grouped as discourses that define psychoanalysis as an area of freedom, discourses that define it as an area to obtain self-knowledge, discourses about intriguing but uncanny unconscious, and discourses about the effects of psychoanalysis. Discourses that define psychoanalysis as an area of freedom are generally related to the fact that psychoanalytic studies are unstructured and involve less influence on the side of the therapist. The participants mentioned that such an unstructured state makes them feel free, and they talked about the liberating effect of free association. However, these discourses of freedom sometimes emerged as a sense of immunity. Psychoanalytic work, especially the couch, seemed to feel as if it was a field that even social rules cannot interfere with. This sense of immunity and independence from social law has connotations similar to the pre-oedipal relationship. In the transference relationship at the beginning of the analysis, the analyst's curiosity and interest in every word of the analysand, as well as their silence, pushes the analysand to the thought that every word they say is listened with interest. This situation essentially resembles a preoedipal relationship (Moncayo, 2008). Like a pre-oedipal mother-infant relationship, the analysand lives in the phantasm of having a space where no social rules apply, where they can say anything in any way, where, as one of the participants described, they can easily become "cheeky". At the same time, as emphasized by the participants, the analyst's silent stance which does not involve much intervention actually supports this fantasy in a sense. Because speech, beside its function of establishing a relationship, actually has a function of separation. Addressing the Other through words implies a

separation, which is very painful for the unconscious. In this sense, the analyst and analysand remaining in silence has connotations of a complete unconstrained union with the mother, similar to the pre-verbal and pre-oedipal relationship (Nacht, 1957).

Participants also described psychoanalytic work as an area where they gained knowledge about themselves and reached a meaning. Reaching such an understanding seemed important for them both to accept and not to convey some of the features that they do not find desirable about themselves. However, this kind of search for meaning implies revelations about the unconscious which surprise and scare them. In this sense, the unconscious arouses both curiosity and fear, which makes it both intriguing and uncanny. The fact that the unconscious is both familiar and very foreign, and the uncertainty of when it will manifest itself, seems to cause the participants to feel uncanny. Just like in Lacan's Mobius strip, for those who are walking on the strip there is a feeling that there is actually another side that has never been touched. Whereas, Mobius is a band joined at two ends, therefore internal and external are not two completely separate sides, and both faces are touched when crossed over. There is no completely separate untouched side (Robertson, 2015). Likewise, the unconscious contents of the participants also do not come out in a very separate and alienated way from their speech, but it gives them the feeling that there is another side that has never been touched. Hence, the idea of touching that part seems quite frightening. A good example of this ambivalence emerges when it comes to dreams. Dreams always address another. This other can be any significant other in the analysand's life, as well as it can be the analyst (Kovacevic, 2013). However, there will always be a gap between experiencing the dream and verbalizing it. The reason for this is the uncanny feeling of the subject who encountered something they did not expect (Sirois, 2018). One of the participants told that in one session while they were analyzing her dream with her analyst, she felt very surprised about the interpretation of the signifiers of the dream, and it created a feeling of both surprise and an intense embarrassment. Lacan mentions that embarrassment is actually an experience related to uncanny and not independent of anxiety. Accordingly, encountering the Other's gaze creates an unexpected encounter with Other's desire, and the subject's not knowing where they stand in terms of Other's desire creates

such an affect. Thus, subject feels very exposed and vulnerable (Robertson, 2015). Such a state of uncanny and anxiety also seemed to play a role in the decision about the transition to the couch which symbolizes psychoanalytic work. Being alone with the unconscious contents and the possibility of them being more visible, created hesitation about this decision for the participants.

The last group of discourses discussed under this title are the discourses on the effects of psychoanalysis. These effects were defined by the participants as rooting, getting stronger, knowing one's own limits, and the reduction or transformation of symptoms. In the psychoanalytic sense, the symptom contains a paradox in itself. This is because the symptom is a substitute for the lack, which is a key point in the subject's structuring. In this sense, the symptom is both a problem and a solution, even if it creates a disturbance for the subject (Soler, 2003). The aim of psychoanalysis is not a state of recovery that includes the analysand's harmony with social life, in which the analysand must establish the necessary identifications in order to organize their life in a way that will be considered healthier (Nobus, 2000). Therefore, a direct intervention to the symptom in order to eliminate it cannot be a part of psychoanalysis, since the symptom is a form of expression peculiar to the unconscious, a tool of jouissance. Every analysis begins with a symptom and ends with a symptom. But the latter will hopefully be a transformed one (Soler, 2003). While the participants also talked about such a change in themselves, they described the transformation of their symptoms in some way. At the same time, they describe the effects of the analysis on themselves, as well as on their environment and on the significant relationships they established. This becomes meaningful when considering the effect of working on one's own desire on the relationship with others (Fink, 2016b). In conclusion, we can say that although the primary goal of psychoanalysis is not to make a recovery with a direct intervention, it was seen that it was expressed in the discourses of the participants as a means of the transformation they experienced. However, the lack of a full description of how psychoanalysis works also raises the question of how participants make sense of this change they experienced. The fact that, while participants described their state of well-being which they gained through psychoanalysis in comparison with other techniques,

suggests that their idealizations about psychoanalysis also may play a role in their making sense of it. Considering the role of idealization in the beginning of transference and transference being the engine power of analytical work, such a positioning does not seem surprising (Schleifer, 1987).

5.2. Discourses About the Couch

Discourses about the couch constituted of couch preventing closeness with the analyst, the connotations of lying down and the couch being a progress or a rank. Also, during interviews, the topic of online analysis, which is about the disappearance of the couch in a sense, has also emerged. A direct question about online analysis did not actually exist in the first version of the interview. However, this issue has found its place among the discourses of the participants, as there has been a pandemic process recently and all analysts have switched to working online. Therefore, after the initial interviews, a question related to this topic was added, as whether this process made them feel something. Discourses about online analysis have emerged in relation to intimacy, routines, and the lack and longing for these routines that establish familiarity with the analyst's room, neighborhood, and surroundings. Studies on online analysis also show that, intervening online applications create a distance in the analytic relationship, and therefore the emotions experienced and expressed from a distance and in the analyst's room differ in some senses (Bakalar, 2013, Merchant, 2023). Likewise, one of the participants said that she could cry only when she went to the analyst's room. In a sense, being alone in the room seems to trigger some emotions (Dettbarn, 2013). At the same time, spending time for commuting to the analysis seems to be an investment in this regard and actually seems to be a part of the analysis (Fink, 2007). However, online analysis also brings with it new transference responses and new working opportunities different from traditional methods (Migone, 2023). These transference reactions about the analysis being online and the disappearance of the couch seemed to be closely related to how the participants constructed the concept of the couch and the analyst's room in their minds. Hence discourses on online analysis were not examined in a separate title, they were included within the title of "discourses about the couch".

One of the discourses related to the couch was about the couch preventing closeness with the analyst. Regarding the discourses of the participants, the couch does this by cutting off face-to-face communication, and even, in the words of some participants, by increasing the physical distance between the analysand and the analyst. Being close to the analyst in this sense, needing to see their facial expressions and making inferences from them seemed to be related to the imaginary dimension of the transference. It is frequently emphasized in the literature that the couch leads to working transference on the symbolic plane by interrupting such imaginary identifications (Quinet, 2018). Therefore, these discourses can be interpreted as interrupting the imaginary transference and the jouissance taken from it has made the participants feel more distant. However, since the work done in the couch can be described as a deeper and closer work in a sense, it can be said that the couch is an element that brings the analytic couple both closer and further (Kravis, 2017).

This paradoxical feature of the couch seems to be related to the connotations of doing the work while lying down, as well as the feelings brought by the interruption of face-to-face communication. For the participants, the connotations of lying down were about death and sexuality. They also described the sense of vulnerability of being open to another, created by this recumbent position which may be related to both associations. In the literature also, the connotations of lying on the couch include sexuality and death for many people (Waugaman, 1995). The analyst's invitation to the couch is an invitation to a more intimate work when considered culturally and analytically. Doing this work while lying down is also a state that contains a certain strangeness in itself (Kravis, 2017). Analyst and analysand are a couple who violate the rules and boundaries of social conversation in a phantasmatic sense in order to be able to do more creative work. Hence, associations of lying down include being vulnerable and exposed. This situation, together with the act of lying down, can bring many connotations including sexual connotations (Kravis, 2017). Considering that the death and life instincts are in a unity, both sexual and destructive qualities of people's jouissance can be together (Vincent, 2020). In this study, the associations of the participants about the recumbent position, contained these features. Psychoanalytic work, on the other hand, provides a balance that both

nudges and tames these associations and the offensive content with which these contents are associated. What provides this balance is the analyst's neutrality, silence and positioning in the work (Kravis, 2017).

Another sub-title was discourses that defined the couch as a rank. Here, it was thought that the fact that most of the participants are clinical psychologist/clinical psychology students and the necessity of going through analysis to become an analyst is one of the underlying reasons for such discourses. Surprisingly, participants outside the field of clinical psychology also described the couch as such an advancement, a level they would reach or be deemed appropriate for, by the analyst. Two issues can be mentioned in this context. First, it is a common practice in psychoanalytic process to make face to face preliminary sessions before taking the analysand to the couch. This implies an evaluation is made regarding the suitability for analysis, which means for lying down on the couch (Rusansky – Drob, 2005). In other words, not everyone is taken to the couch, there is an election in a sense. Thus, the discourses about not being deemed worthy of the couch by the analyst may actually contain the anxiety of the participants about their suitability for analysis and on their psychic structuring.

Second of all, people's conceptions of lying on the couch or being picked up for the couch seemed to be highly correlated with their conceptions of how psychoanalysis actually works. Considering that the couch is the signifier of psychoanalysis, what is expected from the couch differs for everyone depending on how they structure the analysis in their minds (Waugaman, 1995). Participants, while talking about their thoughts about the couch, actually talked about their own image about what they think will happen at the end of the analysis. While doing this, they either relied on a theoretical knowledge, or they designed a goal or an end, based on what they have heard from their environment or defined in their own minds. For the non-therapist participants in this study, this goal/outcome was defined as being able to work on their own without feeling the intense need that they feel currently, for the presence of their analyst. Such a description suggests that the expectation from the analysis was for them to reach a state of maturity that they can manage to be left alone with their

own issues and work on them, feeling more strengthened. As a child growing up and leaving the constant support of a parent, the participants think that they can lie on the couch when they can regulate their feelings regarding their problematic aspects without the analyst. This situation, in fact, seemed to be in line with the idea that transference undergoes changes similar to oedipal stages in subject structuring process (Moncayo, 2008). The first established transference relationship, which seems to be related to a sense of unity before alienation, leads to a similar castration process over time and with the help of analytic frame that represents the paternal function, which in turn opens up space for the transference to be processed on the symbolic plane and for the work to progress through the chain of signifiers (Fink, 2015; Moncayo, 2008). Separation, which the participants described as both a loss and a gain, is also very similar to the separation after castration. Again, how they experienced this process seemed to be related to how they positioned both their analysts and themselves in the process.

5.3. Analyst's Positions in the Psychoanalytic Process

Discourses regarding the positioning of the analyst in the analytical process consisted of discourses that define the analyst as an uncanny stranger, discourses that positioned the analyst as a subject supposed to know, discourses that defined the analyst as a desiring or demanding subject, and discourses related to existence/non-existence of the analyst. Not knowing anything about the real persona of the analyst and the analyst's "dummy" position in the analytic work seemed to define them as an uncanny stranger to the participants. In this sense, their needs for imaginary identifications and for finding any resemblance to themselves are evident in the discourses of the participants. Thereby, they tried to make the unknown familiar somehow by comparing their analysts to themselves or even by choosing a profile from the start, with which they thought they can relate better. This seems to be compatible with the view that an imaginary transference begins before analysis (Cauwe and Vanheule, 2018). In the study, the imaginary part of the transference manifested itself with such identifications in order to "love" or "feel close" to the analyst (Fink, 2015).

The most prominent of those imaginary identifications has been to position the analyst as a subject supposed to know. Participants stated that when choosing their analysts, they paid attention to how successful, knowledgeable and popular they were. In fact, one of the participants described her analyst as someone who were where she aspired to be in her dreams. Putting the analyst in the position of the subject supposed to know seemed to function as an idealization that makes it easier for the participants to start the analysis. This positioning actually has an effect that initiates the transference and thus psychoanalytic work, and activates the analysand's curiosity (Schleifer, 1987). However, what would be objectionable is that if the analyst adopts this position and experiences it through their own ego rather than working on its unconscious meanings (Lacan, 2006; Fink, 2015). Continuing the analysis and experiencing change can only occur when the analyst refuses to settle on this position (Moncayo, 2008).

An important aspect of the work on which the discourses about their analyst are based on is the setting where the analyst is positioned behind the analysand during the analysis. In this sense, the analysand lying on the couch does not see the analyst. But they know that they are seen by the analyst. Also, participants who were on face-to-face studies, described their analyst rather silent. The silence and visual absence of the analyst seemed to have brought questions about the presence and absence of the analyst. Although the participants mostly agreed that such a setting opens up a space to find their own words, they stated that from time to time they felt like they are talking to a wall or as if they have lost a loved one when they lie on the couch. This loss seemed to be an imaginary loss. However, when evaluated together with other findings, it was seen that the effect of the analyst's being out of sight is not the same for everyone. For some participants, not being able to see the analyst leads to questioning their existence and they almost effaced the analyst in their minds. Others were quite aware of the presence of the analyst, even if they don't see them, and this created an uncanny feeling for them. This ambivalent finding has definitely subjective resources for every participant. But in addition, phantasms about the Other's gaze seems to have an effect on this uncanny feeling (Willemsen and al. 2015). In this sense, lying down on the couch makes a very important contribution to

the psychoanalytic work since it opens a new field of expression through these phantasms. However, not everyone may be ready to deal with the possible paranoid contents that this situation can bring. This is why preliminary meetings can take longer times to assess the readiness of individuals and the analytical relationship for the use of the couch (Parker, 2011). The findings in this study also underline the importance of the preliminary sessions, through the participants feeling ready for the transition to the couch or needing face-to-face setting and therefore the materials of imaginary transference in order to hold on to the work.

Another part of the discourses about the analyst's being out of sight was about the state of lying down eliminating the feeling of embarrassment. Despite the sense of loss that they experienced when they were not face to face with their analysts, the participants also talked about a sense of relief. For example, one participant expressed the difficulty she experienced one day when they couldn't use the couch and had to conduct the session face-to-face with her analyst, due to an inconvenience in her analyst's room. Goldberger also mentions an analysand who said that she prefers to lie on the couch in order to explain embarrassing content more comfortably. Aforementioned analysand stated that she feels like she can talk about anything when she lies down, but feels shame when they look face to face (Goldberger, 1995). In fact, sitting or lying down, seeing or not seeing the analyst are actually very much related to their imaginary interpretations for the analysands. An analysand can be nervous about lying down, while another feels the analyst's gaze in a face-to-face work equally penetrating and disturbing (Celenza, 2005). This discourse seems to be compatible with both the discourses that define the unconscious as uncanny and the discourses that define psychoanalysis as an inviolable area of freedom. Participants did not want to feel the gaze and control of the Other when they were unsure of what will come out of them. They seemed to be more comfortable in a phantasm of a state of complete unity, free from any control or law.

Finally, another positioning of the analyst was the position of a demanding or desiring subject. In this sense, the couch and the transition to the couch were seen as

something the analyst wants. One of the participants described the couch as an object of analyst's desire and therefore, this description opened a playground for her to be in position as the object of this desire. Another participant experienced it as a demand of the analyst and stated that the analyst asked her to go to the couch in an authoritarian way. Considering that transference is a manifestation of the subject's association with the Other's desire, both of these positionings seemed related to the way subject relates to the answer to the question "What does the Other want?" (Verhaege, 2016). When encountering the analyst's ambiguous desire, the first participant seemed to open a field for play and then form her own desire accordingly, while the second participant experienced it as a demand and seemed to feel a conflict between being able to meet this demand or not. This situation also refers to the importance of evaluating the preparation of the analysand for lying on the couch before the use of the couch. Lying down prematurely may render the demand for the couch attributed to the analyst, thus create a conflict for the analysand about whether or not meeting this demand (Goldberger, 1995). Aforementioned participant described the time when her analyst guided her to the couch with the words "*I sensed from him a teacher thing*" and stated that she perceived his hand gesture pointing the couch as very strict and almost like a teacher at this point. In situations that the analysand is uneasy about lying down on the couch, and that their anxiety dominates the analysis sessions, it may be more important to consider these feelings and underlying conflicts together before encouraging lying down (Goldberger, 1995).

5.4. Subject Positions

Subject positions emerged in the study as subject who knows / experiences, approaching and avoiding subject, subject as an agent who takes responsibility, subject who is or is not on analysis and subject looking for the analyst's gaze. The distinction that the participants made between being a knowing or experiencing subject in the first position was based on the comforting and controlling effect of knowing. In this sense, whether they were actually psychologists or not, they think that having a general knowledge of psychoanalytic theory reduced their difficulties when they were involved in the process. One participant said that if she didn't know

how the process would go, the analyst's silence in her first session would have pushed her hard. This kind of positioning may be an anxious one, perhaps including a part of an omnipotent fantasy. Consistent with the title of intriguing/uncanny unconscious, participants may be trying to balance the obscurity of the unconscious with the position of having knowledge about the theory.

Another related subject position was the subject who is or is not on analysis, which include an idealization of psychoanalysis. Participants stated that being in analysis was a more sublime act than those who do not do any self-study or work with other therapy methods. Thus, they positioned themselves as a subject in analysis, and compared them with people who were not in analysis. Therefore, they evaluated themselves as more insightful regarding themselves and human psyche. This again seemed to be related to the omnipotent phantasm in the first positioning as a subject who knows. Then again, as mentioned earlier what initiates the curiosity of the analysand in the first place is an idealization, as they put their analyst as a position of a subject supposed to know (Schleifer, 1987). Thus, this kind of idealization towards psychoanalysis itself seemed meaningful from this point of view. It seemed like, having an ideal image of psychoanalysis itself made the experience of going through analysis, as hard as it can be, more possible for the participants.

Another subject position was the approaching or avoiding position of the subject. This position seemed to be related to defining the couch as the object of the analyst's desire, as conveyed in the findings. Thus, the participants, who created a playground for being the object of desire of the analyst established a relationship from which they derive jouissance. From a similar point we can speak of the position of the subject seeking the analyst's gaze. Here, too, the preoccupation with what the analyst thinks and wants was reflected in the discourses through the direction of the analyst's gaze. In this sense, the analytic setting which positions the analyst behind the analysand and out of their sight seems to feed imaginary phantasms about where and how the analyst looks (Willemsen et al. 2015). Since the analyst's gaze will also contain imaginary clues about what they want to hear or what they find worth listening to, the participants seek this view, and they could only bring the analyst into

existence when they can see it. This, along with other findings, seemed to be relevant and consistent with previous findings regarding the ambiguous nature of the analyst's desire and the effect of this ambiguity in the search for answers to the question of what the analyst wants (Verhaege, 2016).

The opposite side of these positions which revolved around where the analyst's gaze and desire was headed to, was the position of the subject who takes responsibility. Participants described this stage as a stage where they own their experiences and work on their desire and aspirations instead of “telling their stories” according to what they thought their analyst wanted. This kind of positioning also seemed to be an example of the transformation within the analysis process. Although the participants continued to deal with the imaginary parts of the transference, they were working on the symbolic register. The jouissance that the participants deduced from the imaginary transference ceased as they progressed through the study, which put them in a position that they took more responsibility and were the agents of their lives. The changes of subject positions in the study seemed to be compatible with the theoretical progress of psychoanalytic work in this sense (Moncayo, 2008).

5.5. Conclusion and Clinical Implications

This study indicated how psychoanalysis changes the psychic functioning, especially regarding transference and discourses of the analysands. This means the transformation of their imaginary identifications and transferences in accordance with the analyst's positioning in the process. This shows the importance of the analyst's stance in order to keep the work in the symbolic register and in the axis of desire.

Although the main subject of the study was how the concept of the couch was structured in the minds of the participants, the discourses on psychoanalytic theory and practice had a wide place in the participants' discourses. In fact, the desire or reluctance related to the couch seemed to be shaped by their thoughts on what analysis was, how it worked, and what they thought will happen in the end. Since the

couch is something that directly symbolizes the analysis, the constructions about the couch were actually very related to how they constructed psychoanalysis. Therefore, the discourses of the participants revolved around the concept of psychoanalysis, what kind of benefit they expected to see, and their investments in being a subject in analysis in their own minds.

Considering that the biggest anxiety for a neurotic subject is not being able to answer the Other's desire, the beginning of the analysis confronts the subject with this worrisome question (Verhaege, 2016). It was observed that the participants also thought a lot about what their analyst wanted and expected from them during the process, and evaluated themselves from the point of view of their analysts, whether they could work well enough or not. This anxiety and the evaluations they made over this anxiety actually form the basis of transference. The subject revolves around the lack of the Other through their fundamental fantasy and tries to establish a relationship with the signifier of this lack in a way which is familiar to them. Thus, what does psychoanalysis do to this fantasy?

In his article "Terminable and Interminable Analysis", Freud states that although analysis has a practical end, this can never be a definitive end. This is because, no matter how hard one tries, it is impossible to neutralize all of the unconscious content (Nobus, 2000). In the Lacanian sense, it can be thought that the end of the analysis includes a sublimation (Verhaege, 2016). In *Ecrits*, Lacan summarizes the transformation experienced in psychoanalytic work as follows: "The subject begins analysis by speaking of himself without speaking to you, or by speaking to you without speaking of himself. When he can speak to you about himself, the analysis will be finished." (Lacan, 2006). This means putting aside the phantasms of the imaginary phallus and relating to the symbolic phallus (Verhaege, 2016). Symbolic castration experienced in terms of transference is necessary and important in this sense. Change will occur only with such a shift in transference. Thus, the subject will traverse their basic fantasy and be able to acquire the position of a subject who desires and makes their own choices (Verhaege, 2016). For this reason, the positioning of the analyst and the way they handle transference have an important

place in the operation and conclusion of the analysis. In this context, in this study, the statements of the analysands about how they structure psychoanalysis and the couch, about how psychoanalysis works, together with the question of when and how it will end are conveyed through their discourses. In these discourses, it was seen that the importance of their positioning themselves and their analysts regarding their psychoanalytic experience. It has been mentioned earlier that there cannot be an analysis independent of transference (Laplanche, 1992). Therefore, the way the participants relate to their analysts' desire and lack is of great importance in their discourse on their processes. Hence, one of the clinical implications of this study was that it underlined the importance for analysts as well as therapists working with a psychoanalytical orientation to be positioned in the transference and to be able to stand in a desiring position where they can constantly nurture the patient's self-interest and desire to work.

Another implication was about the importance of preliminary sessions. Regarding the findings of this study, it was seen that the timing and accuracy of the decision to include the couch to the sessions was in crucial importance. In literature the importance of clinical structuring in order to be able to work on the couch was emphasized (Fink, 2007). This study also indicated that when transmission to the couch was not articulated as the desire of the analysand and did not come from them in sessions, it became difficult to work on the conflicts triggered by the couch, in the field of desire. In these situations, people rather seemed to have a conflict about responding to a demand, which seemed to narrow down the connotations of the couch into a position attributed to the analyst's desire. Therefore, it seemed that sparing more time to work on the desires and hesitations about the couch profoundly in the preliminary sessions was very important.

In the study, it was seen that lying on the couch or the image of lying down on the couch had different effects for everyone. Although it was often described as an area that interrupted the imaginary transference and compelled the participants in this sense, from time to time it also gained an almost defensive function in the discourses of the participants, in terms of eliminating the feeling of embarrassment. Similarly, it

is mentioned in the literature that when the impulses of the analysand are very intense, the state of inactivity and loneliness provided by the couch can create a sense of a safe space (Goldberger, 1995). This situation emphasizes once again how subjective an experience it is to go through analysis and being on the couch and the transference regarding this matter can only be evaluated within the discourse of each subject.

Another question brought by the findings of the study was how do analysts feel when analysands reject or engage in a conflictual relationship with the couch? Studies in the literature describing the positioning and associations of analysands with regard to lying on the couch contain parts where analysts also question their own imaginary attributions regarding the use of the couch (Waugaman, 1995; Goldberger, 1995). Waugaman described his own desire about the analysands' willingness to use the couch as he sees fit and the boredom and discomfort he experienced when they reject the couch (Waugaman, 1995). Maybe it would be a good idea for further research to study the constructions and transferences about the couch and analysis through analysts' own imaginary attributions, idealizations and transferences.

5.6. Strengths and Limitations

In this study, it was aimed to examine through the concept of transference, how the participants constructed the concept of the couch and psychoanalysis in their minds and how that affects the hesitation or willingness experienced during the transition to the couch. Since studies in the literature examining the attitudes of analysands about lying down on the couch are generally case studies written by analysts, this study is important in terms of conveying the first-hand experiences of analysands. In this context, how psychoanalysis and the first encounter with the couch found a place in the discourse or the changes created by psychoanalysis in the discourses of the analysands could be examined at first hand.

The participants of the study formed a heterogeneous group regarding the research subject. Some of the participants were on the couch, some of them were not.

Although the age ranges of the participants were similar, some were psychologists or psychology students, and some were from different professions. Some were married, some were single, some were parents, some were not. This situation can be considered as a strong aspect of the study in terms of the diversity of discourses covered by the study. However, all of the participants in the analysis and on the couch are clinical psychologists or clinical psychology students. A few people outside the field of psychology who were in the analysis were contacted, but the interview could not be carried out with them because they could not find time for it. Among the various possible reasons for this situation, there may be the difficulties of these individuals in opening themselves up to a third party regarding their analysis. In particular, the fact that I am someone who undergoes analysis and continues to work with an analytical orientation may be a factor that reinforces these difficulties. Some imaginary meanings that they construct about their analysis in their minds may be shaken when they are put into words, that is, when they are expressed in a symbolic way, and this can be disconcerting. In this context, we can talk about the castrative nature of the symbolic order. However, this can only be put forward as a hypothesis, as their hesitations were not discussed. A study that will include people from outside the field of psychology who are in analysis may give more clues about this issue.

Finally, it may be informative to work with a group that is in less similar places regarding time in analysis or with a different age group in order to see the differences discursively. It may be beneficial to see whether being at the beginning or the end of the analysis reveals a difference in the subject positioning or how the analysis is constructed in the language. Therefore, it may be good to conduct further studies on this area to understand and discuss more about the effect of psychoanalysis on individuals.

REFERENCES

- Arrigo, B. (2004). The Inside Out of the Dangerous Mentally III: Topological Application to Law and Social Justice In E. Ragland & D. Milovanovic (Eds.), *Lacan: Topologically Speaking*, (pp.150 – 173), New York: Other Press.
- Aryan, A. (2013). Setting and transference – countertransference reconsidered on beginning teleanalysis In J. S. Scharff (Ed.), *Psychoanalysis Online: Mental Health, Teletherapy and Training*, (pp.119 – 132), London: Karnac Books.
- Avdi, E. & Georgaca, E. (2009). Narrative and discursive approaches to the analysis of subjectivity in psychotherapy. *Social and Personality Psychology Compass*, 3 (5), 654 – 670.
- Bakalar, N. L. (2013). Transition from in person psychotherapy to telephone psychoanalysis In J. S. Scharff (Ed.), *Psychoanalysis Online: Mental Health, Teletherapy and Training*, (pp.103 – 118), London: Karnac Books.
- Berger, R. (2015). Now I see it, now I don't: researcher's position and reflexivity in qualitative research, *Qualitative Research*, 15 (2), 219 – 234.
- Billig, M. (1999). *Freudian Repression: Conversation Creating the Unconscious*. New York: Cambridge University Press.
- Boothby, R. (1991). *Death and Desire: Psychoanalytic Theory in Lacan's Return to Freud*, New York: Routledge.
- Bracher, M. (2000). How Analysis Cures According to Lacan. In K. R. Malone & S. R. Friedlander (Eds.) *The Subject of Lacan: A Lacanian Reader for Psychologists* (pp.189 – 207). Albany : State University of New York Press.
- Braunstein, N. (2003). Desire and Jouissance in the teachings of Lacan in J.M. Rabaté (Ed.), *The Cambridge Companion To Lacan*, (pp. 102 – 115), New York: Cambridge University Press.

- Bronstein, A.A. (2020). The case of J: Working as a psychoanalyst during the Pandemic, *The International Journal of Psychoanalysis*, 101(4), 797-804.
- Cauwe, J., Vanheule, S. & Desmet, M. (2017). The Presence of The Analyst in Lacanian Treatment, *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 65(4), 609 – 638.
- Cauwe, J. & Vanheule, S. (2018). On Beginning The Treatment: Lacanian Perspectives, *The Psychoanalytic Quarterly*, 87(4), 695-727, DOI: 10.1080/00332828.2018.1522842
- Celenza, A. (2005). Vis-à-vis the couch: Where is psychoanalysis?, *International Journal of Psychoanalysis*, 86, 1645 – 1659.
- Chiesa, L. (2007). *Subjectivity and Otherness: A Philosophical Reading of Lacan*. Massachusetts: The MIT Press.
- Cromby, J. (2012). Feeling the way: Qualitative clinical research and the affective turn, *Qualitative Research in Psychology*, 9 (1), 88-98.
- Dettbarn, I. (2013). Skype as the Uncanny Third In J. S. Scharff (Ed.), *Psychoanalysis Online: Mental Health, Teletherapy and Training*, (pp.15 – 25), London: Karnac Books.
- Etchegoyen, R. H. (1999). *The Fundamentals of Psychoanalytic Technique*. London: Karnac Books.
- Fink, B. (2007). *Fundamentals of Psychoanalytic Technique: A Lacanian Approach for Practitioners*. New York: NN Norton & Company.
- Fink, B. (2015). Love and/in Psychoanalysis: A Commentary on Lacan's Reading of Plato's Symposium in Seminar VIII: Transference, *Psychoanalytic Review*, 102 (1), 59 – 91.
- Fink, B. (2016 a). *Lacan on Love : An Exploration of Lacan's Seminar VIII, Transference*, Cambridge: Polity Press.
- Fink, B. (2016 b). *Lacancı Psikanalize Bir Giriş* Ö. Öğütçen (Trans.). İstanbul: Encore

- Freud, S. (1912). Dynamics of Transference. *The Standard Edition of Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XII (1911 – 1913)*. London: The Hogarth Press
- Freud, S. (1916). Introductory Lectures on Psychoanalysis. *The Standard Edition of Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XV (1915-1916)*.
- Freud, S. (1924). Observations on Transference Love. *The Standard Edition of Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XIX (1923-1925)*. London: The Hogarth Press
- Freud, S. (2001). *Histeri Üzerine Çalışmalar* E. Kapkın (Trans.) İstanbul: Payel Yayınevi
- Freud, S. (2016). *Haz Prensibinin Ötesinde* E. Yıldırım (Trans.) İstanbul: Oda Yayınları
- Freud, S. (2020). *Yas ve Melankoli (1918)* L. Uslu (Trans.) İzmir: Cem Yayınevi
- Frost, N. (2011). *Qualitative Research Methods in Psychology: Combining Core Approaches*. Berkshire: McGraw-Hill Education
- Gabbard, G.O. (2020). The Analyst and the Virus, *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 68(6), 1089-1099.
- Gasperoni, J. (1996). The Unconscious is Structured Like a Language, *Qui Parle*, 9(2), 77 – 104.
- Georgaca, E. & Avdi, E. (2012). Discourse Analysis in D. Harper & A. R. Thompson (Ed.) *Qualitative Research Methods in Mental Health and Psychotherapy*, (pp.147 – 161), Sussex: Wiley and Sons.
- Goldberger, M. (1995). The Couch as Defense and as Potential for Enactment, *Psychoanalytic Quarterly*, 64 (1), 23 – 42.
- Gürsel, M.D. & Gençöz, T. (2019). Psikoz, T.Gençöz (ed). *Lacanyen Psikanaliz (p.1 -8)*, Ankara: Türkiye Klinikleri
- Homer, S. (2016). *Jacques Lacan*, A. Aydın (trans.). Ankara: Phoenix Yayınevi

- Howitt, D. (2010). *Introduction to Qualitative Methods in Psychology*, Harlow: Pearson Education Limited
- İstanbul Psikanaliz Derneği (2023, July 17), *Formasyon Kuralları*, Retrieved from: <https://www.istanbulpsikanalizdernegi.com/tr/formasyon/formasyon-kurallari>
- Jefferson, G. (2004). Glossary of transcript symbols with an introduction. In G. H. Lerner (Ed.), *Conversation Analysis: Studies from the First Generation* (pp.13 – 31). Amsterdam: John Benjamins Publishing Company
- Juhos, C. & Meszaros, J. (2019). Psychoanalytic Psychotherapy and its Supervision via Videoconference: Experience, Questions and Dilemmas, *The American Journal of Psychoanalysis*, 79, 555–576.
- Kovacevic, F. (2013). A Lacanian Approach to Dream Interpretation, *Dreaming*, 23 (1), 78 – 89.
- Kravis, N. (2017). *On the Couch: A Repressed History of the Analytic Couch from Plato to Freud*. Massachusetts: MIT Press
- Kravis, N. (2020, July 1). *Analysing the couch: the significance of the recumbent posture in psychoanalysis*. The Architectural Review. Retrieved from: <https://www.architectural-review.com/essays/analysing-the-couch-the-significance-of-the-recumbent-posture-in-psychoanalysis>
- Kulish, N. (1996). A Phobia of the Couch: A Clinical Study of Psychoanalytic Process, *The Psychoanalytic Quarterly*, 65 (3), 465-494, DOI: 10.1080/21674086.1996.11927502
- Lable, I., Kelley, J.M., Ackerman, J., Levy, R., Waldron, S., Ablon, J.S. (2010). The Role Of The Couch In Psychoanalysis: Proposed Research Designs And Some Preliminary Data, *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 58(5), 861-887. doi: 10.1177/0003065110390210
- Lacan, J. (2006). *Écrits : The First Complete Edition in English (1966)* (B.Fink trans.), New York: Norton & Company.
- Lacan, J. (2015). *Transference : The Seminar of Jacques Lacan Book VIII (1960 – 1961)*. (B.Fink trans.), Malden: Polity Press

- Laplanche, J. (1992). Transference: Its provocation by the analyst, in D.Birksted – Breen, S.Flanders, A.Gibeault (Eds.), *Reading French Psychoanalysis*, (2010) (pp. 233 – 250) New York: Routledge.
- Libbrecht, K. (1999). The Original Sin of Psychoanalysis: On the Desire of the Analyst, In D. Nobus (Ed.), *Key Concepts of Lacanian Psychoanalysis*, New York: Other Press.
- Merchant, J. (2023). Working Online During the Contemporary COVID-19 Pandemic, *Journal of Analytical Psychology*, , 68(2), 281–300
- Migone, P. (2000). A Psychoanalysis on the Chair and a Psychotherapy on the Couch: Implications of Gill’s Redefinition of the Differences Between Psychoanalysis and Psychotherapy In D.K. Silverman & D.L. Wolitzky (Eds.), *Changing Conceptions of Psychoanalysis : The Legacy of Merton M. Gill*, (pp. 219 – 235), New Jersey: The Analytic Press.
- Migone, P. (2023). Psychoanalysis on the Internet: A Discussion of its Theoretical Implications for Both Online and Offline Therapeutic Technique, *Psychoanalytic Psychology*, 30 (2), 281 – 299.
- Mills, D. (2020). “Set and Characters” and “The Metaphor of Love: Phaedrus” – Commentary on Sessions II and III, G.B. Thakur & J. Dickstein (Eds), *Reading Lacan’s Seminar VIII: Transference*, (pp.15 – 41), London: Palgrave
- Moncayo, R. (2008). *Evolving Lacanian Perspectives For Clinical Psychoanalysis: On Narcissism, Sexuation, and the Phases of Analysis in Contemporary Culture*. London: Karnac Books.
- Morrow, S. L. (2005). Quality and trustworthiness in qualitative research in counseling psychology. *Journal of Counseling Psychology*, 52, 250-260.
- Nacht, S. (1957). The Non-Verbal Relationship in Psycho-analytic Treatment, in D.Birksted – Breen, S.Flanders, A.Gibeault (Eds.), *Reading French Psychoanalysis*, (2010) (pp. 105 – 114). New York: Routledge.
- Nasio, J.D. (1984). The unconscious, the transference, and the psychoanalyst's interpretation: A Lacanian view, *Psychoanalytic Inquiry: A Topical Journal for Mental Health Professionals*, 4:3, 401-411

- Nobus, D. (2000). *Jacques Lacan and the Freudian Practice of Psychoanalysis*. London: Routledge.
- Parker, I. (2005). Lacanian Discourse Analysis in Psychology, *Theory & Psychology*, 15 (2), 163 – 182.
- Parker, I. (2011). *Lacanian Psychoanalysis: Revolutions in Subjectivity*, New York: Routledge.
- Parman, T. (2006). Psikanaliz ve Psikanalitik Psikoterapiler in T. Parman (Ed.), *Psikanaliz Yazıları 12, Psikanaliz ve Psikanalitik Psikoterapiler*, (pp. 29 – 46), İstanbul: Bağlam Yayınları.
- Patsalides, A. & Malone K. R. (2000). Jouissance in the Cure. In K. R. Malone & S. R. Friedlander (Eds.) *The Subject of Lacan: A Lacanian Reader for Psychologists* (pp.123 – 133). Albany : State University of New York Press.
- Quinet, A. (2018). *Lacan's Clinical Technique: Lack(a)nian Analysis*, New York: Karnac Books.
- Ragland – Sullivan, E. (1992). The Paternal Metaphor : A Lacanian Theory Of Language, *Revue Internationale de Philosophie*, 46(180 (1)), 49–92.
- Robertson, B. (2015). *Lacanian Antiphilosophy and the Problem of Anxiety : An Uncanny Little Object*. London: Palgrave Macmillan.
- Rusansky – Drob (2005). A Lacanian Approach. In A. Freeman, M. H. Stone & D. martin (Eds.), *Comparative Treatments for Borderline Personality Disorder*, (pp. 185 – 214), New York: Springer Publishing Company.
- Safouan, M. (2000). *Jacques Lacan and the Question of Psychoanalytic Training*. London: MacMillan Press.
- Scharff, J.S. (2013). Clinical Issues in Analysis Over the Telephone and the Internet In J. S. Scharff (Ed.), *Psychoanalysis Online: Mental Health, Teletherapy and Training*, (pp.61 – 74), London: Karnac Books.
- Schachter, J., & Kächele, H. (2010). The couch in psychoanalysis. *Contemporary Psychoanalysis*, 46(3), 439–459. <https://doi.org/10.1080/00107530.2010.10746071>

- Schleifer, R. (1987). Lacan's Enunciation and the Cure of Mortality: Teaching, Transference, and Desire, *College English*, 49 (7), 801 – 815.
- Sirois, F. (2018). The Dream Narrative: Monitoring The Analytic Process, *The Psychoanalytic Quarterly*, 87 (4), 809 – 816.
- Soler, C. (2003). The paradoxes of the symptom in psychoanalysis in J.M. Rabaté (Ed.), *The Cambridge Companion To Lacan*, (pp. 86 – 101), New York: Cambridge University Press.
- Swales, S. (2010). Psychosis or Neurosis? Lacanian Diagnosis and its Relevance for Group Psychotherapists, *Group*, 34 (2), 129 – 143.
- Swales, S. (2012). *Perversion. A Lacanian Psychoanalytic Approach To the Subject*. New York: Routledge
- Thompson, A.R. & Harper, D. (2012). Introduction In D. Harper & A. R. Thompson (Ed.) *Qualitative Research Methods in Mental Health and Psychotherapy*, (pp.3 – 8), Sussex: Wiley and Sons.
- Uçar, S. & Gençöz, F. (2019). Psikanalizde Bilinçdışı, T.Gençöz (Ed.). *Lacanyen Psikanaliz (s.41-46)*, Ankara: Türkiye Klinikleri
- Valente, J. (2003). Lacan's Marxism, Marxism's Lacan (from Zizek to Althusser). J. M. Rabaté (Ed.) *The Cambridge Companion to Lacan*. içinde (pp.153 – 172) Cambridge : Cambridge University Press
- Verhaege, P. (2008). *On Being Normal and Other Disorders*. S. Jottkand (Çev.). London: KarnacBooks.
- Verhaege, P. (2016). Transference Anxiety and the Failure of Our Fathers, *Sitegeist* (12), 41–54.
- Vincent, B. (2020). Jouissance And Death Drive in Lacan's Teaching, *Agora*, 23(1), 49 – 56.
- Vulević, G. & Milić, M. (2021). Lacan and The Problematics of Narcissism, *Teme*, 45 (40), 895 – 904.

Waugaman, R. M. (1995). The analytic couch as transference object, *Psychoanalytic Inquiry: A Topical Journal for Mental Health Professionals*, 15(3), 338-357

Willemsen, J., Inslegers, R., Meganck, R., Geerardyn, F., Desmet, M. & Vanheule, S. (2015). A metasynthesis of published case studies through Lacan's I- schema: Transference in perversion, *The International Journal of Psychoanalysis*, 96(3), 773-795, DOI: 10.1111/1745-8315.12179

Willig, C. (2013). *Introducing Qualitative Research in Psychology*. Berkshire: McGraw-Hill Education

APPENDICES

A. INFORMED CONSENT FORM

GÖNÜLLÜ KATILIM FORMU

Bu çalışma, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Klinik Psikoloji Doktora Programı kapsamında, araştırmacı Çiğdem Vaizoğlu Şengünler tarafından, Prof. Dr. Faruk Gençöz danışmanlığında yürütülecek bir tez çalışmasıdır. Çalışmanın amacı, psikanalitik bir çalışmaya dahil olan bireylerin zihinlerinde divan kavramının nasıl inşa edildiği ve bu insanın onların divana ilişkin konumlanmalarındaki etkisinin çalışılmasıdır.

Çalışmaya katılmayı kabul ettiğiniz takdirde, sizinle yaklaşık bir saat sürecek bir görüşme gerçekleştirilecektir. Görüşmeler genel anlamda kişisel rahatsızlık uyandıracak sorular içermemektedir. Bununla birlikte, görüşmeler esnasında, herhangi bir rahatsızlık hissettiğiniz takdirde görüşmeyi durdurabilirsiniz. Ayrıca, çalışmanın herhangi bir aşamasında çalışmadan çekilebilirsiniz.

Görüşmeler, ses kaydı ile kayıt altına alınacaktır. Ancak bu kayıtlar ve kayıtların tam metinleri araştırmacı ve danışmanlar haricinde üçüncü kişilerle ya da kurumlarla paylaşılmayacaktır. Araştırmada verdiğiniz bilgiler tamamen araştırma amacı ile kullanılacak olup kişisel bilgileriniz saklı tutulacaktır. Bununla birlikte, yapılacak olan araştırma bir tez çalışması olması sebebiyle profesyonel toplantılarda sunulabilir, akademik dergilerde/kitaplarda yayınlanabilir. Ancak bu sunum ve yayınlarda da kimlik bilgileriniz saklı tutulacaktır.

Görüşme sonrasında sürece ve çalışmaya dair sorularınız olduğu takdirde araştırmacı ile _____ adresi üzerinden iletişime geçebilirsiniz.

Bu formda bildirilen hususları göz önünde bulundurarak araştırmaya katılmayı kabul ediyorum.

(Formu doldurup imzaladıktan sonra araştırmacıya geri veriniz.)

Ad – Soyad

Tarih

İmza

B. APPROVAL OF THE METU HUMAN SUBJECTS ETHICS COMMITTEE

UYGULAMALI ETİK ARAŞTIRMA MERKEZİ
APPLIED ETHICS RESEARCH CENTER

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
MIDDLE EAST TECHNICAL UNIVERSITY

DUMLUPINAR BULVARI 06800
ÇANKAYA ANKARA/TURKEY
T: +90 312 210 22 91
F: +90 312 210 79 59
ueam@metu.edu.tr
www.ueam.metu.edu.tr

Sayı: 28620816 /

02 KASIM 2020

Konu: Değerlendirme Sonucu

Gönderen: ODTÜ İnsan Araştırmaları Etik Kurulu (İAEK)

İlgi: İnsan Araştırmaları Etik Kurulu Başvurusu

Sayın Prof.Dr Faruk GENÇÖZ

Danışmanlığını yaptığınız Çiğdem Vaizoğlu ŞENGÜNLER'in "**Psikanalitik Çalışmada Divan Kavramının Söylem içinde İnşası: Analizanların Söylemlerinin Aktarım Kavramı Üzerinden Çalışılması**" başlıklı araştırması İnsan Araştırmaları Etik Kurulu tarafından uygun görülmüş ve 283-ODTU-2020 protokol numarası ile onaylanmıştır.

Saygılarımızla bilgilerinize sunarız.

Prof.Dr. Mine MISIRLISOY
İAEK Başkanı

C. SEMI – STRUCTURED INTERVIEW QUESTIONS

1. How long are you in therapy / analysis?
2. Can you tell me about the time that you decided to start therapy?
3. How did you decide to be involved in a psychoanalytic process?
4. How did you choose your analyst / therapist?
5. (If they were on the couch) How long are you on the couch?
  - a. Can you tell me about the times that you started to lay down on the couch?
  - b. Do you remember the times that couch started to come up in sessions?
  - c. How has your experience been so far on the couch?
  - d. What does it mean for you to be on the couch?
6. (If they were not on the couch) What is it like to be on therapy for you?
7. (If they were not on the couch) Have you ever thought about the couch?
  - a. What does it mean for you to be on the couch?

D. TURKISH VERSION OF THE INTERVIEW QUESTIONS

1. Ne kadar süredir psikoterapide / analizdesiniz?
2. Terapiye başlamaya karar verdiğiniz dönemi anlatır mısınız?
3. Analitik bir sürecin içinde olmaya nasıl karar verdiniz?
4. Analistinizi / terapistinizi nasıl seçtiniz?
5. (Divandaysa) Ne kadar süredir divandasınız?
  - a. Divana geçiş sürecinizi anlatır mısınız?
  - b. Divanın seanslarda gündeme gelmeye başladığı zamanı hatırlıyor musunuz?
  - c. Divanda olmak sizin için nasıl bir deneyim oldu?
  - d. Divanda olmak sizin için ne ifade ediyor?
6. (Divanda değilse) Terapi sizin için nasıl bir süreç oldu?
7. (Divanda değilse) Divanla ilgili hiç düşündünüz mü?
  - a. Divanda olmak sizin için ne ifade ediyor?

E. CURRICULUM VITAE

ÇİĞDEM VAİZOĞLU ŞENGÜNLER

Education

2023	Middle East Technical University <i>Clinical Psychology, Phd.</i>
2017	Okan University <i>Clinical Health Psychology, MA.</i>
2008	İstanbul University <i>Psychology, BA.</i>
2004	Saint-Joseph French School

Language

<i>French</i>	Fluent
<i>English</i>	Fluent

Work Experience

2021 – present	Private Practice
2018 – 2021	Middle East Technical University AYNA Clinical Psychology Unit <i>Clinical Psychologist / Supervisor</i>
2015 - 2018	Okan University Psychology Department <i>Research Assistant</i>
2014 – 2015	Okan University Clinical Psychology Unit <i>Psychologist</i>
2014	Development of a psycho-social support and rehabilitation program in line with the needs of MOFSP staff and children living in child care institutions of MOFSP. UNICEF, Ministry of Family and Social Policies <i>Project Assistant</i>

Publications

- **Vaizoğlu – Şengünler, Ç.** ve Tanyaş, B. (2019). Madde Kullanımı Olan ve Kurum Bakımı Altında Yaşayan Gençlerin Aileye İlişkin Deneyimleri, *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 6 (3), 963 – 986. DOI: 10.15805/addicta.2019.6.3.0039
- Vaizoğlu – Şengünler, Ç. (2017). *Koruma ve Bakım Altındaki Ergenlerin Perspektifinden Madde Kullanımı ve Bağımlılığı Anlamak* (Master Thesis), Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ögel, K., Yücesan, S., **Vaizoğlu, Ç.**, Eraslan, E., Demirtaş, M., Yıldırım, S., Sulu, C. ve Ergüt, İ. K. (2016). Koruma ve Bakım Altındaki Çocuklara Yönelik Bireysel Risk Değerlendirme Formu'nun (BİRDEF) Geliştirilmesi, Güvenirlik ve Geçerliliği. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 19(12), 60-72. DOI: 10.5505/kpd.2016.38257
- Ögel, K., Yılmazçetin, C., **Vaizoğlu, Ç.** ve Yücesan, S. (2014). Koruma ve bakım altındaki çocuklar için grup çalışmaları uygulama kılavuzu, UNICEF (Unpublished)
- Talaşman, S., **Vaizoğlu Ç.**, Akademik Başarısızlıktan Perseküsyon ve Terk Edilme Endişesine; İyi Nesneden Kötü Nesneye, 3. Ulusal Rorschach ve Projektif Testler Kongresi, 9-11 Eylül 2015, İstanbul Üniversitesi. (Oral Presentation)

F. TURKISH SUMMARY / TÜRKE ÖZET

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Bu çalışmada psikanalizin temel kavramlarından divan kavramının psikanalitik bir süreç içinde bulunan bireyler tarafından nasıl deneyimlendiğinin ve psikanaliz kavramıyla birlikte zihinlerinde ve dolayısıyla söylemlerinde nasıl inşa edildiğinin irdelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla psikanalitik terapi veya psikanalizde olan kişilerin divana ilişkin farklı deneyimlerine, gönüllülük veya isteksizliklerine ilişkin söylemleri analiz edilmiştir.

Psikanalitik bir çalışmada divanda olmak, ulaşılması gereken bir sonuçtan ziyade analiz sürecinin kendisini temsil eder. Divan öncesi yüz yüze seanslar, hastanın divana transferinden önceki süreci anlatan ve analitik semptomun ortaya çıktığı seanslardır. Analitik semptom, hastayı ilk etapta terapiye getiren semptomun neden olduğu acının sona ermesine yönelik terapötik talebin ötesinde bir bilme arzusunun varlığını ifade eder (Cauwe ve Vanheule, 2018). Divana geçiş, yüz yüze oturumları sonlandırır ve esas anlamda analizi başlatır (Quinet, 2018). Ancak analistle ve psikanaliz çalışmasıyla ilişki kurmak divandan önce başlar. Miller, analizin analizden önce başladığını belirtirken, ilk seanslardan bile önce başlayan aktarıma dikkat çekmektedir (Cauwe ve Vanheule, 2018). Bir bakıma aktarım ve dolayısıyla psikanaliz süreci aslında hasta ile analistin ilk temasıyla başlamaktadır. Divana geçmeden önceki seanslarda, divana yüklenen anlamlar ve buna bağlı aktarım meseleleri ise her psikanalitik süreci farklı bir deneyim haline getirmektedir (Kulish, 1996).

Her ne kadar divana ilişkin arzu ya da isteksizlik ve bu ikircikli ilişkiden alınan zevk psikanalitik teori ve araştırmalar kapsamında incelenirse de, bu deneyimler aslında benzersiz ve kişiseldir. Bu nedenle divana ilişkin deneyimleri incelerken

analizanların kendilerini ve analistlerini söylemlerinde hem psikanalitik sürece hem de divanın kendi zihinlerindeki çağrışımlarına göre nasıl konumlandıklarına odaklanmak iyi olacaktır. Ancak literatürde, divanı ve divana ilişkin tepkileri ele alan çalışmalar genellikle analistlerin kendi hastaları üzerinde raporladığı vaka çalışmalarıdır (Kulish, 1996; Quinet, 2018). Bildiğim kadarıyla süreçle ilgili kişisel deneyim ve fantazmaları analizanların kendi söylemleri üzerinden inceleyen bir araştırma bulunmamaktadır. Bu anlamda mevcut çalışmanın birinci elden bilgiye odaklanarak analitik literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca analizanların ilk elden deneyimlerinin dahil edilmesi klinik açıdan önemli bilgiler sağlayabilir. Analitik eğitim ve formasyonların dayandığı genel süreçlerin öznel etkilerinin belirtilmesi, klinik uygulayıcılar ve analitik topluluklar için eğitim süreçlerinin yapılandırılmasında dikkate alınabilecek bir kaynak olabilir.

Bu anlamda bu araştırma, divanda olmak ya da olmamakla ilgili öznel deneyimleri analiz etmeyi amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda oluşturulan araştırma soruları da aşağıda verilmiştir:

1. Katılımcılar öznel konuşmalarında divan ve psikanaliz kavramını nasıl kurgulamaktadırlar?
2. Katılımcılar yüz yüze seansları sonlandırıp divana geçme sürecinde kendilerini ve analistlerini nasıl konumlandırmaktadırlar?
3. Katılımcılar divanda olmak ya da olmamak konusundaki söylemleri içinde kendi öznelliklerini nasıl yeniden inşa etmektedirler?

BÖLÜM 2

TEORİK ZEMİN

2.1. Psikanaliz ve Bilinçdışı Çalışma

Freud, psikanalizin iki ana önermesini, cinsel dürtülerin temel rolü ve tüm zihinsel süreçlerin aslında bilinçdışı oluşu olarak tanımlamaktadır. Ona göre bu tür bir tanımlama, insan ruhsallığını bilincin sınırlarında konumlandırmaya alışkın olan dönemin genel psikoloji anlayışıyla çelişmektedir (Freud, 1916). Bilinçdışının varlığı, bilince ulaşması engellenen bazı içeriklerin bilinçdışına bastırıldığı anlamına gelir (Billig, 1999). Freud, Histeri Üzerine Çalışmalar'da bu tür içerikleri dirençli katmanlar tarafından korunan bir çekirdek olarak tanımlamaktadır. Bu çekirdeğe ise ancak ona giden bağlantıların ısrarla takip edilmesiyle, bu katmanlardan ısrarla ve tekrar tekrar geçilmesiyle ulaşılabileceğini açıklamıştır (Freud, 2001). Böylece psikanaliz, bilinçdışı içeriklerin bilince çıkmasını engelleyen dirençleri incelemeyi ve bunu aktarım içinde çalışarak başarmayı amaçlamaktadır (Parman, 2006).

Bu bağlamda Lacan da, kendi teorisini “Freud’a dönüş hareketi” olarak tanımlamakta, psikanalizin esas uğraşının bilinçdışını çalışmak olduğunu söyleyerek, ego psikolojisi gibi kişinin gerçekliğe adaptasyonunu temel alan yaklaşımlardan kendisini dışlamaktadır (Gasperoni, 1996). Lacan’ın bu anlamda temel önermesi, ego ile bilinçdışının öznesinin aynı anlama gelmediğidir. Bilinçdışının çalışılması da, bu anlamda egonun temsil ettiği imajiner özdeşimlerden sıyrılmakla mümkündür (Chiesa, 2007). Lacan, bilinçdışının dil gibi yapılandığından söz etmektedir. Bunun anlamı, bilinçdışının şimdi ve burada olan bir gösterenle, burada olmayan altta yatan bir gösteren arasındaki ilişkiye dayandığıdır (Nasio, 1984). Lacan, bilinçdışının, Başka’ya konuşan öznenin her söyleminde olduğunu söylemektedir (Lacan, 2006). Yani, bilinçdışına ait gösterenler, aslında gizli saklı değildir, psikanalitik bir çalışma içinde, bir sürçme, rüya hatta semptomun kendisi olabilir (Nasio, 1984). Bilinçdışı ve dil arasındaki ilişkiyi anlatırken Lacan, Mobius şeridinden söz eder. Mobius, bir şeridin iki ucunun bir kez döndürülerek bağlanmasıyla oluşturulmaktadır. Böylece, birbirinden tamamen ayrı iki yüz yerine, kişinin parmağını hiç kaldırmadan iki

yüzüne de dokunabileceği tek bir şerit meydana getirilebilmektedir (Uçar ve Gençöz, 2019). Mobius şeridi böylece, bilinçli konuşmayla bilinç dışının, iç ve dışın nasıl bağlantılı ve devamlılık içinde olduğunu göstermektedir (Arrigo, 2004). Bunun anlamı, bilinç ve bilinç dışının aslında birbirinden tamamen ayrı olmadığı, bilinç dışının bilincin negatifi olarak tanımlanamayacağıdır (Ragland – Sullivan, 1992). Dil gibi yapılanan bilinç dışı, öznenin söyleminin içinde hem söylenen hem söylenmeyen gösterenlerle, bir gösterenin yerini alan yenisiyle, yani metaforlarla kendini gösterir (Arrigo, 2004). Dolayısıyla söyleyebiliriz ki bilinçdışı bilinçten tamamen bağımsız, kişiye tamamen yabancı bir içerik değildir. Belki onu bu kadar tekinsiz yapan da budur.

Freud, bilinçdışına dair tekinsiz duyguları tarif ederken “unheimlich” terimini kullanmaktadır (Freud, 2020). Unheimlich, yeni ve yabancı, bu bağlamda da tekinsiz olanı tarif eden bir kelimedir. Bununla birlikte, kelimenin kökünde yer alan “heimlich” sözcüğü ise aslen tanıdık ve bildik oluşa dair anlamlar içeren bir sözcüktür. Freud, bu kelimenin zamanla karşıt anlamıyla birleştiğini tarif etmektedir. Böylece, şimdi tekinsiz olan, aslında bir zamanlar tanıdık olanın bastırılmasıyla oluşmuştur. Bir zamanlar huzurlu ve güzel olan, bastırma ile birlikte gizli kalması gereken, ortaya çıkışı tekinsizlik hisleri oluşturan bir hale dönüşmüştür (Freud, 2020). Bilinçdışı içerikler de bu şekilde hem çok tanıdık hem çok yabancı olmakta, bu nedenle bilinçdışının çalışılması kişilerde tekinsiz bir his uyandırmaktadır. Kişiler, rüyalar ve sürçmeler aracılığıyla kendi içlerinde şaşırtıcı karşılaşmalar yaşamakta, bunları ne tamamen kabul edebilmekte ne de tamamen reddedebilmektedirler (Sirois, 2018). Bu nedendir ki bilinçdışı seans içinde kendini gösterdikten sonra hemen kapanır ve analizan, bu açılma anından önce ne konuşuyorsa ona, yani egonun kontrolüne geri dönmek ister (Moncayo, 2008).

Psikanalitik bir çalışma, böylece bilinçdışı içeriğin kendini gösterdiği anlara odaklanır ve bu içeriğin çalışılmasını hedefler. Psikanalitik anlamda “iyileşme” de bu sürecin içerisinde doğal olarak oluşacak bir durumdur (Parman, 2006). Yani, tedavi etmek psikanalizin birinci amacı değildir. Analistin semptomu tedavi etmek ve ortadan kaldırmaktan ziyade, onun analizan tarafından nasıl tanımlandığına yönelik

dikkati, tavsiyeler ya da semptomun üstesinden gelmeye yönelik bilgiler veren bir tedavinin aksine, analizana bilginin analistte değil, kendisinde olduğunu gösterir (Moncayo, 2008). Lacan da benzer şekilde çalışma içinde analistin arzusunu aslında bilmeye dair bir arzudan çok, nesnesi yine arzu olan bir arzu olarak tanımlar (Libbrecht, 1999). Analistin arzusu, analize ve analizin devam etmesine odaklı bir arzudur (Fink, 2016). Dolayısıyla bu arzu, analizanın kurtarıcısı olmak, sorunların çözümünü elinde tutan bir bilen özne olmak gibi imajiner arzuların üzerinde ve bunlardan daha kuvvetli olmalıdır. Ancak bu şekilde analist, bu tür bir imajiner konumlanmadan kaçınarak analizanın kendi arzusuyla karşı karşıya kalmasını sağlamaya çalışmaktadır (Libbrecht, 1999). Bu anlamda, analist aslında kanlı canlı bir insandan çok belki bir “işlev” olarak tanımlanabilir. Arzusu, muammalı bir arzu olan, birbirinden çok farklı bireyler tarafından oynanabilecek bir roldür ve analizanın merakını, dolayısıyla da analizi devam ettirecek motor güç de bu arzunun sonucudur (Fink, 2016a). Bu merakın belirsiz doğası, analizanın bu arzuya yüklediği anlamların çeşitlenmesini beraberinde getirir. Analizanın “analist benden ne istiyor?” sorusu, aslında öznenin yapılanma sürecinde çok eskilere giden bir sorunun tezahürü, hem de aktarımın temel sorusudur (Verhaege, 2016).

2.2. Aktarım

Haz İlkesinin Ötesinde’de Freud aktarım nevrozunu, bastırılmış materyalin şimdi ve burada, hastanın doktorla ilişkisindeki tezahürleri üzerinden yeniden deneyimlenmesi olarak tanımlamaktadır (Freud, 2016). Lacanyen anlamda da aktarım, öznenin kurulum sürecinde Başka’nın arzusuyla karşılaşması ve onunla ilişkilene biçimine dair çok temel bir fantazmin tezahürüdür (Verhaege, 2016). Aktarımın imajiner kısmı, öznenin kendisi ve başka arasındaki farklılıkların ortadan kalktığı, ikinin bire indirgenmeye çalışıldığı, yani kişinin karşısındakiyle, aynada gördüğü ideal egosuna benzettikleri üzerinden ilişkileneşinin söz konusu olduğu bir süreci içermektedir. Yani kişi bu ideal benliği bir başkada aramaktadır. Analisti kendisine benzer tanımlamak, onda bildik bir şeyler bulmaya çalışmak gibi gayretler ve analistle kurulan sevgi nefret ilişkileri, aktarımın bu imajiner boyutuna ait kısımlardır (Fink, 2015).

Çünkü birini sevmek, aslında sevilen kişinin bu eksikliği dolduracağına dair bir inancı barındırır. Yani aslında birini sevmek eylemi, eksik olmanın kabulü anlamına gelmektedir. Sevilen, elinde kayda değer bir şey olduğu varsayılan taraftır. Seven ise içinde eksikliği hissetmekte ve bunu doldurmanın hasretini çekmektedir. Böylece seven sevilene onda olmayan şeyi yani eksikliği verir, ondan da bu eksikliği dolduracak bir şey almayı umar. Bununla birlikte, sevenin sevilene sevdiği, aslında sevilenin gerçek anlamda sahip olduğu bir şey değildir (Fink, 2015). Bu anlamda düşünüldüğünde, aktarımın imajiner boyutunu oluşturan, analiste dair inançlar, yargılar ve varsayımlar da aslında bir anlamda kurgusaldır. Bu kurgusal öğeler de, ortaya yine kurgusal bir güç çıkarmaktadır. Bu gücün atfedildiği analistin ise bu konumu doldurup doldurmayacağı çalışmayı ilgilendiren önemli bir sorudur (Nasio,1984).

İmajiner aktarımdan farklı olarak simgesel aktarım ise, bilinçdışının dil gibi yapılandığı varsayımına dayanmaktadır (Nasio, 1984). Aktarımın bu boyutu, dildeki tekrarlar üzerinden sosyal yapılarla olan bilinçdışı bağlantıları çalışmayı hedeflemektedir (Cauwe, Vanheule ve Desmet, 2017). Aktarımın simgesel olarak çalışılması, aktarıma ait gösterenlerin senkronizasyonuna dahil olarak onları tercüme edilebilir şeyler haline dönüştürmek olacaktır (Lacan, 2006). Psikanalitik anlamda bir çalışma da aslında simgesel aktarımın çalışılmasıyla karakterizedir. Çünkü yalnızca imajiner aktarımı yorumlamak ve analizanın söylediklerini yalnızca bu açıdan duymak, çalışmanın sembolik içeriğini kaçırmak anlamına gelebilir (Fink, 2007). Ayrıca, analist bir yorum yaptığında, karşı tarafa bu yorum aktarımda konumlandırıldığı yerden gitmektedir. Dolayısıyla analist her zaman aktarımsal Başka olarak yorum yapmaktadır (Lacan, 2006). Eğer analist, orada egosu ile var olursa, ve bu noktadan aktarımı yorumlamayı seçerse, bu durum, analizan ve analist arasında olabilecek çatışmalar karşısında da, egonun “bizim gibi düşünen” sağlıklı kısmına güvenmeyi gerektirecektir. Bu da imajiner bir varsayım olacaktır (Lacan, 2006).

2.2.1. Aktarım içinde analistin konumlanması

Aktarım, analizanda spontan olarak ortaya çıkan, analistten bağımsız bir süreç değildir. Analistin bu süreç içinde nasıl konumlandığı, oldukça belirleyici ve sürece katkıda bulunan bir durumdur (Lacan, 2006). Bu bağlamda ilk olarak süreç, analistin analizanın seçtiği sözlere ve gösteren zincirine olan dikkati ile birlikte başlar. Bu ilk aşamada pre-oedipal annesel döneme de benzer olarak analizan görünürde sevilen, analist ise görünürde seven kişi pozisyonundadır. Analistin dikkatinin analizanın sözlerinde olması, analizanın her söylediğinin analist tarafından dikkatle dinlenmesi yani analistin bilinçli dikkatinin nesnesi olması durumu onu sevilen pozisyonunda tutmaktadır. Bu noktada, analizanın ne derse desin dinleneceğine, kabul göreceğine dair inancı, aynı zamanda bu ilk aşamada regrese olabilmemesini de sağlamaktadır. Bu gerileme aynı zamanda geçmiş yaşantıların analist üzerinden yaşanmasına, yani aktarıma da imkân vermektedir. (Moncayo, 2008)

Fakat, yine bu aşamada, görünürdeki duruşlarının aksine, arka planda ise analizanın seven, analistin sevilen olduğu bir pozisyonlanma söz konusudur. Çünkü, analistin sürekli olarak analizanın eksikliğini vurguladığı sorular sorması ve vurgular yapması sonucunda analizanda, cevapların analistte olduğu fikri uyanmaktadır. Böylece analizan, analisti, bilginin sahibi olarak sevmektedir. Bu, analizanın analisti koyduğu bildiği varsayılan özne konumudur (Fink, 2015; Moncayo, 2008). Bildiği varsayılan özne konumu, aktarımsal olarak önemlidir çünkü bu konum arzuya sahip ve onu provoke eden öznenin konumudur. Aynen ebeveyni bilen kişi yerine koyan çocuğun onun harekete geçirdiği arzuya dile girişi gibi, analistin bu konuma konması da analizan için harekete geçirici ve arzuyu canlandırıcı olacaktır (Schleifer, 1987).

Bu aşamada, analistin nasıl pozisyonlanacağı önemlidir. Eğer analist, analizan tarafından kendisine yüklenen bu konuma oturursa ve hatasını ya da bilgisizliğini göstermeme, analizanı hayal kırıklığına uğratmamaya dair bir gayret içine girerse, bu onun direncini oluşturacaktır (Lacan, 2006). Oysa analist, bu pozisyonu reddetmeli ve analizanı bilgiyi üreten konumda tutmalıdır (Fink, 2015). Analistin bu aşamada pozisyonu, briçteki “dummy pozisyonu” gibidir. Buna bir anlamda “ölü” pozisyonu

da denebilir (Lacan, 2006). Konuşmanın her zaman eksiği kabul etmek olduğu düşünülürken, her konuşmanın duyulmaya, sevmeye dair bir talep olduğu söylenebilir (Fink, 2015). Bu bağlamda, psikanalistlerin fazla konuşmamları, konuştuklarında da daha çok analizanın söylediklerini vurgulamaları bu nedenle olmaktadır. Analitik anlamda analist tarafından kendini açma yönteminin pek kullanılmaması, analistin kendine ve yaşayışına dair bilgi vermeyişi de hep bu pozisyona hizmet etmektedir. Bu tür bir yaklaşım sevilme arzusunun canlandıracağından analistin sevilen pozisyonundan sıyrılmasını zorlaştıracaktır (Fink, 2015). Çalışma içinde ise çalışmanın çerçevesini oluşturan unsurlar, babasal işlevi yerine getirmekte, aynen anne ve bebek arasındaki simbiyotik ilişkiye babanın dahil oluşu gibi, analist ve analizan arasında da jouissance uyandıran imgesel bir ilişkilenemenin önünü kesmektedir (Swales, 2010). Bunun sonucunda da, analistin bildiği varsayılan özne pozisyonunu reddetmesi ve arzulanmamayı arzulaması ile aktarım ilişkisinde değişim yaşanmaktadır (Moncayo, 2008).

Bu değişim, analistin bilgiyi elinde tutan ve bu nedenle sevilen konumunda durmayarak, arzu sebebi olan nesne a'nın şimdi ve buradaki bir tezahürü yerinde durmasıdır. Ancak bu konumdan analist, analizanın fantazmalarını harekete geçirebilecek, çalışmayı devam ettirecek arzuyu uyandırabilecektir (Moncayo, 2008). Bu konumda analist, analizanın kendisindeki boşluğun yerinde durarak, bu boşluğu doldurma arzusunun provoke eder. Bu çalışmanın devamı için gereklidir. Ancak, analist hiçbir zaman aktarımı tatmin edilecek bir talep ya da karşılık vereceği bir aşk olarak görmemelidir (Mills, 2020).

Böylece aktarımın bu ikinci aşamasında analistin sevilen oluşunun nedeni, analiste atfedilen bilgi gibi algılanan karakteristikleri yerine, onda algılanan analizana ait bilinç dışı nesne oluşudur. Çalışmanın ilerleyen aşamalarında bu duruş da değişecek, aynen ödipal süreçte olduğu gibi kastrasyon ile ayrışma mümkün olacaktır (Moncayo, 2008). Analizan, kendisinin yoksun olduğu fallusun, analiste de olmadığını idrak edecek ve onun da eksiğini görecektir. Yani analist aslında ne bildiği varsayılan özne ne de nesne a'dır. Eksikleri ve sınırlılıkları olan birisidir. Analist böylece analizan için imgesel bir ideal ego olmaktan çıktığında, aynen ödipal

süreçte kastrasyon ile sosyal yaşama açılan özne gibi, analizan da analistten ayrışabilecek, hayatındaki başkalarla ilişki kurabilmeye açılacaktır (Moncayo, 2008).

2.3. Psikanalizde Divan

Divan, Freud'un çalışmalarında, hipnoz kullandığı dönemlerden itibaren çalışmanın bir parçasını oluşturmaktadır (Quinet, 2018). Seneler sonra da, divan halen zaman ve para, seansların sıklığı gibi konularla birlikte psikanalitik çalışmanın temel çerçevesini oluşturmaktadır (Etchegoyen, 1999). Böylece, psikanalitik geleneğin önemli bir parçası olan divan, analistin analizanın arkasında konumlandığı bir pozisyonlanma oluşturur. Freud, analizan için uzanmanın ve analisti görememenin regresyonu hızlandırıp savunma mekanizmalarını zayıflattığını, böylece serbest çağrışımı mümkün kılarak, bilinç dışı içeriğe daha kolay ulaşılmasını sağladığını belirtmektedir (Lable et al. 2011). Ayrıca, Freud, analistin yüz ifadesinin aktardığı her türlü bilgiden mahrum kalan analizanın aktarımının da daha izole bir şekilde analiz edilebileceğine inanmaktadır (Quinet, 2018). Bu anlamda düşünüldüğünde, divan aktarım alanını şekillendiren bir araç olarak kullanılmakta ve analist ile analizan arasındaki ilişkiyi çerçevelemektedir (Parker, 2011).

2.3.1 Divan ve Aktarım

Divanda uzanan bir analizan, ve arkasında onun göremeyeceği bir noktada konumlanmış analistin oluşturduğu bir düzende, analizan, uzandığı divandan analiste konuşmaktadır. Bunu yaparken de analistin yüz ifadeleri, mimikleri gibi imajiner bir anlam çıkartabileceği ipuçlarını görememektedir (Parker, 2011). Böylece, yüz yüze iletişimin kesintiye uğraması ve analistin yüz ifadelerinden mahrum kalma hali aktarımın imajiner düzlemden simgesel düzleme geçişine ve aktarımın gösteren zinciri içinde ifade bulmasına olanak sağlamaktadır (Quinet, 2018). Analistin ona atfedilmiş imajının ortadan kalkmasıyla birlikte, imajiner özdeşimlerin önüne geçilmekte, analizana kendi öznelliğine ilişkin söz söylemesi için alan açılmaktadır

(Quinet, 2018). Çünkü, aslında analistin varlığı ve onun egosuna dair her şey, analizi serbest konuşmadan uzaklaştırmaktadır (Parker, 2011).

Bununla birlikte, tam da bu nedenden divan her klinik yapılanma için uygun olmamaktadır. Analizi için simgesel bir alan açma işlevi olan divan, ancak simgesel alana dair temsili olan yapılanmalarla kullanılabilir. Bu nedenle, psikotik yapılanmalar, böyle bir simgesel alana ve bilinç ile bilinç dışı arasında bir ayrıma sahip olmadıklarından divan çalışmasına uygun olmamaktadırlar (Fink, 2007). Bu yapılanmalarda aktarım da simgesel alanda ifade bulamamakta, ancak imajiner ve gerçek boyutlarda kalmakta, dolayısıyla psikotik yapılanmalarla divanda yapılacak analiz çalışmasının düşmanca fantazmaları ve hezeyanları tetikleme riski bulunmaktadır (Fink, 2007; Gürsel ve Gençöz, 2019). Bununla birlikte, divanda çalışmaya uygun olan yapılanmalar da bu deneyimi aynı şekilde deneyimlememektedirler. Nevrotik yapılanmalar Başka'nın bakışından kaçmak amacıyla sansür uygularken, pervert yapılanmalar bu bakışı üzerlerine çekmenin yollarını arayacaktır (Verhaege, 2008). Bu durum da aslında, analizi divanda olsa ve göremese dahi analistin bakışının fantazmatik düzlemde analizi için var olmaya devam ettiğinin bir göstergesidir. Böylece, divanda uzanıyor olmak, analistin bakışına dair bu fantazmaları harekete geçirmekte, uzanmaya dair çağrışımlar da bu duruma katkıda bulunmaktadır (Willemsen ve ark. 2015).

Literatürde divana geçiş sürecinin bireylerde yarattığı farklı tepkilere dair çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalar, genel anlamda divanda uzanmanın yarattığı tehlike algısı ve savunmasızlık hislerine vurgu yapmaktadırlar (Kulish, 1996; Celenza, 2005). Bununla birlikte, bazı kişiler için divanda olmak çok korkutucuysen, bazıları da divana geçmek ve yüz yüze iletişimi kesmek için çok hevesli olabilirler. Bu ikinci durumun, kişinin yüz yüze iletişimden kaçınma halinin de aynen divan konusundaki tereddütler kadar direnç içerebileceği dikkate alınmalıdır (Migone, 2000).

Divana geçiş, böylece, hem analitik çalışmayı başlatan hem de aktarımı dönüştüren bir yerde durmaktadır. Analitik çalışmada arzu, her zaman analizin devamına dair olmaktadır (Libbrecht, 1999). Analistin arzusu da, imajiner yanılsamaların aksine

çalışmakta, bu tür yanılsamaların çözülmesi ve analizanın Başka karşısında kendi pozisyonlanmasını sorgulayan bir alan açmaya yönelik olmaktadır (Quinet, 2018). Bu nedendir ki, divanın arkasındaki analist, pek fazla konuşmaz, analizanın bir monolog olarak sürdürdüğü konuşmalarına bir cevap vermez. Yalnızca, zıtlıkları, çelişkileri ve sürçmeleri vurgulayarak bunlara dikkat çeker. Bunu yaparken de sadece bunların önemini vurgular, altlarında yatan olası örtük anlamları söze dökmez. Psikanaliz, konuşmanın içindeki eksikler etrafında çalışır. Dolayısıyla analist de, bu boşlukları herhangi bir anlamla doldurmaz, aksine çalışmanın devam edebilmesi için boş bırakır (Parker, 2011).

2.3.2 Divan ve Psikanaliz Eğitimi

International Psychoanalytic Association'ın getirdiği standartlar açısından, analist olmak isteyen kişilerin analitik formasyona kabul şartlarından biri, haftada en az üç gün kendi analizinden geçiyor olmalarıdır (İstanbul Psikanaliz Derneği, 2023). Lacan da, analist olmak isteyen bir bireyin esas eğitiminin kendi analizinde kendi semptomunu çalışma vasıtasıyla elde edildiğinden söz ederek, “analist kendi tarafından yetkilendirilir” söyleminde bulunmuştur (Moncayo, 2008).

Bununla birlikte, analist olmak amacıyla analize başlamak, süreç açısından çok başka bir yerde durmamaktadır. Aslında, analist olmaya dair arzu da diğerleri gibi bir semptom olarak değerlendirilebilir ve süreç içinde dönüşüme uğrayabilir. Böylece, analist olmak amacıyla analize başlayan biri analiz sonunda bu arzusunun dönüştüğünü görebilir; aynı şekilde başka amaçlarla analize başlayan biri de süreç içinde analist olma arzusunu geliştirebilir (Libbrecht, 1999). Bu durum; analizin, analitik teorinin ve divanda olmanın öznenin zihninde nasıl yapılandırıldığıyla ilişkili görünmektedir. Bu da, mevcut çalışmanın araştırma sorularından biridir.

2.3.3 Çevrimiçi Analiz: Divanın ortadan kalkması

İletişim ve çalışma için yeni ihtiyaçların doğmasının sonucunda, psikanaliz de analizanlara ulaşmak için uzaklık sınırlandırmalarını aşan yeni yöntemlerin keşfine

alan açmıştır (Scharff, 2013). Uzaktan yapılan analiz çalışmaları, telefon, internet, tercih edilirse tek ya da iki yönlü kamera kullanımını içermektedir (Scharff, 2013). Analizde telefonun kullanımı aslında 1950'lere dayansa da, son yıllarda başlayan pandemi süreci bu ihtiyacı artırmış; hatta bir süre için çevrimiçi ve uzaktan çalışmayı herkes için zorunlu hale getirmiştir (Scharff, 2013; Bronstein, 2020). Pandemi süresince analiz sonu belli olmayan bir süre için çevrimiçi zemine taşınmış, odaya ne zaman geri döneleceği sorusu bu süreçte belirsiz kalmıştır (Gabbard, 2020).

Analizin çevrimiçi bir platforma taşınması, çerçeveye, analitik ilişkiyle ve direncin ortaya çıkış biçimleriyle ilgili yeni soruları da beraberinde getirmiştir (Scharff, 2013). Aynı zamanda analizi uzaktan sürdürmek, yeni aktarımsal fantazmaları da harekete geçirmektedir (Merchant, 2023). Telefon ya da Skype gibi uygulamalar kullanılarak yapılan çalışmalarda teknik sorunlar, görüntü ve bağlantı problemleri ve bunların taraflarda uyandırdığı etkiler belli sınırlar içinde ve her iki tarafın da yeterince iyi araçlar kullanması halinde, analitik bakış açısıyla yorumlanabilirken, zaman zaman bağlantıdaki bu kopmalar analist ve analizanın birlikte yüzleştiği tekinsiz bir üçüncü gibi de algılanabilmektedir (Juhos and Meszaros, 2019; Dettbarn, 2013). Aynı zamanda uzaktan çalışmalarda analistin ofisine gelmenin yarattığı çabanın ve yatırımın kaybı, analizi analizan için fazla elverişli bir hale getirebilmektedir (Fink, 2007). Bu nedenlerle, analitik çalışmayı bu yeni koşullara uydurmak ve analizanı çerçeve üzerinden çalışmaya yeniden angaje etmek önemli görünmektedir (Bronstein, 2020; Fink, 2007).

Aynı odada bulunmanın cinsel ve saldırgan içerikleri tetikleyebileceği düşünüldüğünde, bir aracı üzerinden iletişim kurmak bu tehdidi azaltabilir. Bununla beraber bu durum yakınlığa dair bir azalmayı da beraberinde getirecektir (Dettbarn, 2013). Öteki taraftan, uzaktan analizle ilgili çalışmalar, aynı odada olmamanın saldırgan ve erotik içerikleri paylaşmayı kolaylaştırdığını, çünkü bu içeriklerin karşı tarafa bir üçüncü üzerinden iletilindiğini göstermektedir (Bakalar, 2013; Merchant, 2023). Tabii, bu etkiler herkes için genellenemez, nevrotik, psikotik ya da pervert analizanların aktarımsal tepkileri bu alanda da farklılık gösterecektir (Scharff, 2013).

Analitik çalışma için aynı odada olmanın ne kadar temel bir gereklilik olduğu tartışılmakla birlikte, pandemi süreci de tek bir analiz biçiminin olmadığını, analizin evriminin ve dönüşümünün halen sonlanmadığını, psikanalizin devam eden bir arayış ile karakterize olduğunu göstermektedir (Fink, 2007; Gabbard, 2020). Bununla birlikte, analiz için vazgeçilmez olan duymak eylemidir. Bu durumda, analist ve analizanın birbirlerini duyabildikleri, her sürçmenin, tereddütün, iç çekişin anlaşılacağı kadar iyi bir bağlantı olabildiği sürece analiz, fiziksel olarak birlikte olmanın mümkün olmadığı koşullarda da devam ettirilebilir (Fink, 2007). Aktarımsal meseleler de, uzaktan analizde de yüz yüze terapide olduğu gibi ama farklı şekillerde kendilerini göstermenin bir yolunu bulacaktır (Fink, 2007).

BÖLÜM 3

YÖNTEM

3.1. Araştırma Deseni

Çalışmada, niteliksel bir araştırma deseni kullanılmıştır. Niteliksel yöntemler, bireylerin öznel perspektiflerine odaklanmakta ve bu amaçla katılımcıların gerçek yaşam deneyimlerine olabildiğince yaklaşabilmek amacıyla derinlemesine görüşmeleri kullanmaktadır (Howitt, 2010). Böylece, bu yöntemler, niceliksel yöntemlerin standardize etmeye çalıştığı bireysel farklılıklar ve belirsizliklerle çalışmayı mümkün kılmaktadır (Cromby, 2012). Bireysel deneyimden ayrı bir nesnellik aramadıklarından, niteliksel yöntemler araştırmacıyı ve onun araştırdığı olguyla olan öznel ilişkisini de sürece dahil etmektedirler (Frost, 2011; Thompson ve Harper, 2012).

Bu çalışmada, divan kavramının katılımcıların zihinleri ve söylemlerinde nasıl yapılandığı ve bu söylemlerin diğerleriyle ilişkilenmelerindeki işlevi araştırılmaktadır. Ek olarak, katılımcıların kendileri ve analistlerini bu söylemler içinde nasıl konumlandıkları ve söylemlerini divanın psikanalitik gelenekteki önemine dair bilgileri içinde nasıl yapılandıkları da araştırmanın eğildiği konulardan biridir. Bu amaçlar doğrultusunda, araştırma yöntemi olarak dili temel alan niteliksel bir yöntem olan söylem analizi kullanılmıştır.

3.2. Söylem Analizi Yönteminin Seçilmesinin Amacı

Söylem analizi temelini sosyal inşacılık ve dil hareketinden almaktadır (Georgaca ve Avdi, 2012). Yani, gerçeklik ve deneyimin sosyal olarak inşa edildiği varsayımına dayanmakta ve ele alınan olgunun kişiler arası iletişim içinde ve daha geniş söylemde nasıl yapılandığı ile ilgilenmektedir (Avdi ve Georgaca, 2009). Bu çalışmanın yöntemi olarak söylem analizinin seçilmesinin nedeni de, katılımcıların kendilerini ve analistlerini nasıl konumlandıklarının divanla ilişkili deneyimlerine

bağlantılı incelenebilmesidir. Ayrıca divanın anlamı herkes için kendi aktarım süreçleri üzerinden farklılık göstermektedir. Bu durum da, bu anlamların ve konumlanmaların kişilerin söylemlerini derinlemesine analiz eden bir yöntem kullanılarak daha anlaşılır olacağını düşündürmüştür.

3.3. Katılımcılar

Bu araştırmada, araştırma soruları divanın kişilerin zihninde nasıl yapılandırıldığıyla ilişkili olduğundan, örneklem analitik bir sürece devam eden kişilerden seçilmiştir. Bununla birlikte farklılıkların söylem içindeki yansımalarının bulguları zenginleştireceği düşüncesiyle, kendi içinde heterojen bir grup seçilmiştir. Böylece, katılımcılar yaşları 33-37 arasında değişen, farklı meslek gruplarından, kimisi analizde olan kimisi analitik bir terapiye devam eden, kimisi evli kimisi bekar, kimisi ebeveyn kimisi olmayan, kimisi divana geçmekle ilgili arzu ileten kimisi iletmeyen sekiz katılımcıdan oluşmaktadır. Katılımcıların divanda olup olmamaları değişim göstermekle birlikte, hepsi en az 1.5 en fazla 5 yıldır analitik bir sürece devam etmektedirler. Kimi katılımcı daha önce farklı terapi metodlarıyla çalışmış, bazıları psikiyatrik destek almıştır. Her biri kendi bağlantıları üzerinden psikanalitik yöntemle çalışan bir analiste ulaşmış, bu süreci söylemlerinde kendi deneyimleri üzerinden dile getirmişlerdir.

3.4. Süreç

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Etik Kurulu'nun iznini takiben (Protocol no: 283-ODTU-2020), sekiz katılımcıyla yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerin başında katılımcılardan sözel olarak bilgilendirilmiş onam alınmıştır. Görüşmeler 45 dk ile 1 saat arasında değişmektedir. Her katılımcı ile bir görüşme yapılmıştır. Görüşmelerde sonrasında yazıya dökülebilmesi amacıyla ses kaydı alınmıştır.

Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme kullanılmıştır. Görüşmede katılımcıları araştırılan konunun içinde tutmak ama onlara serbest konuşma alanı tanımak

amacıyla açık uçlu sorular kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme soruları İngilizce ve Türkçe olarak eklerin içinde verilmiştir.

3.5. Analiz

Kaydedilen görüşmelerin yazıya dökülmüş halleri, notlar alınarak bir çok kez okunmuştur. Bu notlar üzerinden, katılımcıların söylem grupları ortaya çıkartılmıştır. Ayrıca katılımcıların kendilerini ve analistlerini süreç içinde nasıl konumlandıkları da söylemleri içinde incelenmiş ve bu konumlandırmalar da ayrıca not edilmiştir. Ortaya çıkan söylemler ve özne pozisyonları dört ana başlıkta toplanmıştır: Psikanalize dair söylemler, divana dair söylemler, çalışma içinde analistin pozisyonu ve özne pozisyonları. Bulguların ana başlıkları ve alt başlıkları araştırmanın danışmanları ve tez izleme kurulu üyeleri ile tartışıldıktan sonra son halini almıştır.

3.6. Çalışmanın Güvenirliği

Niteliksel bir çalışmada güvenirlığe dair kavramlardan biri olan refleksivite, araştırmacının araştırılan konu içindeki kendi pozisyonlanmasını ve bunun araştırmanın düzeni, katılımcılar ve veri toplanması/yorumlanması içindeki etkilerini tanıması ve yorumlaması olarak tanımlanmaktadır (Berger, 2015). Bu çalışmada da her aşamada refleksiviteye dair notlar alınmış, çalışmanın sonuçları raporlanırken bu notlara da yer verilmiş, bulgular tartışılırken bu notlar üzerinden de değerlendirme yapılmıştır.

Güvenilirlikle ilgili bir diğer nokta ise, çalışma süresince bir araştırma grubu ile çalışılmış olmasıdır. Bu çalışma süresince, Tez İzleme Komitesi belirli aralıklarla toplanmış, çalışmanın her aşamasında geribildirimlerle çalışmaya katkıda bulunmuştur. Araştırmanın bulguları düzenli olarak tezin danışmanı ve eş danışmanı ile paylaşılmış, her adımda onlar tarafından da gözden geçirilerek geri bildirim alınmıştır. Son olarak, tez jürisi tarafından da değerlendirmeler yapılmış, çalışma bundan sonra son halini almıştır.

BÖLÜM 4

BULGULAR

4.1. Psikanalize Dair Söylemler

4.1.1. Bir özgürlük alanı olarak psikanaliz

Katılımcılar, psikanalitik çalışmayı daha otonom ve özgür bir alan olarak tanımlamışlardır. Bu durumun onların çalışmaya dahil olma arzularını artırdığından söz eden katılımcılar, daha önce deneyimledikleri diğer uygulamalarla da karşılaştırma yaparak, psikanalitik çalışmanın kendilerini daha az etki altında hissettikleri daha özgür bir alan olduğunu, analistin odasının ise hem konuşabilmeleri hem de susabilmeleri için onlara alan açtığını belirtmişlerdir. Bununla birlikte özgürlüğe dair söylemler zaman zaman bazı katılımcılar için hiçbir sosyal kuralın kısıtlamasına tabii olunmayan bir dokunulmazlık alanına dair söylemlerle birleşmiştir. Bir katılımcı psikanalitik terapiden söz ederken “çok kolay arsızlaşabileceğiniz bir yer” sözlerini kullanmıştır. Bu sözler, psikanalistin odasını, sosyal kuralların bile erişemediği bir özerk, dokunulmaz alan olarak tanımlıyor görünmektedir.

4.1.2. Kendini tanıma alanı olarak psikanaliz

Pek çok katılımcı, psikanalitik bir sürece başlama nedenini kendine dair bir anlama ulaşmak olarak tanımlamıştır. Bazı katılımcılar, kendilerine dair bu tür bir anlayışa ulaşmanın ve kendilerine dair bazı özellikleri kabullenmenin rahatlatıcı etkisinden söz etmektedirler. Çocuk sahibi olan katılımcılar, bu tür bir anlayışa ve kabullenmeye varmanın önemini hem çocuk sahibi olma kararı alırken hem de çocuklarını büyütürken önemsediklerini belirtmiş; kendi yaşadıkları ve travmatik olarak nitelendirdikleri bazı deneyimlerin etkilerini çocuklarına aktarmak istemediklerinden söz etmişlerdir. Genel anlamda katılımcılar, kendilerine dair bilgi edinmenin önemi ve rahatlatan etkisine değinseler de, bu tür bir anlayışa erişmenin zorluklarından bahseden katılımcılar da olmuştur. Katılımcılardan biri bu konuda

yaşadığı zorluğu anlatırken, kişinin kendisiyle ilgili bazı farkındalıklara eriştikten sonra bunları artık görmezden gelemeyeceğini vurgulamıştır.

4.1.3. İlgi çekici / Tekinsiz Bilinçdışı

Katılımcıların söylemlerinde bilinçdışı, bilinmeyen, ilgi çekici ama bir tarafıyla da tekinsiz hissettiren bir tanımla yer almaktadır. Bu anlamda psikanaliz de bu söylemlerde, kendilerine dair bilmedikleri ve karşılaştıklarında şaşkırtıcı buldukları tarafları ortaya çıkartan bir çalışma olmaktadır. Böylece, divan ve psikanaliz hem heyecan verici, hem de huzursuz edici olmakta, hem bu gizli, karanlık olarak tanımladıkları taraflara ulaşmaya dair bir arzu hem de bir tereddüt uyandırmaktadır. Buna bir örnek olarak, katılımcılardan biri bir rüyasından söz etmiş, analistiyle birlikte yorumladıkları bu rüyanın kendi sürecinde bilinç dışıyla ilk şaşkırtıcı karşılaşması olduğundan söz etmiştir. Rüyasını yorumladıkları seanstan söz ederken katılımcı, ne kadar utandığını ve o utanç duygusunu hala bugün hatırladığını belirtmiştir.

4.1.4. Psikanalizin etkilerine dair söylemler

Katılımcılar, psikanalizin kendilerinde deneyimledikleri etkilerinden söz etmişlerdir. Bu etkiler katılımcıların söylemlerinde; köklenmek, güçlenmek, kişinin kendi sınırlarını bilmesi, semptomların dönüşümü ve azalması olarak tanımlanmıştır. Katılımcılar aynı zamanda, semptomlarıyla ilaç ve tıbbi tedaviler gibi dışarıdan bir kaynağa ihtiyaç duymadan kendi iç kaynaklarıyla baş edebildiklerini de anlatmışlardır. Aynı zamanda katılımcılar, bu etkileri hem kendi üzerlerinde hem çevrelerinde hissettiklerini söylemiş; katılımcılardan biri bu anlamda psikanalizin etkilerini ağacın kökleri gibi yayılan bir iyilik hali olarak tanımlamıştır.

4.2. Divana Dair Söylemler

4.2.1. Analistle yakınlığı engelleyen divan

Katılımcıların tanımlamalarında divan, analistle yakınlığı hem ruhsal hem de fiziksel olarak engelleyen bir yerde yer almaktadır. Katılımcılardan biri divanla ilk

karşılaşmasını anlatırken, onun fiziksel olarak terapistle arasına girişini oldukça detaylı anlatmıştır. Bu detaylı anlatım, divanın ruhsal olarak da analistle arasına giren bir taraftan algılandığını düşündürmüştür. Bir diğer katılımcı ise, analistin yüzünü görememenin onu rahatsız edeceğini ve hala terapistinin onunla olmasına ihtiyaç duyduğunu belirtmiştir. Bu anlamda divanın yüz yüze iletişimi kesiyor oluşu, söylemlerde analistle araya giren ve uzaklaştıran bir yerde tanımlanmasının nedeni olarak görünmektedir.

4.2.2. Uzanmanın çağrışımları

Divanda uzanma deneyimi, karşılıklı oturmaktan farklı bir konumdan konuşmayı içerdiğinden, uzanma eyleminin kendine dair çağrışımlar da söylemde ortaya çıkmaktadır. Katılımcıların söylemlerinde sık sık ortaya çıkan çağrışımlardan biri cinselliğe dair çağrışımlardır. Söylemlerde yer alan bir diğer çağrışım ise ölüme dair olmaktadır. Bunların yanı sıra hem cinsellik hem de ölüme dair çağrışımları olan uzanma eylemi, bir başka kişiye kendini açmakla ilgili bir kaygıyı da beraberinde getirmekte, böylece tekinsiz ve savunmasız bir duruşa dair çağrışımları da içermektedir.

4.2.3. Bir ilerleme/mertebe olarak divan

Katılımcıların söylemlerinde divana geçmek sıklıkla, bir başka seviyeye geçmek ve bir ilerleme sağlamak anlamlarıyla yer almaktadır. Bu söyleme ilişkin bağlamlardan bir tanesi, analist olmaya dair aktarım ve fantazmlar ile ilgilidir. Bu tür bir bağlam, terapist olan katılımcıların söylemlerinde sıklıkla kendini göstermektedir. Bu katılımcılar, divana geçmekle ilgili kararlarını, aynı zamanda ileride analist olmaya dair arzularıyla birlikte değerlendirmişlerdir. Direkt olarak analist olmaya göndermede bulunmayan söylemlerde de divan, bir ilerleme ve analist tarafından yeterli bulunmaya dair bir anlama sahip olmaktadır. Bu tür bir tanımlama, yalnızca terapist olan katılımcıların söylemlerinde değil, terapist olmayan katılımcıların söylemlerinde de ortaya çıkmaktadır. Bu katılımcılar da, divandaki çalışmayı, yalnızlığa dair duygularıyla daha rahat baş edebilecekleri, bu anlamda daha kuvvetli

hissedecekleri bir seviye olarak tanımlamakta, bu seviyeye geldiklerinde divana geçebileceklerini düşündüklerini belirtmektedirler.

4.2.4. Divanın yokluğu (çevrimiçi analiz)

Pandemi sürecinde analizin çevrimiçi platformlara taşınması, divanın ve odanın yokluğuna dair söylemleri de beraberinde getirmiştir. Katılımcılar, analistleriyle uzaktan iletişime geçmeyi, analistin ofisi yerine kendi evlerinden çalışmaya dahil olmayı yakınlık ve uzaklığa dair söylemler ile dile getirmişlerdir. Aynı zamanda bu süreç, katılımcılar tarafından bir kayıp olarak da deneyimlenmektedir. Bu kayıplar, yalnızca divana ve analistin odasına erişememeyi değil, analize giderken kullandıkları yollar, alışkanlıklar, rutinler ve analize gitmekle ilişkilendirdikleri her türlü eyleme dair olarak dile getirilmiştir.

4.3. Çalışma İçinde Analistin Pozisyonu

4.3.1. Tekinsiz bir yabancı olarak analist

Bilinçdışına dair tanımlamalarına benzer olarak, analistin tanıdık, bildik olmayan, kendisine dair bilgi vermeyen hali katılımcılar tarafından tekinsiz bir his ile tanımlanmaktadır. Hatta bu durum, zaman zaman bir kayıp olarak da katılımcıların söylemlerinde kendini göstermektedir. Analiste dair bu tür bir tanımlama, çalışmayı uzanarak yapma halinin çağrıştırdığı savunmasızlık hissiyle de birleştiğinde, katılımcıların söylemlerinde analisti kendilerini gören ama kendisini göstermeyen, her şeyi yapabilecek, belki zaman zaman saldırganlaşabilecek tekinsiz bir yabancı olarak ortaya koymaktadır. Bu tür bir tehdit algısı, katılımcılarda analiste dair tanıdıklık hissi yaratmaya dair bir çabayı beraberinde getirmektedir. Katılımcılar bunu, zaman zaman imajiner bir takım özdeşimlerle yapmaya çalışmakta, analistlerini kendilerine benzettikleri özelliklerle tanımlamaya itmekte, zaman zaman da analistlerini seçerken onlar ile ilgili çevrelerinden aldıkları referanslar üzerinden bu belirsizliği azaltma çabasına girmektedirler.

4.3.2. Bildiği varsayılan özne olarak analist

Analiste atfedilen bildiği varsayılan özne pozisyonu, analizin her aşamasında imajiner aktarımın bir sonucu olarak kendini gösterse de, bu tür bir tanımlama henüz analistlerini seçme noktasında da katılımcılar tarafından dile getirilmiştir. Henüz ilk karşılaşmanın dahi yaşanmamış olduğu bu ilk evrede analisti popüler, bilgi sahibi, çok iyi bir kariyeri olan bir kişi olarak tanımlayan bu söylemler, aktarımın daha ilk tanışma seanslarından da önce başladığını göstermektedir.

4.3.3. Arzulayan / talep eden analist

Katılımcıların divana dair söylemlerinde zaman zaman analistlerini arzulayan ya da talep eden bir özne olarak tanımladıkları, kendilerini de bu arzu ya da talebin yöneldiği bir nesne olarak tanımladıkları görülmektedir. Bunun anlamı, katılımcıların bu söylemlerde divana dair arzuyu yalnızca analiste atfetmiş olmaları ile ilgili görünmektedir. Bu tür bir pozisyonlanma arzu ve talep arasındaki fark üzerinden katılımcıların kendilerine dair konumlandırmalarında da değişiklik göstermektedir. Örneğin, katılımcılardan biri kendisini analistin arzusunun nesnesi olarak konumlandırırken, analistin onu divana geçirmekle ilgili “planlarını” sorgulamaktadır. Bunun yanında bir diğer katılımcı ise bu konumlanmayı talep üzerinden yapmakta, analistini kendi tanımlamasıyla adeta bir “öğretmen” gibi ondan divana geçmesini talep eden bir kişi olarak söyleminde konumlandırmaktadır.

4.3.4. Var olan / olmayan analist

Analitik süreçte analistin analizan tarafından görünmeyen bir yerde olması, onun varlığı ve yokluğuna; canlılığına ya da cansızlığına ilişkin söylemleri ortaya çıkarmaktadır. Bu söylemler, zaman zaman katılımcıların dilinde “duvara konuşmak” gibi muhatap bulamamaya dair tanımlamalarla dile gelmektedir. Bunun yanı sıra, katılımcılar açısından analistin canlı bir özne olarak varlığına ve yokluğuna ilişkin sorgulama, çevrimiçi ve uzaktan yapılan seanslar ile ilgili söylemlerinde de

ortaya çıkmaktadır. Katılımcılardan biri, ofisine gidebileceği “kanlı canlı” biriyle çalışmayı tercih ettiğini belirtmiştir.

Analisti görememek ya da analistin sessiz haline ilişkin söylemler genel anlamda bir kayıp söylemi olarak ortaya çıksa da, katılımcılar bu durumun aynı zamanda kendi kendilerine kalabilecekleri ve kendi sözlerini duyabilecekleri bir alan açtığından söz etmişlerdir. Zaman zaman bu yalnızlık onları rahatsız etse de, bu tür bir alanın çalışmalarını ilerleten olumlu etkisini de belirtmektedirler. Buna ek olarak, bu tür bir kendi kendine kalış halinin rahatlatıcı etkisi ve utanma duygusunu ortadan kaldırışı da katılımcılar tarafından dile gelmektedir. Katılımcılar, “canlı bir insan” kendilerine bakmazken, kendilerini daha kolay açabildiklerini söylemişlerdir. Katılımcılardan biri, analistiyle analistin odasındaki teknik bir problem nedeniyle yüz yüze yapmaları gereken bir seansı anlatırken, bu seansta hissettiği rahatsızlık ve baskı hissini vurgulamıştır.

4.4. Özne Pozisyonları

4.4.1. Bilen Özne / Deneyimleyen Özne

Katılımcıların söylemlerinde bilmek ve deneyimlemek ayrımı üzerinden bir konumlanma görülmektedir. Bazı katılımcılar terapist olup, psikanalitik teori ve uygulama içinde çalışmaktadırlar. Bu bağlamda, teorik bilgilerinin onları süreç içinde zaman zaman rahatlattığından, zorlandıkları aşamalarla baş edişlerini kolaylaştırdığından söz etmektedirler. Klinik psikoloji eğitime dahil olmayan ve farklı meslek gruplarından olan katılımcılar da, kendi süreçlerine başlamadan önce çevrelerinden, özellikle terapist olan yakınlarından elde ettikleri bilgilerden söz etmişler, bu bilgilerin onlara beklentilerini ayarlamakta yardımcı olduğunu, böylece sürece başladıklarında çok zorlanmadıklarını dile getirmişlerdir. Katılımcılardan biri, böyle bir bilgiyle gitmemiş olsa ilk seansta terapistin sessizliğinin onu zorlayacağını söylemiştir. Bunun yanında, katılımcıların söylemlerinde teorik bilgi zaman zaman da sürecin doğal halini yaşamaktan alıkoyan ve deneyimi daha kontrollü hale getiren bir durum olarak da tanımlanmıştır. Klinik psikoloji eğitimi olan bir katılımcı, bu nedenle analiz ve divanla ilgili okuma yapmaktan kaçındığından söz etmiştir.

4.4.2. Yakınlaşan / uzaklaşan özne

Yakınlaşan ve uzaklaşan özne pozisyonu, analiste atfedilen arzulayan özne pozisyonu ile ilişkili görünmektedir. Bu başlıkta da tarif edildiği üzere, divanı analistin arzusu olarak tanımlayan ve kendisini de analistin istediğini vermek ya da vermemek üzerinden konumlandıran bir söylem olarak ortaya çıkmaktadır.

4.4.3. Fail olan ve sorumluluk alan özne

Katılımcılar psikanalitik sürecin içinde ilerledikçe, kendilerini hayata dair daha aktif bir pozisyonda görmekte, kendilerini daha iyi tanıdıklarını ve hakikatlerine daha yakın olduklarını hissettiklerinden söz etmektedirler. Hayatlarına dair daha çok sorumluluk aldıklarına dair söylemler, kendi deneyimlerini dışsallaştırmaktan çok sahiplenmek üzerinden söze dökülmektedir. Tabii, bu durumun zorlukları da katılımcılar tarafından dile getirilmektedir. Bununla birlikte her ne kadar zorlukları olsa da, katılımcılardan biri terapinin bu aşamada başladığını hissettiğini söylemiş, bundan öncesinde yaptığıın “kendi hikayelerini anlatmak” olduğunu belirtmiştir.

Yaşam içinde daha aktif bir pozisyon almak, aynı zamanda psikanalitik süreç içinde de benzer bir konum değişikliğini getiriyor görünmektedir. Daha öncesinde divanı analistin arzusu olarak tanımlayan ve analistin bu isteğine cevap verip vermemek üzerinden bir oyun alanı açtığından söz eden bir katılımcı, şimdi geldiği aşamada divana dair kendi arzusunu ve merakını da üstlenmeye, anlamaya ve çalışmaya başladığını dile getirmiştir.

4.4.4. Analizde olan / olmayan özne

Katılımcıların söylemlerinde, analizan olmak ve kendileri ile ilgili bir çalışmaya dahil olmak, psikanaliz sürecinde olmayan kişilerle yaptıkları bir kıyaslama üzerinden de dile gelmektedir. Kendi iç gerçekliği ile çalışan bir özne olarak, diğerlerinden daha zorlu ve ulvi bir şey yaptıklarından söz eden bu katılımcılar, kendilerini genel anlamda da insan ruhsallığının işleyişine dair daha çok bilgi sahibi olarak tanımlamışlardır.

4.4.5. Analistin bakışını arayan özne

Analistin bakışına ve göz temasına duyulan ihtiyaç, katılımcıların söylemlerinde analistin varlığı ve yokluğunu sorgulayan söylemlerle ilişkili olarak ortaya çıkmaktadır. Bu söylemler, bir anlamda da analistin bakışı üzerinden onun seanslarda konuşulanlara dair düşünce ve duygularına erişmeye dair bir fantazmı da içermektedir. Analistin bakışıyla karşılaşamamak, katılımcıların söylemlerinde bir yalnızlık hissiyle kendini göstermektedir. Bu yalnızlık da, bir yanıyla onları güvensiz ve endişeli hissettirirken, bir yanıyla da aynı var olan / olmayan analist başlığında anlatıldığı gibi, çağrışımlarını kolaylaştıran bir yerden de tanımlanmaktadır.

BÖLÜM 5

TARTIŞMA

5.1. Psikanalize Dair Söylemlere İlişkin Tartışma

Çalışmada ortaya çıkan ana temalardan ilki psikanalize dair söylemlerdir. Psikanalize dair söylemler, psikanalizi özgür bir alan olarak tanımlayan söylemler, bir kendini tanıma alanı olarak tanımlayan söylemler, ilgi çekici ama tekinsiz bilinçdışına dair söylemler ve psikanalizin etkilerine dair söylemlerden oluşmaktadır. Psikanalizi özgür bir alan olarak tanımlayan söylemler, psikanalitik çalışmaların yapılandırılmamış oluşu ve analist tarafından az müdahale içermesi ile ilgili olup, katılımcılar bu durumun ve serbest çağrışımın onlara özgür bir alan açtığını hissettiklerinden söz etmişlerdir. Bununla birlikte psikanalizin açtığı özgürlük alanına dair söylemler, zaman zaman bu alanı sosyal kuralların dahil olmadığı bir dokunulmazlık alanı olarak tanımlayan söylemlerle birleşmektedir. Bu tür bir sosyal yasadan bağımsız olma hali, bir anlamda preodipal bir ilişkiye dair bir fantazmı içeriyor görünmektedir. Aktarım ilişkisinde analistin analizanın her sözüne olan merakı ve çalışmadaki sessiz duruşu, analizanı her sözünün ilgiyle dinlediği düşüncesine götürmektedir (Moncayo, 2008). Böylece aynen preodipal anne bebek ilişkisi gibi analizan da analitik ilişkiyi, sosyal kuralların dahil olmadığı, her şeyi her şekilde dile getirebileceği, bir katılımcının dile getirdiği gibi “kolayca arsızlaşabileceği” bir alan olarak tanımlamaktadır. Analistin sessiz duruşu da bu fantazmı desteklemektedir. Çünkü konuşma, aynı zamanda ayrılığa işaret eden bir işleve sahiptir. Sessizlik ise analistle söz öncesi ve ödip öncesi bir birlik halinin çağrışımlarını içinde barındırır (Nacht, 1957).

Psikanalize dair söylemlerin ikinci grubu, psikanalizi kendini tanıma alanı olarak tanımlayan söylemlerdir. Katılımcıların kendileriyle ilgili bir anlama ulaşma ve kendini tanıma ile ilgili söylemleri, kendilerine dair olumsuz buldukları bazı özelliklerini de tanıma ve kabul etme ile ilgili olmuştur. Ancak bu tür bir anlam arayışı aynı zamanda bilinçdışı içeriklerle şaşırtıcı karşılaşmaları da içermektedir. Bu da zaman zaman katılımcılar için korkutucu olmakta, bilinçdışını hem ilgi çekici hem

de tekinsiz olarak tanımlayan söylemleri ortaya çıkarmaktadır. Lacan'ın Mobius şeridi örneği ile ifade ettiği gibi, aslında bir tarafı döndürülerek birleştirilen bu şeritte iç ve dış birbirinden ayrı iki farklı alan olmamasına ve şerit üzerinde ilerlerken her iki tarafa da temas edilmesine rağmen, şeridin üzerinde yürüyen bir canlı için her zaman hiç dokunulmamış bir başka yüzey olduğu duygusu uyanmaktadır (Robertson, 2015). Katılımcıların da, bilinçdışı içerik aslında serbest konuşmanın çok dışında ve ayrı bir erişim alanında olmamasına rağmen, bu hiç dokunulmamış bir tarafın varlığına dair hisleri devam etmektedir. Bu içerikle karşılaşma anları katılımcılar tarafından utanma hissi ile hatırlanmaktadır. Analiz sürecinde yaşanan bu tür karşılaşmalar, Başka'nın bakışıyla beklenmedik bir karşılaşmayı içermektedir. Kişi, Başka'nın arzusunda nerede konumlandığına dair bir bilinmezlik yaşadığında, savunmasız ve ifşa olmuş hissetmekte, böylece katılımcıların da söz ettiği utanma duygusu ortaya çıkmaktadır (Robertson, 2015).

Psikanalize dair söylemler başlığı altında yer alan son grup, psikanalizin etkilerine dair söylemlerdir. Psikanalizin amacı tedavi etmek ve analizi belirli özdeşimleri kurarak hayata daha uyumlu hale getirmek değildir (Nobus, 2000). Bu nedenle semptomla direkt bir müdahale, psikanalizin kullandığı bir yöntem olmaz. Çünkü psikanalitik anlamda semptom bilinçdışına dair bir ifade biçimi olarak tanımlanmaktadır. Her analiz bir semptomla başlamaktadır ve semptom analiz süreci içinde bir dönüşüm geçirmektedir (Soler, 2003). Katılımcılar da, kendilerinde fark ettikleri değişimlerle ilgili söylemlerinde psikanalizi bu dönüşümün bir aracı olarak tanımlamaktadırlar. Ayrıca katılımcılar, yalnız kendileri değil çevreleri üzerinde de analizin etkilerinin yayıldığından söz etmektedirler. Bu tür söylemler, kişinin kendi arzusu ile çalışmasının hayatındaki diğer kişilerle olan ilişkilerine olan etkileri düşünüldüğünde oldukça anlamlı görünmektedir (Fink, 2016b). Bununla birlikte katılımcılar, psikanalizin kendi üzerlerindeki etkisini tanımlarken, bu değişimleri "mucizevi" olarak tanımlamaktadırlar. Psikanalizin direkt müdahalelerle çalışmaması ve dolayısıyla psikanalizin nasıl çalıştığına dair net bir tanımın eksikliği, katılımcılar için bu tanımları zihinlerinde nasıl yapılandırdıkları sorusunu beraberinde getirmektedir. Katılımcıların söylemlerinde psikanaliz ile elde ettikleri değişimi tanımlarken bunu sık sık diğer teknikler ile kıyaslayarak anlatmaları, bu tür bir

anlamlandırma sürecinde psikanalize dair idealizasyonlarının da rol oynadığını düşündürmektedir. Bununla beraber, idealizasyonun aktarımın başlangıcında oynadığı rol ve aktarımın da psikanalitik çalışma açısından önemi düşünüldüğünde, bu tür bir pozisyonlanma şaşırtıcı görünmemektedir (Schleifer, 1987).

5.2. Divana Dair Söylemlere İlişkin Tartışma

Divana dair söylemler, divanın analist ile yakınlığı engellemesi, uzanmanın çağrışımları ve divanın bir ilerleme ya da mertebe olarak tanımlandığı söylemlerden oluşmaktadır. Ayrıca, görüşmeler sırasında analizin çevrimiçi bir zemine taşınması ve dolayısıyla divanın ortadan kalkmasıyla ilgili söylemler de ortaya çıkmıştır. Çevrimiçi analiz ile ilgili söylemler, yakınlık, rutinler ve bu rutinlerin kaybı ile özlemine içermektedir. Literatürde çalışmalar da analistin odasında yapılan çalışmalarla uzaktan çevrimiçi ya da telefon üzerinden yapılan çalışmalar arasında duyguların tetiklenmesi ve ifadesi bakımından farklılıklar olduğunu ortaya koymaktadır (Bakalar, 2013; Merchant, 2023; Dettbarn, 2013). Katılımcılardan biri de ancak analistin ofisine gittiğinde ağlayabildiğinden söz etmiştir. Ayrıca, analistin ofisine gitme eyleminin kendisi ve içerdiği rutinler de bir anlamda bir yatırım olarak tanımlanmakta ve analizin bir parçası gibi görülmektedir (Fink, 2007). Bununla birlikte, bu tür uzaktan çalışmalar da yeni aktarımsal tepkileri ortaya çıkarmakta ve geleneksel yöntemlerden farklı yeni çalışma alanları açmaktadır (Migone, 2023). Analizin çevrimiçi yapılması ve divan ile odanın ortadan kalkmasına dair bu aktarımsal tepkiler de katılımcıların zihinlerinde divanı ve odayı nasıl yapılandırdıklarıyla ilişkili görünmektedir.

Divana ilişkin söylemlerden ilki, divanın analist ile yakınlığı engellemesi ile ilişkili ortaya çıkmıştır. Divanın yakınlığı önlemesi katılımcılar tarafından divanın yüz yüze iletişimi kesmesi ile ilgili olarak dile getirilmektedir. Bu durum da, katılımcıların analistlerinin yüz ifadesini görmek ve bundan çıkarımlar yapmak ile ilgili imajiner aktarımları ile ilişkili görünmektedir. Bununla birlikte divan aynı zamanda yakınlık açısından paradoksal çağrışımları olan bir alan olmaktadır. Divanda yapılan çalışma geleneksel olarak daha derin bir çalışma olarak tanımlandığından, aslında divanın

analist ve analizan açısından hem yakınlaşmaya hem de uzaklaşmaya dair çağrışımları olduğu söylenebilir (Kravis, 2017).

Divanın bu paradoksal özelliği bir açıdan da çalışmanın uzanarak yapılmasıyla da ilişkili görünmektedir. Katılımcıların söylemlerinde uzanmanın çağrışımları hem cinsellik hem ölüm ile ilgili olarak ortaya çıkmıştır. Ayrıca uzanıyor olmanın ve bir başkasına açık olma halinin yarattığı savunmasızlık hislerinden de söz etmişlerdir. Psikanalitik çalışmanın uzanarak yapılıyor olması, analist ve analizanı fantazmatik düzlemde sosyal iletişimin kuralları ve sınırlarını ihlal eden bir pozisyona koymaktadır (Kravis, 2017). Bu durum da, savunmasızlık hislerini tetikliyor görünmektedir. Bu tür bir fantazm, benzer ve bağlantılı biçimde, cinsel çağrışımları da beraberinde getirmektedir. Cinselliğe ve ölüme dair dürtülerin bir bütün oluşu, kişilerin uzanırken deneyimledikleri jouissance içinde de cinsel ve yıkıcı özelliklerin bir arada oluşuna neden olmaktadır (Vincent, 2020). Araştırma içinde katılımcıların uzanmaya dair çağrışımları söylemlerinde bu ekseninde ortaya çıkmıştır.

Divana dair bir diğer söylem türü, onu bir ilerleme ve bir merteye olarak tanımlayan söylemlerdir. Birçok katılımcının klinik psikolog ya da klinik psikoloji öğrencisi oluşunun ve analist olmak için analizden geçme gerekliliği bulunmasının bu söylemin kaynağı olabileceği düşünülse de, şaşırtıcı biçimde, farklı mesleklerdeki katılımcıların da dilinde divanın benzer şekilde tanımlandığı görülmüştür. Bu bağlamda iki meseleden bahsedilebilir. Birincisi, analitik süreç içinde genel bir uygulama, divan öncesi yüz yüze görüşmeler yapmaktır. Bu durum, divana uzanmak ve analize başlamak konusunda kişilerin uygunluğunun değerlendirildiği bir süreç olduğu anlamını taşımaktadır (Rusansky – Drob, 2005). Katılımcıların da divana alınmaya uygun görülme, analist tarafından divan için yeterli bulunmak gibi çağrışımları da bir anlamda kendi ruhsallıklarının değerlendirilmesine ve yapılanmalarına dair bir kaygıyı içinde barındırıyor olabilir. İkinci mesele ise, kişilerin divana uzanmak için uygun bulunmak ile ilgili düşünceleri, büyük oranda psikanalizin nasıl işlediğine dair düşünceleri ile bağlantılı görünmektedir. Divanın psikanalizin göstereni olduğu düşünüldüğünde, divandan ne bekleneceği de kişilerin psikanalizi zihinlerinde nasıl yapılandırdığıyla ilgili olacaktır (Waugaman, 1995).

Dolayısıyla, katılımcılar da divanla ilgili konuşurken, psikanalizin sonunda ne olacağına dair beklentileri ile ilgili de konuşmaktadırlar. Bunu yaparken de kendilerine ya teorik bilgiden ya da çevrelerinden edindikleri bilgilerden kaynak alan bir hedef oluşturmaktadırlar. Bu çalışmada, terapist olmayan katılımcılar için bu hedefin kendileriyle ilgili çalışırken analistlerinin varlığını görmeye şimdi hissettikleri yoğun ihtiyacı hissetmemek olduğu görülmüştür. Bu tür bir hedef tanımı da, kendi meseleleriyle yalnız kalabilecek bir olgunluğa erişmeye dair bir beklenti gibi görünmektedir. Zaman içinde büyüyerek ebeveynlerinin sürekli desteğini almaya dair ihtiyacı azalan ve ayrışan bir çocuk gibi, katılımcılar da kendi duygularını analistin sürekli varlığına ihtiyaç duymaksızın kendi kendilerine de regüle edebileceklerine inandıklarında divana geçebileceklerini düşünmektedirler. Bu durum da aktarımın analiz içinde ödipal sürece benzer aşamalardan geçtiğinin bir göstergesi gibi görünmektedir (Moncayo, 2008).

5.3. Çalışma İçinde Analistin Pozisyonuna İlişkin Tartışma

Analistin psikanalitik çalışma içindeki pozisyonlanmasına dair söylemler; analisti tekinsiz bir yabancı olarak tanımlayan söylemler, analisti bildiği varsayılan özne olarak konumlandıran söylemler, analisti arzu eden ya da talep eden bir özne olarak tanımlayan söylemler ve analistin varlığı/yokluğuna dair söylemler olarak gruplanmıştır. Analiste dair bilgi sahibi olmama hali ve analistin çalışma içindeki sessiz duruşu analisti tekinsiz bir yabancı olarak konumlandırmaktadır. Bu durumla baş etmek için de, katılımcıların analistlerine dair kendilerine benzettikleri özellikler üzerinden bir tanımlama ve tanıdıklık oluşturmaya çalıştıkları, ya da en başından aldıkları referanslar üzerinden, bağ kurabileceklerine inandıkları bir profil seçmeye çalıştıkları görülmektedir. Bu durum, aktarımın analizden önce başladığına dair söylemle uyumlu görünmektedir (Cauwe ve Vanheule, 2018).

Analistle kurulan imajiner özdeşimler ve ona atfedilen tanımlamalar arasında en baskın olanı analisti bilen bir özne olarak tanımlamak olmuştur. Katılımcılar analistlerini seçerken onların ne kadar başarılı, bilgili ve popüler olduklarına dikkat ettiklerinden söz etmişlerdir. Analisti bilen özne konumuna koymanın, katılımcıların

analize başlamalarını kolaylaştıran bir idealizasyonu içerdiği görülmektedir. Bu tür bir pozisyonlanma da aktarımı ve psikanalitik çalışmayı başlatan, analizanın merakını harekete geçiren bir yerde olmaktadır (Schleifer, 1987). Tabii, analizin devam edebilmesi için analistin bu konumu benimsememesi, kendi egosuyla bu konuma yerleşmemesi gerekmektedir (Lacan, 2006; Moncayo, 2008; Fink, 2015). Analiste dair söylemlerin dayandığı en önemli durum, psikanalitik çalışmada analistin analizanın arkasında ve görüş alanının dışında oluşudur. Yüz yüze bir çalışma sürdüren katılımcılar da birlikte çalıştıkları analistin sessizliğine vurgu yapmışlardır. Analistin sessizliği ve görüş alanının dışında oluşu, onun varlığına ve yokluğuna dair soruları da beraberinde getirmektedir. Bu durum da, katılımcılarda imajiner bir kayıp duygusunu tetiklemektedir. Bununla birlikte, analisti görmemenin etkisi her katılımcı için aynı olmamaktadır. Bazı katılımcılar için analisti görmemek, onun varlığını sorgulamaya itmekte ve bu katılımcılar adeta analisti yok etmektedirler. Diğerleri ise, analistin arkalarındaki varlığının oldukça farkındadırlar. Bu da onlarda tekinsiz bir duygulanım yaratmaktadır. Bu tekinsiz duygulanım, Başka'nın bakışına dair fantazmların bir sonucu olmaktadır (Willemsen ve ark. 2015). Aslında divan da, bu fantazmlar üzerinden yeni bir ifade alanı açarak çalışmaya katkıda bulunmaktadır. Bununla birlikte herkes bu durumun getirebileceği olası paranoid içeriklerle baş etmeye hazır olmayabilir. Bu nedenle divan öncesi görüşmeler oldukça önemli olmakta, kişinin ve analitik ilişkinin divana hazır olup olmadığını değerlendirmek açısından uzun süreler devam edebilmektedir (Parker, 2011).

Analistin analizanın görüş açısının dışında olmasına dair söylemler içindeki bir diğer grup da, divanda olup analisti görememenin utanma duygusunu ortadan kaldırdığına yönelik söylemlerdir. Öyle ki, katılımcılardan biri, analistin odasını ve divanı kullanamadıkları bir seans yüz yüze yapmaları gerektiğinde, bundan çok rahatsız olduğunu anlatmıştır. Katılımcılardan bazıları da, yüz yüze olmamaya dair duygularından bahsederlerken, hissettikleri kayıp duygusunun yanında bir anlamda bir rahatlatma halinden de söz etmişlerdir. Bu söylemler, bilinç dışını tekinsiz bir alan olarak tanımlayan söylemler ve psikanalizi dokunulmaz bir özgürlük alanı olarak tanımlayan söylemlerle ilişkili görünmektedir. Katılımcılar, kendilerinden ne

çıkacağından emin olamadıklarında Başka'nın bakışını üzerlerinde istememektedirler. Aksine, her türlü kontrol ve yasadan uzak, tam bir birlik halinde olmaya dair bir fantazmin içinde daha rahat hissetmektedirler.

Analistin çalışmadaki konumlanmasına dair son başlık, arzulayan ve talep eden analist pozisyonlarına dair söylemlerdir. Bu konumlanma, divanı analistin istediği bir şey olarak tanımlamak üzerinden yapılan bir konumlama olmaktadır. Burada arzu ve talep arasındaki fark ve analisti hangisi üzerinden konumlandıkları, katılımcıların kendilerini bu arzu ya da talep karşısında nereye koydukları ile bağlantılı görünmektedir. Aktarımın, öznenin Başka'nın arzusu ile ilişkilinmesinin bir tezahürü olduğu düşünüldüğünde, bu konumlanma, öznenin “Başka benden ne istiyor?” sorusuna verdiği cevapla ilişkili olacaktır (Verhaege, 2016). Ayrıca, bu pozisyonlanma yine divan öncesi görüşmelerin önemini göstermektedir. Divana yapılan erken bir yönlendirme, analisti divanı arzulayan ya da talep eden, analizanı da ya bu arzunun nesnesi olmak üzerinden bir oyun alanı açan ya da talebi karşılayıp karşılamama noktasında bir çatışma yaşayan bir pozisyona yerleştirebilir. Bu bağlamda, analizanın divana uzanmakla ilgili huzursuz hissettiği ve kaygısının oldukça yüksek olduğu durumlarda, divana uzanmayı cesaretlendirmeden önce bu çatışmalı duyguların işlenmesi ve ele alınması oldukça önemli görünmektedir (Goldberger, 1995).

5.4. Özne Pozisyonlarına İlişkin Tartışma

Çalışmada ortaya çıkan özne pozisyonları; bilen/ deneyimleyen özne, yakınlaşan/uzaklaşan özne, fail olan/sorumluluk alan özne, analizde olan/olmayan özne ve analistin bakışını arayan özne pozisyonlarıdır. Katılımcıların bilen ve deneyimleyen özne olmak arasında yaptıkları ayırım, bilmenin rahatlatıcı ve kontrol sağlayıcı etkisi üzerinden olmuştur. Bu anlamda, aslında psikolog olsun ya da olmasınlar, psikanalitik teoriye dair bir bilgiye sahip olmanın, sürecin içine girdiklerinde zorlanmalarını azalttığını düşünmektedirler. Öyle ki, bir katılımcı, eğer sürecin nasıl gideceğini bilmemiş olsa, ilk gittiğinde analistin sessizliğinin onu çok zorlayacağını söylemiştir. Bu tür bir pozisyonlanma belki de bir yanıyla tümgüçlü bir

fantazmi içeren, kaygılı bir pozisyon olabilir. İlgi çekici ama tekinsiz bilinçdışına dair tanımlamalarla da uyumlu olarak, katılımcılar bilinçdışının bilinmezliğini, teoriye dair bilgi sahibi olma konumuyla dengelemeye çalışıyor olabilirler.

Bununla ilişkili bir başka özne pozisyonu, psikanalize dair bir idealizasyonu içeren, analizde olan/olmayan özne pozisyonlarıdır. Katılımcılar, analizde olmanın kendine dair bir çalışma yapmayan ya da diğer terapi yöntemleri ile kendini çalışan kişilerden daha ulvi bir eylem olduğunu düşünmektedirler. Böylece kendilerini, analizde olmayan kişilerle kıyaslayarak kendilerine ve insan ruhsallığına dair daha içgörü sahibi olarak nitelendirmişlerdir. Bu da yine ilk özne pozisyonu olan bilen özne olma konumuyla bağlantılı görünmektedir.

Bir diğer özne pozisyonu yaklaşım uzaklaşan özne pozisyonudur. Bu pozisyon, bulgularda da aktarıldığı üzere aslında divanı analistin arzusu olarak görmekle bağlantılı görünmektedir. Böylece analistin arzu nesnesi olmaya yönelik bir oyun alanı yaratan özne, buradan zevk çıkardığı bir ilişkilene kurmaktadır. Benzer bir yerden analistin bakışını arayan özne pozisyonundan da söz edebiliriz. Burada da, analistin ne düşündüğü ve ne istediğiyle ilgili meşguliyet, onun nereye baktığı üzerinden söylemlere yansımaktadır. Analistin bakışı, aynı zamanda onun ne istediğine, neyi dinlemeye değer bulduğuna dair imajiner ipuçları içereceğinden, katılımcılar bu bakışı aramakta, ancak bu bakışı görebildiklerinde analisti var edebilmektedirler. Bu durum, diğer bulgularla birlikte, analistin arzusunun muğlak hali ve analist benden ne istiyor sorusuna yanıt arayışıyla alakalı ve önceki bulgularla uyumlu görünmektedir (Verhaege, 2016).

Analistin bakışı ve arzusunun nereye yöneldiği etrafında dönen bu pozisyonlanmaların tam aksi sorumluluk alan özne pozisyonu olmaktadır. Katılımcılar bu aşamayı artık “hikayelerini anlattıkları” bir aşamadan çıkıp, deneyimlerini sahiplendikleri bir aşama olarak aktarmakta, analist benden ne istiyor sorusunun etrafında dönmektense, kendi arzularını ve meraklarını sorguladıkları ve düşündükleri bir evreye geçtiklerini hissettiklerini söylemektedirler. Bu tür bir pozisyonlanma, analiz süreci içindeki dönüşümün bir örneği gibi görünmektedir.

Katılımcılar, her ne kadar aktarımın imgesel kısımlarıyla meşguliyetlerini sürdürseler de, katılımcıların imgesel aktarımdan çıkardıkları jouissance, çalışma içinde ilerledikçe kesilmekte, bu durum da onları daha sorumluluk alan, yaşantılarının faili olan bir pozisyona taşımaktadır. Çalışmada ortaya özne pozisyonlarının değişimi, çalışmanın teorik ilerleyişiyle bu anlamda uyumlu görünmektedir (Moncayo, 2008).

5.5. Sonuç ve Klinik Öneriler

Çalışmanın ana konusu divan kavramının katılımcıların zihninde nasıl yapılandığı olmakla birlikte, katılımcıların psikanalitik kurama ve psikanaliz uygulamasına dair söylemleri, anlatılarında oldukça geniş yer tutmaktadır. Aslında divanla ilgili istek ya da çekinceler, analizin ne olduğuna, nasıl işlediğine ve sonunda ne olacağına dair düşünceleriyle de şekillenmektedir. Bu nedenle, araştırma divanı odak noktasına alan bir araştırma olsa da, katılımcıların söylemleri psikanalizi nasıl içselleştirdikleri, nasıl bir yarar görmeyi beklemedikleri ve kendi zihinlerinde analizde olan bir özne olmakla ilgili yatırımları etrafında dönmüştür.

Bir nevrotik için en büyük kaygının, Başka'nın arzusunu yanıtlanamamak olduğu düşünüldüğünde, analizin başlangıcı da özneyi bu kaygı verici soruyla karşı karşıya getirmektedir (Verhaege, 2016). Katılımcıların da süreç içinde analistin onlardan ne istediği, ne beklediği üzerine çok düşündükleri, kendilerini yeterince iyi çalışıp çalışmadıkları noktasında analistlerinin gözünden de değerlendirmeye tabi tuttıkları görülmüştür. Bu kaygı ve bu kaygı üzerinden yaptıkları değerlendirmeler, aslında aktarımın temelini oluşturmaktadır. Özne, temel fantazisi üzerinden Başka'nın eksiğinin etrafında dönmekte ve bu eksiğin göstereniyle bildiği şekilde ilişki kurmaya çalışmaktadır. Peki ya psikanaliz bu temel fantaziye ne yapmaktadır?

Freud, psikanalizin pratik bir sonu olsa da, bilinç dışı içeriğin tamamının nötralize edilmesinin mümkün olmaması nedeniyle kesin bir sonu olamayacağını belirtmiştir (Nobus, 2000). Lacanyen anlamda da analizin bitiminin bir sublimasyon içerdiği söylenebilir. Bunun anlamı, imajiner anlamda bir fallusa dair fantazmi bir kenara bırakmak ve sembolik fallus ile ilişki kurmaktır (Verhaege, 2016). Sembolik

kastrasyon, bu anlamda gerekli ve önemlidir. Değişim ancak aktarımdaki böyle bir değişimle meydana gelecektir. Böylece özne, kendi seçimlerini yapan bir özne pozisyonunu edinebilecektir (Verhaege, 2016). Bu nedendir ki, analistin pozisyonlanması ve aktarımı ele alış biçimi, analizin işleyişi ve sonlanışında önemli bir yere sahiptir. Bu bağlamda, bu çalışmada da analizanların ve analizan adaylarının psikanalizi ve divanı nasıl yapılandırdıkları, analizin ne şekilde işlediği ve ne olunca biteceğine dair düşünceleri söylemleri aracılığıyla aktarılmaktadır. Bu söylemlerde de kendilerini ve analistlerini konumlandıkları pozisyonların da oldukça merkezi bir öneme sahip olduğu görülmüştür. Aktarımdan bağımsız bir analiz olamaz (Laplanche, 1992). Öyleyse, katılımcıların da analistlerinin arzusu ve eksiğiyle ilişkilendirme biçimlerinin süreçlerine dair söylemlerinde büyük öneme sahip olması da şaşırtıcı değildir. Bu nedenlerle de, psikanalitik yönelimli olarak çalışan bireylerin aktarım içinde konumlanmalarının ve kişilerin kendine dair merakını, çalışmaya dair arzuyu sürekli besleyebilecekleri arzulu bir konumda durabilmelerinin öneminin altını çizilmelidir.

Çalışmanın bir diğer klinik çıktısı, divan öncesi görüşmelerin önemine dair olmuştur. Literatürde divanla yapılacak çalışmada kişilerin klinik yapılanmalarının öneminden sıklıkla söz edilmektedir (Fink, 2007). Bu çalışmanın bulgularına bakıldığında, önemli olan bir diğer konunun da, divana geçme arzusu analizan tarafından dile getirilmediğinde, divana dair çatışmaların arzu ekseninde tartışılmasının zorlaşmasıdır. Böyle durumlarda kişiler, bir talebe yanıt verememenin çatışmasını yaşıyor görünmektedirler. Bu da divana dair çağrışımları analistin talebi tanımına sıkıştırılmaktadır. Bu nedenle divan öncesi görüşmelerde kişilerin divana dair düşünce, istek ve tereddütlerine zaman ayırmak ve bunları çalışmak oldukça önemli görünmektedir.

5.6. Çalışmanın Güçlü Yanları ve Sınırlılıkları

Çalışmada aktarım kavramı üzerinden, analizanların divanı ve psikanalitik çalışmayı zihinlerinde nasıl yapılandırdıkları ve bu yapıların divana geçiş evresindeki gönüllülüklerini ya da tereddütlerini nasıl etkilediğinin araştırılması amaçlanmıştır.

Literatürde bu konuda yapılan çalışmaların genelde vaka çalışmaları olduğu düşünüldüğünde, araştırmanın analizanların deneyimlerine odaklanması ve bu deneyimleri ilk ağızdan aktarması araştırmanın kuvvetli yanlarından biridir.

Araştırmanın katılımcıları heterojen bir grup oluşturmaktadır. Kimi katılımcı divandadır, kimisi değildir. Yaş aralıkları benzer olmakla birlikte, kimi katılımcı psikolog ya da psikoloji öğrencisi, kimi katılımcı farklı meslek gruplarından. Kimi katılımcı evli, kimisi bekar, kimi çocuk sahibidir. Böyle heterojen bir grupla çalışmak, çalışmanın bulgularına kattığı düşünülen çeşitlilik açısından çalışmanın kuvvetli bir yönü olarak değerlendirilebilir. Bununla birlikte, divanda ve analizde olan katılımcıların tümü klinik psikolog ya da klinik psikoloji öğrencisidir. Psikoloji alanının dışından olup analizde olan birkaç kişiye ulaşılmıştır; ancak bu kişiler araştırmaya katılmak için gerekli zamanı bulamadıklarından katılamamışlardır. Bu durumun birçok sebebi arasında, kişilerin kendilerini ve analiz süreçlerini üçüncü bir kişiye açmakta yaşamış olabilecekleri zorluk da olabileceği düşünülmüştür. Bu anlamda, süreçlerine dair zihinlerindeki imajiner bazı anlamlar söze döküldüğünde sarsılabileceğinden, bu tür bir çalışmaya katılmak zorlayıcı olmuş olabilir. Bununla birlikte, bu konuda düşünülenler ancak bir hipotez olarak ortaya konabilir. Psikoloji alanı dışından kişileri de dahil ederek yapılacak bir çalışma bu konuda daha çok bilgi verecektir.

Son olarak, analizde geçirdikleri süreler daha farklılık gösteren, ya da farklı yaş gruplarındaki kişilerle yapılacak olan çalışmalar da söylemdeki farklılıklar üzerinden oldukça bilgi verici olacaktır. Çalışmanın daha başlarında ya da sonlarında olan kişilerin söylemleri arasındaki olası farkları, ya da özne pozisyonlanmalarında olabilecek farklılıkları çalışmak, sürece ilişkin içgörüyü daha da artıracaktır.

G. THESIS PERMISSION FORM / TEZ İZİN FORMU

(Please fill out this form on computer. Double click on the boxes to fill them)

ENSTİTÜ / INSTITUTE

- Fen Bilimleri Enstitüsü / Graduate School of Natural and Applied Sciences
- Sosyal Bilimler Enstitüsü / Graduate School of Social Sciences
- Uygulamalı Matematik Enstitüsü / Graduate School of Applied Mathematics
- Enformatik Enstitüsü / Graduate School of Informatics
- Deniz Bilimleri Enstitüsü / Graduate School of Marine Sciences

YAZARIN / AUTHOR

Soyadı / Surname : Vaizoğlu Şengünler
Adı / Name : Refika Çiğdem
Bölümü / Department : Psikoloji / Psychology

TEZİN ADI / TITLE OF THE THESIS (İngilizce / English): CONSTRUCTION OF THE DISCOURSES RELATED TO THE COUCH IN PSYCHOANALYSIS: EXAMINATION OF ANALYSANDS' DISCOURSES IN RELATION TO THE TRANSFERENCE

TEZİN TÜRÜ / DEGREE: Yüksek Lisans / Master Doktora / PhD

1. Tezin tamamı dünya çapında erişime açılacaktır. / Release the entire work immediately for access worldwide.
2. Tez **iki yıl** süreyle erişime kapalı olacaktır. / Secure the entire work for patent and/or proprietary purposes for a period of **two years**. *
3. Tez **altı ay** süreyle erişime kapalı olacaktır. / Secure the entire work for period of **six months**. *

* Enstitü Yönetim Kurulu kararının basılı kopyası tezle birlikte kütüphaneye teslim edilecektir. / A copy of the decision of the Institute Administrative Committee will be delivered to the library together with the printed thesis.

Yazarın imzası / Signature .....

Tarih / Date .....

(Kütüphaneye teslim ettiğiniz tarih. Elle doldurulacaktır.)
(Library submission date. Please fill out by hand.)

Tezin son sayfasıdır. / This is the last page of the thesis/dissertation.